

Körösladányi ÁMK
“Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

“ZÖLDÁG”
KÖRNYEZETI NEVELÉSRE ÉPÜLŐ,
SZEMÉLYISÉGFEJLESZTŐ PEDAGÓGIAI
PROGRAM

2023.

Körösladányi ÁMK
“Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

“ZÖLDÁG”

**KÖRNYEZETI NEVELÉSRE ÉPÜLŐ,
SZEMÉLYISÉGFEJLESZTŐ
PEDAGÓGIAI PROGRAM**

Körösladány, 2015. szeptember 01.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

BEVEZETÉS

Minden óvodai nevelőközösség számára nagy kihívás, megmérettetés a helyi program elkészítése. Sok türelem, kitartás, energia kell a lehetőségek felkutatására, azokból, a legjobb kiválasztására, az elképzelések egyeztetésére, a pedagógiai, pszichológiai helytállóság ellenőrzésére.

Elképzelésünk: alakítani, formálni a ránk bízott gyermekeket és megmutatni számukra a világot olyannak, amilyen.

Hirdetjük a gyermekközpontú, szeretetteljes, családias óvodai légkört, amelyben a gyermekeket egyéni képességeik szerint neveljük, fejlesztjük.

Hangsúlyozzuk a gyermekek testi-lelki gondozását, az érzelmi biztonság megteremtését és a szocializáció minél teljesebb kibontakozását a családi neveléssel együtt.

Mindezt jól szervezett tevékenységgel, nevelői segítséggel, a mindennapi élet feltételeivel és eszközeivel biztosítjuk.

Felvetődhet a kérdés: - Vajon mi tesz helyivé egy nevelési programot?

A mi megközelítésünk szerint az, hogy megjelenik a környezet, amiben élünk, azok az adottságok, sajátosságok, melyek csak nálunk érvényesek, és a számunkra fontos értékek kerülnek megfogalmazásra.

A környezet adott, az értékek bennünk vannak.

Az értékeket - a természet szeretetét, a szép iránti fogékonyságot, a múlt értékeinek megbecsülését a gyermekszeretetet - kaptuk szüleinktől, nevelőinktől és mindazoktól, akik valamiképpen hatottak ránk személyiségünkkel.

*Programunk elnevezése: **Zöldág** helyi nevelési program.*

Jelképesen kifejezi azt, hogy gyermekeink védelemre szoruló, hajlítható, alakítható, fejlődő egyéniségek.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

Szeretnénk úgy vezetni gyermekeinket az iskola küszöbéig, hogy az új feladatokra felkészültek, alkalmasak legyenek, s közben boldog gyermekkorukat megőrizhessék. Egyediségét adja a programnak, hogy a természeti környezetre figyelve a jeles napok számbavételével tervezzük mindennapjainkat.

A gyermeki tevékenység szabadsága alapelvünk, útmutató a gyermek egyéni fejlődés üteme.

Programunk a gyermekek megismerő tevékenységét veszi alapul, e köré szervezzük a pedagógiai, pszichológiai feladatokat.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

HITVALLÁSUNK

„Gyermekekkel foglalkozni minden bizonnyal a leghálásabb munka, ami a földünkön osztályrészünkről jutott, de saját tökéletességünket is ez mozdítja előre.”

(Brunszzvik Teréz)

HELYZETKÉP AZ ÓVODÁRÓL

Körösladány városa, - egy sikeres pályázat eredményeként – szép középülettel gazdagodott. Elkészült az új központi óvoda és bölcsőde az Arany János utcában, melyet a kis lakói 2011.január 3-án birtokba is vettek. Ezzel nagy álmunk vált valóra! Körösladány vezetésének régóta tervei között szerepelt az, hogy a három régi óvoda épületet felváltsa egy modern, a mai kor igényeinek megfelelő építmény. A „Zöldág” Napköziotthonos Óvoda és Bölcsőde Körösladány legfrekvenciáltabb helyén épült, minden irányból könnyen megközelíthető. Közelen található valamennyi fontos szerepet betöltő épület: a művelődési ház, könyvtár, múzeum, iskola, orvosi rendelő. Nagyon hamar eljuthatnak a gyerekek a játszótérre, parkba, a csónakázó tóhoz, sőt még az erdőbe is.

Az óvoda külső képével is harmonikusan illeszkedik a település hangulatához, a homlokzati rész a Wenckheim kastély mintájára készült el. A lakosság tetszését ez nagymértékben elnyerte. Az épület belső kialakítása tágas, esztétikus, barátságos. Az új foglalkoztató termekhez világos folyosók, kényelmes mosdók tartoznak. A csoportszobákban elegendő tér áll rendelkezésre a játékkuckók kialakításához, a szerep-és alkotójátékokhoz:

- logopédiai szoba, fejlesztő szobák biztosítják az egyéni fejlesztést, a felzárkóztatást;
- tornaszoba biztosítja a gyerekek egészséges mozgásfejlesztését, mozgásigényének kielégítését;
- az óvoda központjában helyezkedik el a közösségi tér, ami az óvodai rendezvényeknek, ünnepeknek ad tágas, kényelmes helyet;
- az épület tetőterében található a nevelői szoba, iroda, informatikai szoba és raktárak.

Az intézmény berendezésében, eszközeiben a gyerekek életkori sajátosságaihoz, a helyi programunkhoz kötődik. Örömmel jelenthetjük ki, hogy minden korszerű eszköz rendelkezésünkre

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

áll, melyeket a nevelő munkánk során eredményesen alkalmazunk.. A tornaszoba felszereltsége kiváló, s pontos beosztás szerint rendszeresen használják a gyerekek, szinte a nap minden percében

AZ ÓVODA JELLEMZŐI

Az óvoda neve:

Körösladányi ÁMK „Zöldág” Napköziotthonos Óvodája

Cím: Körösladány 5516

Arany J. u. 7.

Telefon száma: 06 (66) 474-061

Az óvoda fenntartója:

Körösladány Város Önkormányzatának Képviselő Testülete

Cím: Körösladány 5516

Dózsa Gy. u. 2.

Telefon száma: 06 (66) 474-017

Alapító okirat száma: 284/2012.(XII.19.)

Intézményvezető neve: Nagy Enikő

Intézményegység-vezető: Kardosné Bödök Júlia

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

A GYERMEKKÖZÖSSÉG JELLEMZŐI

Az intézmény Alapító Okirata szerint 180 óvodás gyermek befogadására alkalmas, ez által minden jelentkező felvételt nyerhet. Jelenleg 7 óvodai csoportban neveljük a ránk bízott apróságokat. A csoportok főleg homogén összetételűek, de van vegyes csoportunk is.

- Az óvodás gyerekek száma:	139
Az összes gyermek közül:	
SNI	15
BTMN	8
Nevelőszülőkhöz kihelyezett gyerekek száma:	31

Városunkban továbbra is jellemző, hogy csökken a gyermeklétszám, de bízunk abban, hogy az intézmény kihasználtsága a jövőben sem fog jelentős mértékben romlani.

Óvodánkban a társadalom valamennyi rétegéből származó gyermek megtalálható. Ez egyrészt egészséges szociokulturális összetételt eredményez, másrészt a családok eltérő szociális körülményeiből adódóan a gyerekek más-más szükségletekkel, igényekkel jelentkeznek, melyet nevelésük során figyelembe kell vennünk. A családok életkörülményeit nagymértékben befolyásolja, hogy kevés a kétkeresős családmodell, többnyire csak időszakosan dolgozik mindkét szülő.

Magas a hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek száma. Jelenleg :

- HH-s gyermek: 17
- HHH-s gyermek: 33

Településünkön minden HHH-s gyermek felvételi igényét kielégítve, lehetőség szerint arányos elosztásban biztosítjuk a csoportba sorolásukat. Óvodánkban fogadjuk a sajátos nevelési igényű gyerekeket is, nevelésüket integráltan valósítjuk meg. A sajátos nevelési igényű gyermekek száma évről-évre növekszik. Ez részben abból adódik, hogy városunkban a védőnők és a családsegítő szolgálat munkatársai feltérképezik azokat a családokat, ahol veszélyeztetettségre utaló jelek vannak, s ha kisgyermek születik, akkor már kora kisgyermekkorban szakemberhez irányítják azokat, akiket szükséges. A korai fejlesztést így minél hamarabb megkezdhetik a pedagógiai szakszolgálat munkatársai. A sajátos nevelési igényű gyermekek száma azért is emelkedik évről-évre, mert sok a veszélyeztetett családból kiemelt kiskorú, akiket nevelőszülőkhöz helyeznek ki. Ezek a gyermekek szinte mindannyian valamilyen sérüléssel kerülnek az őket befogadó családokhoz.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

Figyelmünket nem kerülhetik el a tehetséges gyermekek sem. Nekik részben délelőtt biztosítunk lehetőséget arra, hogy kiemelten támogassuk az egyéni képességeik fejlődését. (vizuális tevékenységekben, dramatikus játékok során, vagy a logikus-problémamegoldó gondolkodás fejlesztésében) Délután is szervezünk tehetséggondozó foglalkozásokat, pl. játékos tornát, gyermektáncot, drámapedagógiai foglalkozást, társastáncot.

Jelmondatunk:

*„Nem akkor szeretjük
gyermekünket, ha minden szeszélyét
kiszolgáljuk, hanem ha kihozzuk belőle
a legjobb tulajdonságait, ha tanítjuk
szeretni azt, ami nehéz.”*

(Nadia Boulanger)

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

A SZEMÉLYI FELTÉTELEK

Óvónői létszám:	13
Pedagógiai asszisztens	3
Dajka létszám:	7
Takarító:	1
Ügyviteli létszám:	1
Ételszállító, karbantartó:	1

Iskolai végzettség:

Főiskola:	5
Érettségi + szakképesítés:	5
Szakmunkás:	7

Nevelőtestületünk kvalitását jellemző adatok:

Az eredményesebb munkavégzés érdekében mindannyian rendszeresen részt veszünk képzéseken, továbbképzéseken. Jellemző a pedagógusokra, hogy mindenki igyekszik olyan iskolarendszerű képzésbe bekapcsolódni ahol érdeklődésének, egyéni tehetségének megfelelő széleskörű ismereteket szerezhethet. Jelenleg is két fő tanul: gyermektánc szakon, valamint főiskolai bölcsődei gondozó-nevelő szakon.

Rendelkezünk:

- 3 közoktatás vezető
- 3 fejlesztő pedagógus
- 2 gyógy-testnevelő
- 2 szociálpedagógus
- 1 drámapedagógus
- 1 bölcsődei kisgyermek nevelő végzettségű óvópedagógussal

Jellemző a nevelő testület tagjaira az innovatív gondolkodás, az állandó megújulás készsége, s az a szorgalom, amelyre az óvodavezetés állandóan építhet. Szívesen alkalmazzuk az egymástól tanulás módszerét, ezért gyakran szervezünk szakmai napokat magunk között, vagy az iskola pedagógusainak.

2007-ben részt vettünk konzorciumi partnerként a HEFOP-2.1.5 „Eszterlánc - Együtt, egymásért” a

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

„Halmazottan hátrányos helyzetű tanulók integrált nevelése” pályázatban, melyet azóta is eredményesen működtetünk.

2010-től részt vettünk a TÁMOP-3.3.3. „Eszterlánc - egymástól tanulunk” pályázatban. Ekkor két „jó gyakorlatot” is kidolgoztunk, melyet feltöltöttünk az Educatio Társadalmi szolgáltató Nonprofit Kft. honlapjára, s ma is hozzáférhető.

Az intézményben hatékonyan végezzük az IPR munkát, a munkacsoportok nagy önállósággal, a munkatervük alapján dolgoznak, tapasztalataikat megosztva az egész nevelő közösséggel. A szülők rendszeres tájékoztatást kapnak a gyermekük fejlődéséről. A település valamennyi óvodáskorú gyermeke beiratkozott az óvodába, s rendszeresen jár is.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

A gyerekek egyéni életútjának követésére nagy hangsúlyt fektetünk, szoros kapcsolatot alakítottunk ki a Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálattal, valamint a Cigány Kisebbségi Önkormányzattal.

A gyerekek mérése a DIFER programcsomag alapján történik, kiegészítve egy saját magunk által kidolgozott, - „Ez én vagyok” - fejlődést nyomon követő mérőeszközzel is.

A COMENIUS 2000 Minőségirányítási Program Partnerközpontú Intézményi Modell kidolgozása nagymértékben meghatározta minőségfejlesztési munkánkat. A partneri igényeket, elvárásokat azóta is rendszeresen mérjük. A vélemények, igények és elvárások figyelembevételével készítjük el a munkaterveket. Az egész dolgozói kör számára meghatározó tényező, hogy a partnereink elégedettek az intézmény munkájával. Mind a fenntartó, mind a szülők, a társintézmények ismerik a nevelési céljainkat, a gyerekek érdekében tett intézkedéseinket, s örömmel veszik a további kapcsolatépítésre szánt törekvéseinket. Legnagyobb elismerést talán a szülők véleménye jelenti, hiszen velük vagyunk a legszorosabb kapcsolatban. A szülők által kitöltött kérdőívek szerint dicséret illeti az itt dolgozók szakmai tudását, gyermekszeretetét, türelmét, empátikus készségét. Külön kiemelték a szülők véleményeikben, hogy nagy öröm számukra a barátságos, esztétikus, tiszta környezet, ahol a gyermekek a mindennapjaikat tölthetik.

Az óvodapedagógusok önértékelésüket a SWOT analízis segítségével készítették el. Az eredmények alapján jól megfogalmazódtak az erősségeink, gyengeségeink, s a lehetőségeinket is figyelembe kell vennünk. Az alábbi táblázat összesíti az eredményeket, s a további terveinkhez, elképzeléseink megvalósításához hasznos kiindulási alapot szolgáltat.

SWOT – analízis eredményei

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

<p>Erősségek</p> <ul style="list-style-type: none">- Jó munkatársi kapcsolat, egymás segítése a feladatok megoldásában (munkaköröktől függetlenül).- A gyermekszeretet, empatis készség, az	<p>Gyengeségek</p> <ul style="list-style-type: none">- A különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel foglalkozás terén hiányosságaink vannak (SNI-s gyerekek elsősorban).
<p>Lehetőség</p> <ul style="list-style-type: none">- Olyan továbbképzéseken való részvétel, ahol segítséget kaphatunk a különleges bánásmódot igénylő gyermekek foglalkoztatásához.- Szakmai tapasztalatcserén részvétel.	<p>Veszély</p> <ul style="list-style-type: none">- Nagy számban növekszenek az SNI-s, BTMN-s gyerekek száma a csoportokon belül.- Kiegész veszélye a nehezebb megfelelés miatt.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

A fent leírtak alapján úgy ítéljük meg, hogy városunk minden aprósága számára biztosítani tudunk egy boldog, derűs, élményekkel teli óvodáskort, ahol megtaníthatjuk a gyerekeket a szépre, a jóra, s arra, hogy egy közösséghez tartozni mindig fontos dolog.

Váci Mihály sorai találóan fejezik ki gondolatainkat:

*„Osztani magad: - hogy így sokasodjál:
kicsikhez hajolni, - hogy magasodjál:
hallgatni őket, - hogy tudd a világot: rólu
beszélni, ha szólsz a világhoz. Széjjel
szóródni, - eső homokra, - sivatagnyi
reménytelen dologra,
s ha nyár se lesz tőled, és a táj se zöldebb,
- kutakká gyűjt a mély: - soká isznak belőled!”*

1. Az óvoda jövőképe

Szeretnénk, ha óvodánk a megértés, az egymás iránti türelem, az elfogadás, a szeretet, biztonságot, vidámságot adó béke szigete lenne. Olyan hely ahol a gyermekek napjuk nagy részét örömmel, boldogan, önfeledt játékkal tölthetnék, kreatív, jókedvű, szakmailag kiváló, mindig megújulni képes óvónők irányításával. Gyermekeinket úgy neveljük, hogy a személyiségük teljes kibontakoztatását elősegítsük, és minden gyermek egyenlő eséllyel részesüljön a színvonalas nevelésben.

1.1. Óvodakép

Óvodánk esztétikus, melegséget sugárzó, biztonságos környezetével, szeretetteljes, mindenkit maximálisan elfogadó, családi, bizalmat árasztó légkörével, esősorban a szabad játék eszközeivel készíti fel a gyermekeket az életre.

A gyermekek és szülők kívánságát, elégedettségét mérlegelve, a gyermekek érdekeit figyelembe véve alakítjuk életüket, melyhez az itt dolgozók hivatásszeretete, a gyermekek és szülők tisztelete, egymás értékeinek megbecsülése párosul.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

- * Gyermekeinkkel való kapcsolatunkban alapvető minden gyermek elfogadása, a türelem, a tolerancia. Ezeket a tulajdonságokat gyermekeink személyiségében, élethelyzetekben történő viselkedési modellek nyújtásával kívánjuk formálni.
- * Bátorítjuk óvodásainkat tevékenységek kipróbálására, újításokra. Tevékenységükben benne rejlik a tévedés lehetősége, a hibákat azonban nem büntetéssel, hanem segítségnyújtással, folyamatos gyakorlással, sikerélményhez juttatással próbáljuk javítani, ezáltal fejlődik gyermekeink kudarcűrő képessége, önmaguk és mások iránti bizalma.
- * Gyermekeink megbecsülését, önbecsülését a gyermeki tevékenységek, alkotások dicséretével, a gyermekközösség általi elfogadásával kívánjuk elérni.
- * Méltóságuk tiszteletben tartásán az alapvető emberi szabadság és a gyermeki jogok biztosítását értjük. Szem előtt tartjuk, hogy egyedi, mással nem helyettesítő individum és szociális lény szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség egyszerre. A jogokra és köteleességekre épülő óvodai szokásrendszer biztosítja a gyermek igazságérzetének alakulását.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

- * A gyermekek biztonságérzetét derűs, szeretetteljes óvodai légkör kialakításával erősítjük. Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, biztosítva minden gyermek számára hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Ehhez olyan nevelői attitűd szükséges, mely vidámságot, melegséget, elfogadást, bizalmat sugároz.
- * Az óvodai nevelés célja az, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok kiegyenlítését, az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermek ellátását is).
- * Egyéni tulajdonságaik fejlődése meghatározza szociális fejlődésüket és megalapozza társadalmi lénnyé válásukat.

Programunkat a családi nevelés kiegészítésének tekintjük, arra építjük.

Olyan gyermekeket szeretnénk nevelni: akik,

- derűsek, vidámak
- bizalommal fordulnak a felnőttekhez, társaik felé
- önként, örömmel vesznek részt minden tevékenységben és azt élvezetes játéknak tekintik
- megőrzik természetes kíváncsiságukat
- óvják, védik, alakítják környezetüket
- kibontakozik kreativitásuk
- kérdéseiket, véleményüket bátran, őszintén kinyilvánítják
- megfelelő önfegyelmet tanúsítanak a különböző helyzetekben
- érzelmeiket bátran kifejezik, hogy megismerhessük őket

Célunk: hogy gyermekeink találják meg, helyüket a környezetükben, az őket körülvevő világban.

Fő hangsúlyt kap a környezet megismerése, mint élettér, amelyben tájékozódni, eligazodni képes a gyermek.

A megszerzett tapasztalatok, élmények megjelennek mindennemű tevékenységében. Tevékenysége során egyre több tapasztalatot szerezve egyre jobban eligazodik az őt körülvevő világban.

A gyermeki tevékenység szabadsága alapelvünk, útmutató a gyermek egyéni fejlődésének üteme.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

Sikeresen tevékenykedhet, alkothat a hátrányos helyzetű és tehetséges gyermek egyaránt, megfelelő nevelést-gondozást kap a sajátos nevelési igényű gyermek is

A feltételrendszer fontos eleme az **óvodai nevelőközösség**, ezen belül is az óvónő személyisége a következő személyiségjegyekkel:

- *megfigyelő és helyzetfelismerő képesség,*
- *megosztott figyelem, nyelvtanilag helyes beszéd*
- *önmagával és a gyermekkel szembeni igényesség,*
- *pedagógiai tapintat,*
- *kiegyensúlyozott állapot, érzelmi gazdagság,*
- *a gyermekek szeretete, megértése, megbecsülése,*
- *segítőkézsége, optimista világszemlélet.*

Az óvoda egész nevelőközösségének rendelkeznie kell az együttműködés, egymásra figyelés képességével a mindennapok során, hogy példaadással neveljük a gyermekeket, ahogy elődeink tették nemzedékenként újra meg újra a történelem folyamán.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

1.2. Gyermekkép

Gyermekképünket - óvodaképünket *Dorothy Law Holtz : Egy élet a kezekben* című versének részlete fejezi ki:

*" Ha a gyermekek toleráns légkörben élnek,
Megtanulnak türelmesek lenni.
Ha a gyerekek bátorítva élnek,
Megtanulnak bizalommal élni.
Ha a gyermekek megdicsérve élnek,
Megtanulják megbecsülve érezni magukat. Ha
a gyerekek méltóságban élnek, Megtanulják az
igazságot.
Ha a gyerekek hitelesen élnek,
Megtanulják, mit jelent szeretni.
Ha a gyerekek elfogadva és barátságban élnek,
Megtanulják megkeresni a szeretetet a világon."*

Választott mottóinkból következnek nevelési elveink és feladataink:

Gyermekeink szívesen járnak óvodába, jól érzik magukat a gyermekközösségben. Tisztelik szüleiket, az óvónőket, dajkákat, bizalommal fordulnak hozzájuk. Bátran egészséges önbizalommal, jól kommunikálnak érzelmeiket képesek verbális és nonverbális módon is kifejezni. Érdeklődőek, sok-sok tapasztalattal felvértezettek. Ügyesen mozognak, szeretik a sportot, a természetet, a különböző művészeti tevékenységeket.

Magatartás- és viselkedéskultúrájuk koruknak megfelelően fejlett. Udvariasság jellemzi őket, illemtudóak, szeretik és védik a természetet, környezettudatosan viselkednek.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

2. Az óvoda helyi nevelési alapelvei, értékei

Programunkkal helyi szükségleteket, az óvodánkba járó gyermekeket és családjukat kívánjuk szolgálni. Vidéken élő gyermekeket nevelünk, akiknek a valósággal való kapcsolata tág lehetőségeket biztosít a fejlesztésükre / természeti környezet. /

Biztonságos, kedvező, csoportos együttlétre, megfelelő testi, mentális gondozásra, az óvodai élet nyitott, bizalmas, szeretetteljes légkörének megvalósítására törekszünk.

Tiszteletben tartjuk a gyermekek egyéniségét, érdeklődését, adottságait, önállóságukat, autonómiájukat. Segítjük önkifejezésüket személyiségük természetes fejlődését.

Együttműködés a gyermekkel az egymásra figyeltől a szervezett tevékenységig. Tevékenységközpontú óvodai nevelésre törekszünk, melyben a gyermekek a legkülönbözőbb tevékenységek közül választhatnak, és amelyben az óvónők által kezdeményezett programok mindegyike igazodik az életkor követelményeihez, az életkori sajátosságokhoz.

A tevékenységi formák kölcsönhatását, egymásra építettségét fontosnak tartjuk, mert a gyermekek által szívesen és könnyedén végezhető tevékenységek összessége biztosítja a gyermek személyiségének kibontakoztatását. Valamennyi óvodai tevékenység alapját a természet körforgása

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

Az óvodai nevelés egész folyamatában a komplexitásra törekszünk, az ismereteket nem mozaikszerűen, hanem összefüggéseiben, kölcsönhatásaiban sajátítják el a gyermekek, úgy ahogy a valóságban is előfordul.

Az óvodai nevelés területei, tevékenységformái között szoros összefüggés van, egyiket sem kezeljük elszigetelten, viszont meghatározó szerepet szánunk a környezetismeretnek, a játéknak, a mozgásnak és az anyanyelvnek

Programunk rugalmasan alkalmazható mind a hátrányos helyzetű, az SNI, mind a tehetséges gyermekek nevelésében.

Óvodai programunk épít a hazai tradicionális nevelési értékekre, ötvözve azokat a korszerű fejlődéssel, és a nevelés lélektani, neurológiai, gyógypedagógiai eredményekkel.

Az óvoda inkluzív szemlélettel, gyermekközpontú nevelési attitűddel biztosítja minden gyermek számára az egyenlő hozzáférés lehetőségét.

3. Az óvoda nevelési célkitűzései

3.1 Általános nevelési céljaink

Az óvodai nevelés célja az, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok kiegyenlítését, az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermek ellátását is). A 3–7 éves gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak, eltérő fejlődési ütemének, érési jellemzőinek szem előtt tartásával.

- az iskola potenciális tanulási zavarok megelőzése, az óvodai nevelési feltételek sajátos szervezésével,
- a gyermek környezettudatos szemléletének és magatartásának megalapozása,
- a sajátos nevelési igényű gyermekek integrálásával esélyegyenlőségük biztosítása,
- a migráns családok gyermekeinek interkulturális nevelése.

A testi – lelki szükségletek kielégítése a gyermekek alapvető joga, melyre programunk messzemenően törekszik.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

3.2. Az óvoda nevelési filozófiájára épülő sajátos célkitűzéseink

Nevelésfilozófiánk lényege: a ránk bízott gyermekeket formálni, alakítani, egyéni fejlettségükből kiindulva, egyéni fejlődésüket figyelembe véve, önmegvalósítási szándékukat, gyermeki szabadságukat és jogukat tiszteletben tartva, érzelmileg elfogadva.

Kiegészítve, és tiszteletben tartva a családi nevelést, a benne még jelenlévő hagyományokat erősítve nevelünk a **minden napi étellel a mindennapi életre.**

Olyan gyermekeket, akik harmonikus mozgással, fejlett kommunikációs készséggel és beszédkultúrával rendelkeznek. Megismerő funkcióik kifejlődtek, érzelmi életük kiegyensúlyozott, szociális magatartásuk alkalmassá teszi őket a közösségben való tevékenységre, az iskolai élet megkezdésére. Nevelőmunkánkkal hozzájárulunk ahhoz, hogy hagyományait és környezetét ismerő és tisztelő, környezetével kiegyensúlyozott viszonyban élő, embertársait szerető felnőtté váljanak.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

Pedagógiai elképzelésünk felépítése

Biztonságos, szeretetteljes,
gazdag, nevelő

Testi, lelki, szellemi, érzelmi
szükségletekkel, egyéni
ütemeltolódásokkal

KÖRNYEZETBEN

ÖSSZHANGBAN

A GYERMEKI SZEMÉLYISÉG SZABAD

KIBONTAKOZTATÁSA

**KÉZ
NYELV
FANTÁZIA**

**KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE:
JÁTÉK, MOZGÁS, MESE - VERS
ÉNEK-ZENE, RAJZ-KÉZIMUNKA
MUNKA, TANULÁS**

**SZABAD
ÖNKIFEJEZÉS
SZABAD
ALKOTÁS**

területeken

segítségével

formájában

**SZABADON MEGVÁLASZTOTT SOKSZÍNŰ TEVÉKENYSÉGI RENDSZERBEN
ÖNÁLLÓAN VAGY EGYÜTTMŰKÖDVE VALÓSUL MEG**

MINDEZÉRT FELELŐS: AZ ÓVÓNŐ

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

4. Az óvodai nevelés feladatai

Az óvodai nevelés általános feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

4.1. Az egészséges életmód alakítása, egészségvédelem

Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Ezen belül az óvodai nevelés feladata:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

környezettudatos magatartás megalapozása;

– megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenció és korrekció testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

„ Az egész gyermek olyan, mint egyetlen érzékszerv, minden hatásra reagál, amit az emberek váltanak ki belőle. Hogy egész élete egészséges lesz-e vagy sem, attól függ, hogyan viselkednek a közelében ”

(Rudolf Steiner

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

Helye a nevelés folyamatában

„Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Ezen belül az óvodai nevelés feladata:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása; a környezettudatos magatartás megalapozása;
- megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.”¹

• Az egészséges életmód alakításának célja

A kisgyermek a felnőttektől függő, érzékeny, fejlődő személyiség. Önálló individum, egyénenként változó testi, lelki szükségletekkel. Gyermekközpontú nevelésünk ezek kielégítésére, a gyermeki személyiség legteljesebb kibontakoztatására irányul. Testben és lélekben egészséges, boldog kiegyensúlyozott gyermek az, aki harmóniában van környezetével és önmagával.

Célunk: Testi - lelki elégedettség és harmónia biztosítása az óvodai élet során.

Egészséges életmód iránti igény megalapozása az óvodai életet követő életszakaszra.

• Az egészséges életmód alakításának tartalma

Az egészséges életmódra történő felkészítés meghatározó ebben az életkorban. A megszerzett ismeretek, készségek és szokások a későbbi életvitelt nagymértékben befolyásolják.

Valljuk, hogy az egészséges környezet és az egészséges életmód kölcsönhatásban van, egymásra épül és kiegészítik egymást. Ezért létfontosságúnak tartjuk a környezettudatos szemlélet és magatartás megalapozását, melynek során kiemelten kezeljük a szülők szemléletformálását.

Az egészséges életmód alakításának területei jól szolgálják az óvónői feladatokat.

A környezeti tényezők segíthetik vagy lassíthatják az öröklött adottságok kibontakozását. Ezért

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

nagyon fontos, hogy az óvoda feltételrendszere, szokásrendje, nevelési hatásai segítsék elő, hogy a gyermek egyéni fejlettségének megfelelően legyen képes a környezethez való legoptimálisabb alkalmazkodásra.

Egészségvédelem fő területei

–Egészséges környezet

Az óvodai környezet feltételei jelentősen befolyásolják az egészséges életmód kialakulását, ezért gondoskodnunk kell a megfelelő tárgyi környezetről, melyek színtere az óvoda.

Épületünk belső kialakítása tágas, esztétikus, barátságos. Az új foglalkoztató termekhez világos folyosók és kényelmes mosdók tartoznak. Csoportszobáink többnyire tágasak, világosak, jól felszereltek. A berendezések a gyermekek méreteinek megfelelőek, könnyen és jól tisztántarthatóak. Jól felszerelt tornaszoba biztosítja a gyermekek egészséges mozgásfejlődését, mozgásigényük kielégítését.

Rossz idő esetén a közösségi térben elhelyezett VESCO mozgásfejlesztő játékok biztosítják a mozgást gyermekeink számára.

Az udvarunk folyamatos bővítés alatt áll: vannak homokozóink, mászóakák és rugós játékok állnak rendelkezésre. Az udvari árnyékoló is – reményeink szerint – hamarosan elkészül.

Bevezettük a nagyobb gyermekeknél a vízhez szoktatást, amellyel a későbbi úszástanulásukat segítjük elő.

– Betegségek megelőzése, korrekciója

Óvodába csak egészséges gyermek járhat, a napközben megbetegedett gyermeket lefektetjük, a szülőt értesítjük, szükség esetén orvoshoz visszük, a fertőző betegségek megelőzése érdekében biztosítjuk a megfelelő feltételeket /külön törölköző, ágynemű, megfelelő fertőtlenítése stb./

Figyelnünk kell a magatartás és viselkedészavarokra, neurotikus tünetekre, melyek kedvezőtlen családi légkör, súlyos lelki megrázkódtatás hatására alakulnak ki.

A leggyakoribb tünetek: a gyermek ingerlékeny, kapkodó visszahúzódó, félénk, síró, passzív, esetleg agresszív, nem tudja figyelmét összpontosítani.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

Ezek a gyerekek fokozott figyelmet, törődést, gondozást igényelnek, a gyermekben rejlő, tevékenységét blokkoló feszültséget igyekszünk feloldani szükség esetén speciális szakember segítségét vesszük igénybe.

A tartási rendellenességek megelőzése érdekében figyelni kell a helyes testtartásra, amely rendszeres fejlesztő mozgással javítható. A lúdtalp, speciális lábboltozatot erősítő gyakorlatokkal, megfelelő lábbelivel és mezítláb járással megelőzhető. A prevenció érdekében évente orvosi szűrést szervezünk a gyermekek részére, majd a meghatározott diagnózisok tükrében gyógy-testnevelőink végzik a szükséges mozgásfejlesztéseket.

Az óvónőnek időben fel kell figyelni a rendellenességekre, tünetekre, s a szülők segítségével keresni kell az okokat és a megoldásokat a mielőbbi gyógyulás érdekében.

A helyes életritmus életkoronként is eltérést mutat. A gyermek testi és szellemi fejlődésének a megfelelő gondozási munka az alapvető feltétele.

A napi életritmus, a rendszeresen, megszokott időben végzett tevékenységek /pihenés, étkezés, egyéb tevékenységek / visszahatnak az életfolyamatokra.

Minden tevékenységnél alapfeltétel a jó hangulat, oldott légkör, kellemes közérzet.

A szabályok, szokások kialakításához hosszabb idő szükséges, a gyermekek egyéni képességei, adottságai, fejlettsége meghatározó. Az egyéni fejlődést legjobban biztosítja a **rugalmas napirend**.

A tevékenységek megszervezésének alapja a folyamatosság, a kötetlenség, a választhatóság, átjárhatóság.

A rugalmas napirend előnyei:

- lehetővé teszi, hogy minden gyermek egyéni tempója szerint étkezzon,
- minden gyermek eldöntheti, mikor kezd és mikor fejez be egy tevékenységet.
- a játszó gyermeknek nem kell abbahagynia a játékot,
- az óvónő jobban észreveszi, hogy a gyermek mikor szorul segítségre.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

A napot nagy intervallumokra bontjuk, kevés tevékenység kezdetét, ill. befejezését kötjük időpontokhoz.

Egyes esetekben feltétlen szükség van időpont megjelölésre, mert vannak visszatérő tevékenységek, események /pl. ebéd, alvás/ melyek minden alkalommal a nap ugyanazon időszakában valósulnak meg és az óvoda sajátosságait is figyelembe kell venni /pl. nincs saját konyhánk/.

– Időkeretek

Időtartam

Tevékenységek

6⁰⁰ – 12.⁰⁰-ig

Játék a csoportszobában.

Egyéni és csoportos tevékenységek, részképesség fejlesztése.

Testápolás, folyamatos reggelizés.

A környezetben szerzett élmények, tapasztalatok feldolgoása mikrocsoportos, esetenként egész csoportos szervezés formájában. Játék a szabadban.

Szervezett és szabad mozgás. A környezet tevékeny megismerése (megfigyelés, séta, munka).

12.⁰⁰ - 15.⁰⁰-ig

Testápolás, ebéd, mese – vers, csendes pihenő,

15.⁰⁰ - 18.⁰⁰-ig

Folyamatos ébresztő. Szervezett mozgás. Testápolás, uzsonna.

Játék a csoportban, vagy a szabadban.

A helyes életritmust a családdal együtt alakítjuk ki, figyelembe vesszük a gyermekotthoni környezetéből adódó igényeit és ajánlott napirenddel segítjük a családi nevelést.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

– **Egészséges szokások, készségek, képességek, elsajátítása, egészségnevelési elveink**

Táplálkozás

A növekedés és a fejlődés alapvető feltétele. A gyermekek az óvodában a napi háromszori étkezéssel, a tápanyagszükségletük 60-70%-át kapják meg. Az étrendről folyamatosan tájékoztatjuk a szülőket, az otthoni étkeztetéseket ehhez tudják igazítani. Saját konyhánk nincs, de észrevételezhetjük az étlap összeállítását.

Ismernünk kell az egyes gyermekek étkezési szokásait, kedvelt ételeit, érzékenységét. A megfelelő táplálkozási követelmények betartásában fokozatosan, tapintatosan járunk el.

Az egészséges táplálkozás érdekében a szülőkkel együtt zöldség ill. gyümölcsnapot tartunk, próbáljuk kiküszöbölni az indokolatlan édesség és cukorfogyasztást, meggyőzni a szülőket a megfelelő rágás és a vízivás fontosságáról.

Az étkeztetés feltételeinek biztosításában a gyermekek is közreműködnek, különös figyelmet fordítunk az esztétikus terítékre, a gyermekméretű eszközökre.

Testápolás

A testápolás a gyermekek egészségének védelmét, testük, ruházatuk gondozását, rendszeres és szükség szerinti tisztálkodásukat és a tisztaság iránti igényüket fejleszti.

Az óvónő maga is közreműködik a testápolási szokások kialakításában, közben bensőséges kapcsolat alakul ki a gyermek és az óvónő között, ezek eleinte a kapcsolatfelvételt szolgálják, később a tevékenység megtanulását segítik.

Személyi higiénia szempontjából fontosnak tartjuk a naponta többszöri fésülködést, az otthoni haj és körömápolást, valamint a fogmosást.

Orrtörlésre papír zsebkendőt használunk, mely a gyermekek által elérhető helyen van, használat után fedett szeméttárolóba kerül.

Az intim helyzetű WC használat részben megoldott, szeretnénk zuhanyfüggönnyel felszerelni a WC

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

fülkékét.

A gyermekek fokozatosan, az egyéni fejlődés ütemének megfelelően jutnak el a személyes gondozottság igényléséig.

Öltözködés

Az öltözködés védekezés az időjárás hatásai ellen, de fejleszti a gyermek ízlését, önállóságát is.

A ruha, az öltözködés hangsúlyozza a kislányos és fiús jegyeket. Szülők számára is elfogadott a réteges öltözködés, amely a gyermek igényeit szolgálja.

A lúdtalp megelőzése érdekében nem javasoljuk a sarok nélküli cipőben járást, papucs használata nem megengedett.

Csereruha, cserecipő, tartalék fehérnemű, tornaruha, szabadidőruha a gyermekek számára egyénileg biztosított.

Az edzés nagyon fontos az egészség megőrzéséhez. A tornaruhában végzett testnevelés és a szabadban töltött minél több idő hozzájárul a gyermekek egészségének, erőnlétének fokozásához.

Ősztől-nyárig nagyon sok időt töltünk az udvaron, a délelőtti és délutáni órákban egyaránt

Nyári időben kedvelt tevékenység a fürdés, a vízzel, homokkal való játék, mezítláb, fürdőruhában.

A környezeti adottságokat kihasználva sokat sétálunk, kirándulunk.

Pihenés, alvás

Az óvodáskorú gyermek fejlődéséhez elengedhetetlenül szükséges a megfelelő pihenés, ehhez biztosítjuk a nyugodt körülményeket

A délutáni pihenés előtt mesével altatunk, figyelünk a zaklatott, nyugtalan gyermekekre.

A gyermekek alvási szokásait tiszteletben tartjuk, behozhatják kedvenc puha játékaikat. A

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

helyiség folyamatos szellőztetését biztosítjuk.

A gyermekek otthonról hozott saját párnán és jellel ellátott takaróval alszanak, pihennek.

• **Az óvodapedagógus feladatai**

A kisgyermek egészségéért a család mellett az óvoda is felelősséggel tartozik. Az óvodai egészségnevelés háttere a család. A gyermek számára a szülők, valamint a közvetlen környezet jelenti a modellt. A gyermek testi fejlődésének elősegítésére, az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés szokásainak kialakítása a betegségmegelőzés, az egészségmegőrzés alapvető feladatunk. A kialakítandó szokások, a pedagógiai intézkedések megfelelnek a gyermek korának testi szellemi és lelki sajátosságainak, igazodnak a gyermeki személyiséghez.

Nagyon fontos a családokkal történő együttműködés, a családok szemléletváltásának segítésére, az egészséges és természetes szokás alakításának terén. Az egészségügyi szűrővizsgálatoknak kiemelt jelentősége van /gerinc- lúdtalp – hallás és látásvizsgálat/.

• **A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végén**

- A szabadban végzett számtalan tevékenység által a gyermekek kiegyensúlyozottá, edzetté, testileg, lelkileg, szellemileg teherbíróvá válnak. Felkészülnek az iskolai életre.
- Megtanulnak alkalmazkodni a környezethez, megfelelően mozogni, tájékozódni, erejükkel gazdálkodni. Ez biztossá és öntudatosá teszi őket.
- Önállóan végzik a személyükkel kapcsolatos tisztálkodási, öltözködési teendőket. Ezek igényükké válnak és az óvodán kívüli helyzetekben is alkalmazzák azokat.
- Képesek lesznek szükségleteik felismerésére, kielégítésére, a mozgásigényük szándékos irányítására.
- Alkalmazkodó képessé válnak, közvetlen kapcsolatot tudnak kialakítani környezetükkel.
- Igényükké válik a rendszeres mozgás és beépül szokásrendszerükbe.
- Igénylik a szabadban való tartózkodást, sétát, kirándulást a "Zöld környezetet". Képesek

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

lesznek a "rácsodálkozásra".

- Igényükké válik a higiénés szabályok betartása.
- Figyelnek saját külsejükre, arra, hogy ruházatuk rendezett, testük ápolts legyen.
- Igénylik környezetük rendjét, az elhasznált "felesleges" anyagokat a kijelölt helyre.
- Gyűjtik, megismerik és tudatosan alkalmazzák a szelektív hulladékgyűjtés szabályait.
- Az egészséges életmódhoz kapcsolódó helyes táplálkozási és higiéniai szokások beépülnek a gyermeki személyiségbe, pozitívan formálva azt.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

4.2. Az érzelmi és erkölcsi és a közösségi nevelés

Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

1. Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül. Mindezt azért szükséges, hogy

- a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék;
- az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze;
- az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek;
- az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.

2. A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozása.

3. Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldre és családra való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

4. A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modellértékű szerepet tölt be.

5. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel

„A gyermek lelke olyan, mint a tükör, amely váltakozva fordul új és új irányba, s fényt keres, napok, holdak, csillagok vagy pislogó gyertyák fényét, mit önmagáról visszatükrözhessen. Van gyermek, kit gondosan szoktatnak, hogy merre s hova forduljon a fény után. Nap felé, vagy ritka csillag felé.. Aztán van, aki csak úgy önmagától fordul erre, arra, s keresi azt, ami éppen szépet ígér, vagy ami megnyugtat.... Őt különösen segítsétek!” (Vass Albert)

Helye a nevelés folyamatában

1. „Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyereket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül. Mindezért szükséges, hogy
 - a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék;
 - az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze;
 - az óvoda egyszerre segítse a gyermek szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező és önértékesítő törekvéseinek;
 - az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól
2. A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának) fejlődését, szokás- és normarendszerének megalapozása.
3. Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.
4. A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus és az óvoda valamennyi alkalmazottjának

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modell értékű szerepet tölt be.

5. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.”²

- **Az érzelmi nevelés és szocializáció célja**

A személyiség, az "én" kifejlődése során optimális kapcsolat kialakítása a szűkösebb és tágabb társadalmi környezettel. Pozitív érzelmi viszonyulásra törekvés, úgy az akaratú életük, mint a jellemvonásaik alakításában, tiszteletben tartva a gyermekek egyéniségét

- **Az érzelmi nevelés és szocializáció tartalma**

- Az érzelmi nevelés és szocializáció feltételeinek megteremtése.
- Kapcsolatok biztosítása, elősegítése, tiszteletben tartása.
- Értékek, normák közvetítése, annak szinterei.

² Alapprogram

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

Az érzelmi nevelés és a szocializáció feltételeinek megteremtése

Törekedni kell barátságos, derűs légkör kialakítására, mert ez ad a gyermek számára biztonságérzetet. A derűs hangulat tevékenységre serkent. A rugalmas napirend is azt a célt szolgálja, hogy a gyermekek kedvük szerint választhassanak a különböző tevékenységek közül, dönthessenek kedvük és igényük szerint kivel mit és hogyan játszanak. A várakozás a túlszervezés kiküszöbölése nyugalmat eredményez.

A gyermekek közösségi életének színterei legyenek otthonosak, barátságosak, legyenek összhangban az óvoda környezetével, a gyermekek ötleteinek, igényeinek, megfelelően is formálódják.

Mindenütt legyenek kuckók, bensőséges zugok, leválasztott sarkok, amelyek a csoportszobák családi jellegét, intimitását növelik.

A derűs légkör alapozza meg a gyermekek érzelmi kötődését óvónőjükhöz, az óvoda felnőtt dolgozóihoz. Az óvoda dolgozói magatartásukkal, a gyermekekhez való viszonyulásukkal segítsék elő, hogy minden óvodába járó gyermek jól érezze magát, szívesen járjon óvodába, tekintse második otthonának azt.

Kapcsolatok biztosítása, elősegítése

A felnőtt-gyermek kapcsolat alapja és háttere minden pedagógiai munkának. Az érzelmekre épülő szeretetteljes, bensőséges viszony lehet az alapja az új ismereteknek, az élményfeldolgozásnak a szociális viselkedésminták átvételének, a normák, szabályok elfogadásának, a konfliktushelyzetek megoldásának.

Fontos az érzelmi támaszt nyújtó, a függőségi törekvéseket kielégítő meleg nevelői attitűd. Az óvónő személyiségének modell értékével hat a csoportszerveződés folyamatára, serkentője a gyermekek egyéni fejlődésének. A gyermekek érezzék, majd értsék meg mit tart helyesnek, mit miért utasít el, mindezt fejezze ki cselekvéseiben, szavaiban. A gyermekek kezdetben érzelmileg, később belátás alapján azonosulnak azzal az értékrenddel, amelyet számára az óvónője közvetít.

Magatartása legyen határozott, ugyanakkor barátságos, szeretetteljes, őszinte. A gyermekekkel igazságosan és differenciáltan, egyéni sajátosságaihoz igazodva bánják, követeléseiben vegye figyelembe a gyermekek fejlettségét, törekvéseit, de tartsa szem előtt fejlesztésük feladatait is.

Alapvetően fontos követelmény, hogy az óvoda valamennyi felnőtt dolgozójának magatartása, határozott

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

legyen, következetes, barátságos, őszinte, minden gyermek számára elfogadó és toleráns, tehát minta értékű.

Gyermek - gyermek közötti kapcsolat

Ahhoz, hogy a gyermek a csoport tagjának érezze magát tapasztalnia kell, hogy őt számon tartják, hogy a csoportnak szüksége van rá. A kortársi kapcsolatok szerepe nagy hatású a szocializációban. Ehhez az óvodai nevelés - a családi nevelésen túl - semmivel nem pótolható szocializációs színteret biztosít a gyermek számára.

A gyermek-gyermek közötti kapcsolat a személyiségfejlesztésben több szempontból is fontos, az egyes gyermekeket gazdagítja, az egészséges "én" fejlődéshez biztosítja a sokoldalúságot, az összehasonlítási lehetőséget.

A kortárs csoport is modell a gyermek számára - amit egy vagy több gyermek átvesz - ezek egy része állandósul, a gyermek beiktatja a szokásrendszerébe.

A felnőtt felelőssége, hogy a gyermekcsoport szociális atmoszférája hogyan alakul.

A szocializáció folyamatában figyelniük kell, hogy a gyermekek én - tudata megerősödjék, én - képe a különböző tevékenységek során és a kapcsolatokban differenciálódjék, egyetlen gyermek se tűnjön el észrevétlenül a csoportban. El kell érniük, hogy figyeljenek egymásra, legyenek képesek beleélni magukat más gyermek helyzetébe, ez elősegíti, hogy minden gyermek önálló, aktív személyként élje meg önmagát, hogy az "én és a másik" elkülönüljön.

Így a gyermekek a csoportnak nem névtelen, hanem egyéni színekkel, tulajdonságokkal rendelkező tagjai lesznek. Segíteniük kell az egymáshoz közeledő gyermekek tevékenységét, barátságok alakulását.

A konfliktusok kezelését igyekezzenek önállóan megoldani, beavatkozásra akkor kerüljön sor, ha indokoltnak látjuk. Segítsük elő, hogy a különböző tevékenységek végzése közben együttműködve, közösen oldhassanak meg feladatokat.

Tapasztalhassák meg, közösen örömtelibb és eredményesebb minden tevékenység. Törekedjünk arra, hogy az óvodába, de más csoportba tartozó gyerekek is érezzék, hogy összetartoznak, ezt közös tevékenységek szervezésével érhetjük el.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

Értékek, normák közvetítése

A közösségi szokások előfeltételei annak, hogy a gyermekek beilleszkedjenek közösségbe. Kialakulásuknál kezdettől fogva figyelni kell arra, hogy pozitív érzelmekhez kapcsolódjanak. Ezeket ismerje az óvónő, saját példaadásával adjon mintát a gyermekeknek az utánzásra. Meghatározzuk az együttélés szokásait, normáit, elősegítjük az ahhoz való alkalmazkodást, a szoktatást példamutatással a követelmények következetes betartásával alakítjuk. Mindez az óvónőtől az egyéni bánásmód széles körű alkalmazását kívánja meg.

Az együttélés, a viselkedés érvényesítendő módjai

A bizalom a felnőtt és gyermek, gyermek - gyermek kapcsolatban alapjai feltétele minden emberi együttlétnek.

A szeretetteljes magatartás, barátságos, biztonságos légkört biztosít a gyermek számára. Segítjük őket érzelmeik megjelenítésében, követendő példát mutatunk.

A tiszteletadás alapvető követelmény, tisztelet a felnőtt családtagokkal, az óvoda dolgozóival, vendégekkel, csoporttársakkal szemben. Megnyilvánulásai szóban és kommunikációs helyzetekben.

A csoporttagok egymás iránt érzett és nyilvánított megbecsülése. Figyeljenek társaik és a felnőttek munkájára és vigyázzanak a produktumra.

Tevékenységük során gyakorolják a tapintatos viselkedést /pl. vigasztalják szomorú társukat stb./

Legyenek figyelmesek, éljék át és válják szokásukká a mások számára szerzett öröm. A segítségnyújtás számtalan formáját legyen alkalmuk megélni /segítsenek a kisebbeknek stb./. Tudják meg késleltetni vágyaikat, kívánságaikat, legyenek türelmesek.

Tapintatos nevelői magatartással neveljük önfegyelemre, a gyermek egyéni céljait a csoportnormákhoz alkalmazkodva valósítsa meg. Az önértékelés az óvodai élet gazdag tevékenységrendszerében fejlődik, a kudarctűrési képessége is, amely által lehetővé válik a csoporttársi együttműködés.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

Beszoktatás - befogadás

Az első találkozás az óvodával, minden gyermek esetében alapvetően befolyásolja a csoporthoz fűződő későbbi kapcsolatát.

A kisgyermekben bizonytalanságot, "az elveszettség érzését" keltheti a számára idegen környezet.

Ezért kiemelten kezeljük a gyermek befogadását, annak előkészítését és folyamatosságát.

A beíratást követően, családlátogatás során megismerkedünk a gyermekekkel, szüleivel és környezetével. Beszélgetünk a gyermek családban betöltött helyéről, érzelmi kapcsolatairól. A családból érkezett gyermekek számára lehetőséget biztosítunk az anyás beszoktatásra.

A bölcsődés gyermekek zökkenőmentes beszoktatását együttműködési terv segíti, mely sok közös programot tartalmaz. (pl. látogatás az óvodába, leendő óvó nénik látogatása a bölcsődébe, ovi-kóstoló stb.)

Lehetővé tesszük, hogy ellátogassanak az óvodába, ismerkedhessenek a leendő óvó nénikkel, környezettel.

A gyermek kedvenc játékait, tárgyait, biztonságukat fokozó eszközeit magukkal hozhatják. A nevelési év megkezdése előtt lehetőséget adunk a szülőkkel együtt történő beszoktatásra.

A bölcsőde- óvoda kapcsolatából adódik, hogy a bölcsődéből érkező gyermekek beszoktatása a gyermek saját gondozónőjével történik, valamint lehetőséget biztosítunk a bölcsődés gyermekek számára, hogy ellátogassanak az óvodába a nevelési év folyamán, illetve a már óvodába járó volt bölcsődés gyermekekkel „visszalátogatunk” a bölcsődébe.

Az első alkalommal óvodába érkező gyermekek szüleinek szülői értekezletet szervezünk még a tanévet megelőzően, lehetőség szerint augusztusban, hogy megismerkedhessenek az óvoda pedagógiai programjával és az intézményben használatos szokásokkal és szabályokkal.

Hagyományok, ünnepek

A közös tevékenység a gyermek fejlődésének serkentője. A közös készülődések, tervezgetések, a holnap öröme távlatot jelenthet a gyermek számára. Az óvodai élet szokásai, hagyományai, ünnepi érzelmi átélésre gazdagon motivált tevékenységekre biztosítanak lehetőséget.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek maguk is részt vegyenek a szervezésben, a mindennapi élettől eltérő legyen, és az esemény tartalmától függően a szülők is aktívan közreműködjenek.

A tevékenységek egy része kizárólag a gyermekcsoportban kerül megvalósításra /sütés, közös díszítés, kirándulások / más részük az egész óvodára kiterjed.

Az ünnepek, hagyományok három témakörre épülnek:

- a gyermekek ünnepei /születésnap, névnap, gyermeknap, anyák napja, évszázó/
- a természettel, néphagyománnyal összefüggő ünnepek /Mikulás, karácsony, farsang, húsvét
- társadalmi ünnepek /nemzeti ünnepek/.

Az ünnep fényét emeli a feldíszített óvoda és az ünneplőruha. A jó érzelmi előkészítés és az egyre fokozódó örömteli várakozás maga az ünnepi együttlét, melynek hangulatát tovább emeli a felnőtt közösség ajándéka /báb, zene stb./.

A gyermekek megterhelő, szorongással járó szerepeltetését elkerüljük. Az ünnepek csak a szülők együttműködő támogatásával érhetik el hatásukat, ez nem jelenthet terhet sem a szülő, sem a gyermek számára.

• **Az óvodapedagógus feladatai**

Programunk e fejezete alapján kitűnik, hogy lényegesnek tartjuk az érzelmi biztonságot a gyermekek számára, amely jó közérzetet, nyugodt, harmonikus tevékenységet tesz lehetővé. Valljuk, hogy a környezet az öröklés mellett a fejlődés egyik potenciális forrása. Óvodai nevelésünk támaszkodik a családi nevelésre, a család és óvoda szoros együttműködésére törekszük.

Programunkban fontos a gyermek korai, óvodáskort megelőző testi-lelki fejlődésének alapos ismerete. Az együttműködéshez szükséges erkölcsi normák és tulajdonságok csak akkor fejlődnek ki, ha állandóan gyakorolja a társaihoz való viszonyulást. Ezt alapozzuk meg a kooperatív megoldásra ösztönző páros és kiscsoportos tevékenységekkel.

Az óvodáskorú gyermek, jellemző sajátossága a magatartás érzelmi beállítódása. A személyiségen belül az érzelmek dominálnak, ezért fontos, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, otthonos, szeretetteljes légkör vegye körül.

Az "én" fejlődésben a 3-7 éves szakasz kiemelt jelentőségű. A 3-4 évesre jellemző agresszív,

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

önérvényesítő, énes magatartástól 7 éves kor végére eljut a gyermek a kezdeményező, együttműködő, szociális magatartás, viselkedés szintjére. Ez természetesen csak csoport helyzetben valósulhat meg.

Az együttesség, a közösen átélt élmények bizonyos többletet adnak a csoporttagoknak, növelhetik az egyén társas hatékonyságát, módosíthatják viselkedésmódjait, egészséges összehasonlítási lehetőséget kínálnak, ebből következően reális önismeret, önértékelés kialakulását teszik lehetővé. A kisgyermek életében a környezetnek a csoportnak kiemelkedő jelentősége van.

A szociális tanulás legfőbb eszköze óvodáskorban az utánczás, a mintakövetés, majd a társmodell szociális viselkedésének érzelmi indíttatásból fakadó átvétele, majd e minta egyre szélesebb kiterjedése, mely megnyilvánul a gyermek tevékenységében.

• **A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére**

- Kialakul a gyermek „én” tudata, én érvényesítő törekvései. Képesek kapcsolatteremtésre, együttműködésre. Elfogadják a másságot.
- Szívesen tevékenykednek együtt társaikkal, elfogadják és betartják a tevékenység által megkívánt magatartásformákat.
- Akaratukat alá tudják vetni mások akaratának.
- Érdeklődnek egymás iránt, tekintettel vannak egymásra. Figyelnek egymás játékára, alkotására, meghallgatják a felnőtteket, társukat. Türelmesek, önállóan keresik a segítségnyújtás formáit.
- Tudják, hogy egy összetartozó csoport tagjai.
- Örülnek a közösen elért sikereknek.
- Bízhatnak önmagukban és társaikban.
- Udvariasak, köszönnek, vendégeket helyet kínálnak stb.
- Segítenek egymásnak és a kisebbeknek, öltözködés, étkezés, séta közben.
- Alkalmazkodnak a szabályokhoz, tudják késleltetni szükségleteik kielégítését.
- Feladattudatuk kialakult.
- Készen állnak az iskolai élet és a tanító elfogadására.
- A viselkedés normái 5-6-7 éves korban beépülve a személyiségbe, képes az alkura, a megegyezésre.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

4.3. Esztétikai nevelés, ízlésformálás

*"Kis gyermekem csak nézzél szerteszét éretted
van itt minden ami szép"*

(Várnai Zseni)

Helye a nevelés folyamatában

A gyermekek otthoni környezetükből nagyon eltérő tapasztalattal, ízlést alapozó élménnyel kerülnek óvodába. A gyermekek esztétikai nevelése az óvodai nevelés keretein belül a spontán hatások mellett tudatos nevelői tevékenység.

A kisgyermekkorban az esztétikai tevékenységek iránt való vonzódás önkéntelen, csak a hajlam adott és a csírája annak a képességnek, amely egyre szándékosává válik. Fontos, hogy a gyermekek ebben a fogékony életkorban kapjanak lehetőséget és ösztönzést a környezettel való helyes, értékes kapcsolatteremtésre, mikor fogékonyságuk, eredetiségük, ízlésviláguk még tiszta.

Ennek megvalósítása hosszú és társas folyamat. A felnőttek és gyermekek együttlétekor alakul a látás és ábrázolás, mozgásészlelés és a mozgás harmóniája. A környezet esztétikai élményeinek forrása a beleérző képesség és a szimbólumalakítás, mely jól nyomon követhető a kora gyermekkorban. Ennek igénye életkori sajátosság, mely érzelmeket hív elő. A gyermek az esztétikai tevékenységben szívesen vesz részt, mert újraélheti élményeit.

Az esztétikai nevelés komplex folyamat. Hatásrendszere segíti a világról alkotott kép befogadását, újraalkotását, az önálló, produktív szemlélet kialakítását a világ jelenségeinek megfigyelését.

Ebben a fejezetben kitűnik, hogy az óvónő céltudatosan vezeti a gyermekeket a környezete iránti nyitottság és az ezzel szorosan összefüggő szemlélet birtoklása felé. Az óvónő modellként ad mintát a sokszínűség, az alkotó kíváncsiság kielégítésére, a világnak a gyermekek számára való kitágítására.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

- **Az esztétikai nevelés célja**

Olyan élményekre és tapasztalatokra épülő nevelés megvalósítása, amely során a környező világ érzéki síkon megformálhatóvá válik, és képessé teszi a gyermeket a valóság esztétikai felismerésére, befogadására és létrehozására.

- **Az óvodapedagógus feladatai**

- esztétikailag megfelelő környezet biztosítása
- változatos és rendszeres élménynyújtás, képességfejlesztés különféle tevékenységeken keresztül
- illemszabályok kialakítása

Esztétikailag megfelelő környezet biztosítása

A gyermekek esztétikai nevelését elsősorban azoknak a környezeti hatásoknak a rendszere biztosítja, amely körülveszi, amelyben tevékenységrendszer zajlik.

E kérdést programunk több helyen érinti, így most néhány esztétikai szempontból fontos területet emelünk ki.

Az óvoda belső tereinek kialakítását az egyszerűség és a célszerűség jellemzi. Halvány színű falak, fehér mennyezet, nagyméretű ablakok. A függönyök színe összhangban van a többi textíliával (szőnyeg, faliszőnyeg stb.).

Minden helyiséget zöld növények díszítenek. Évszaknak, ünnepnek megfelelő színes dekorációt készítünk, mellyel szebbé varázsoljuk környezetünket. Az óvoda bútorai megújultak, mind méretében, mind anyagában harmonikusan illeszkednek az óvodás korosztály igényeihez.

Az esztétikai nevelés céljának megvalósítása érdekében az óvónő céltudatosan vezeti a gyermekeket a környezete iránti nyitottság és az ezzel szorosan összefüggő szemlélet birtoklása felé.

Egyrészt teret és lehetőséget ad az életkori sajátosságokból fakadó gyermeki kíváncsiságnak, fantáziának. Másrészt felkínálja mindazokat a lehetőségeket, amelyek nevelői mintakövetésből, mint bő forrásból adódnak. Az óvónő modellként ad mintát a sokszínűség, az alkotó kíváncsiság kielégítésére, a világnak a gyermekek számára való kitágítására.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5116 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

Így az esztétikai élmények iránti vágy megalapozása egyik fontos feladata az egész óvodai nevelésünknek.

A gyermekek esztétikai nevelését az őt körülvevő környezet hatásrendszere biztosítja. Az óvodai nevelésben az esztétikai nevelés az irodalom, a zene, a vizualitás, a mozgás, a viselkedés és a környezet esztétikájában valósul meg.

Mindezeket a megfelelő fejezetekben kifejtiük.

Másik fontos feladat a változatos és rendszeres élményújítás. A gyönyörködtetés, a rácsodálkozás alkalmainak és lehetőségeinek megteremtésével, szervezésével, az eszközök széleskörű kínálatával gazdag tevékenységrendszerrel kell biztosítani a gyermekek motivációját, aktivitását érdekében. segíteni kell a kezdeményező magatartás érvényre jutását, meg kell teremteni a hangulati, környezeti feltételeket, emellett gyakoroltatni kell az esztétikus környezet felismerését, óvását, alakítását. Ennek érdekében az óvónő: szervezzen, kezdeményezzen minél több kirándulást, mesét, bábozást, énekes játékot, adjon lehetőséget a vizuális megjelenítéséhez.

Teremtsen megfelelő érzelmi légkört az azonosulást, átélést segítő atmoszférát, melynek feltétele, hogy a gyermekek egymásra is legyenek tekintettel.

A gyermekek eredeti ötletei kapjanak megerősítést, kiemelést, megvalósításához nyújtunk segítséget, a látás, hallás, tapintás, mozgás, mozgathatóság együttes élményeinek folyamatos biztosításával, komplex hatások érvényesítésével.

Az esztétikai tevékenységek kapjanak kiemelt helyet a gyermekcsoport norma-rendszerében.

A gyermekek együttélését jellemezze: biztonságos, nyugalmas, tevékenységre serkentő légkörben egymás ötleteinek meghallgatása, tiszteletben tartása, az esztétikai kritériumok tisztelete.

Olyan anyagokat, eszközöket biztosítsunk a gyermekek számára, melyek elősegítik az esztétikai élmény kialakulását, magában rejtik az egyéni megvalósulás lehetőségeit is (festék, filc, gyurma, mesekönyv, báb, különböző természetes anyagok stb.).

Fokozatos fejlesztéssel törekedjék: az élmény és tanulás, tapasztalatszerzés és gyönyörködtetés,

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

befogadó és cselekvő tevékenység szoros egymásba fonásával az esztétikum iránti vonzódás kialakítására.

Illemszabályok alakítása

Ahhoz, hogy a gyermekek az életükben adódó helyzetben gyorsan és megfelelően tudjanak dönteni, meg kell velük tanítani a helyes viselkedés és együttélés szabályait.

Az emberi viselkedés része a környezet esztétikájának, információt ad látható és hallható jeleivel az ember belső állapotáról. A világban való eligazodáshoz önmagunk és mások elfogadásához feltétlenül szükség van illemszabályok kialakítására, megértésére, alkalmazására.

Ezeket a szabályokat pontosan és egyértelműen fogalmazza meg az óvónő, de kerülje a megalázó, megszégyenítő értékelést.

A szabályok elsajátításának színterei: a drámajáték, szituációs játék, bábjáték és a felnőttek mintaadó viselkedése.

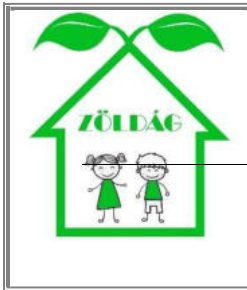
Az óvónő megtanítja a gyermekeket:

- a jó megjelenésre /tisztaság, ápoltság, rendezettség/
- az óvodai viselkedés szabályaira / kérdés módja, udvariassági szokások, bocsánatkérés, köszönés módjai, a konfliktusok intelligens rendezése egymás között, az árulkodás és a jogos panasz közötti különbség felismerése, bemutatkozás, óvodán kívüli viselkedés, - utazás, öltözködés, ünnepeken stb./
- az érintkezés szabályaira /tekintettartás, gesztikulálás kerülése, udvarias és halk beszéd/.

Fontos, hogy a gyermekek ismerjék a szabályok tartalmát és képesek legyenek betartani és másokkal is betartatni azokat, hogy eljussanak mások megértéséhez, önmaguk jobb megértéséhez, az emberi érintkezés mindenkit kielégítő és tartalmas formáihoz.

• A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- Kialakul igényük az esztétikus környezet iránt, képesek maguk is létrehozni, alakítani, formálni azt.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

- Fogékonyak a szépre természetben, a társadalomban és a művészeti alkotásban.
- Képesek megfogalmazni esztétikai élményüket, beszédükben igényükké válik az ízléses, csendes tónus, finom beszédstílus.
- Igényesek megjelenésükben, a viselkedés és az érintkezés szabályait ismerik és betartják.

Egész nevelő munkánk eredményeként az esztétikai tevékenységek belülről fakadó, belefeledkező, gátlásoktól mentes, szívesen vállalt tevékenységgé válik.

4.4. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

„A nyelvkinccs egyúttal gondolatkinccs. Akinek több szava van, több ismerete van. (...) Akinek több szava van egy dologra, több gondolata is van róla”

Babits Mihály

1. Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel – az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

Helye a nevelés folyamatában

1. „Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció, különböző formáinak alakítása beszélő környezettel, helyes mintaadással és Szabályközvetítéssel az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

2. Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára - mint életkori sajátosságra, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

3. Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás-alkotóképesség) fejlesztése Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.”³

- **Az anyanyelvi nevelés célja**

Gazdag szókincessel, fejlett kommunikációs készséggel rendelkező, mindennemű helyzetben nyilatkozni tudó, élményeit, elképzeléseit bátran megfogalmazó gyermekek nevelése, akik tisztán beszélnek, nyelvtanilag helyesen használják a magyar nyelvet

- **Az anyanyelvi nevelés tartalma**

Az embert a beszéd kapcsolja a többi emberhez, és a beszédben tudja megérteni a külvilágot, ugyanúgy, mint saját belső világát. Mozgás, beszéd és gondolkodás egymással szoros kölcsönhatásban fejlődnek. A megzavart mozgás gátolja a beszédfejlődést, a beszédfejlődés meglassúbbodása visszaveti fejlődésében a gondolkodást.

A nyelv elsajátítása során két folyamat-a beszéd megértése és a beszéd létrehozása-egymást feltételezve és támogatva fejlődnek. A beszédfejlődéshez állandó társas kötődés / anya, gyermek, család / szervezett, differenciált környezet, megfelelő idegrendszer, ép beszéd-és hallásszervek kellenek.

Az anyanyelv használata végigkíséri az óvoda egész napi életét, szerves része az óvodai élet minden mozzanatában. Átfogja az óvodai nevelőmunka minden területét, közvetítő elemként jelen van a nevelési feladat megvalósulásának minden mozzanatában.

A valódi anyanyelvi nevelésnek alapja: az óvoda szóbeli közlést kiváltó derűs légköre.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

• **Az óvodapedagógus feladatai**

- az óvónő modell szerepe érvényesüljön az anyanyelvi nevelésben,
- beszéd és kommunikációs képesség fejlesztése, különböző tevékenységeken keresztül,
- beszédtechnikai hibák korrigálása.

Az óvodás gyermek elsősorban érzelmi alapon mintakövetéssel tanul, így fokozattan igaz, hogy az óvónő minden megnyilatkozása modellértékű.

Az óvónő gyermekekhez fűződő viszonyában legyen elfogadó, együttműködő, a kapcsolatteremtésben kezdeményező. Egyenként ismerje a gyermekek szokásait, kedvenc játékait, a napi örömeit, bánatait, Legyen meleg és támogató, határozott és következetes. Eszköztárában szerepeljen a humor és a vicc, de kerülje a gyermekekre irányuló gúnyt, a kiabálást, a fenyegetőzést.

Beszédfejlesztés leghatékonyabb eszköze az óvónő példamutató beszéde, kommunikatív viselkedése, gyakori szeretetteljes beszédkezdeményezése és beszédkapcsolata.

A beszédhelyzetekben szerzett tapasztalatai során a gyermek átveszi a környezetétől a szórend, a ragok, a képzők, a névutók, a névmások, az igekötők, igemódok gondolatot kifejtő és a környezet számára pontosan érthető használatát.

³ Alapprogram

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

A fejlődés során elkülönülnek a mondattípusok. A láncszerű vagy szaggatott szövegszerkesztéstől a jól szerkesztett, nyelvtanilag helyesen felépített mondatokig jutnak el a gyermekek.

A felnőttel való beszédkapcsolat az óvodában kiegészül a gyermektársakkal való tevékenység közbeni beszélgetéssel. Több társ beszédét, viselkedését kell a gyermeknek követnie, ezáltal fejlődik beszédfigyelme.

Az egymás iránti érzelmeket különösen jellemzik a metakommunikatív elemek, a tekintet, a mimika, a gesztusok, egyaránt hordoznak személyiségjellemzőket és tanult viselkedési formákat is. Fontosnak tartjuk, hogy életszerű helyzetekben, természetes módon minden gyermek beszélgessen arról, ami foglalkoztatja, érdekli.

Azt utánozza, amit hall, úgy ahogyan hallja, ezért lényeges a környezetében élők helyes szép beszéde, amelynek spontánnak, önkéntelennek kell lennie, törekedve a szemléletességre, a képszerű kifejezések alkalmazására, mely segíti a gondolkodás fejlődését is.

Az anyanyelvi és kommunikációs képességfejlesztés eszközei: mondókák, versek, mesék, bábok, dramatikus és anyanyelvi-kommunikációs játékok. Ezek szorosan kapcsolódnak a mindennapi élethez, a fejlesztés területeihez: környezetismeret, rajz és kézi munka, ének-zene, testnevelés, játék-munka-gondozás.

Óvodánk 2007 óta használja a DIFER programcsomagot a gyermekek képességmérésére. Ennek része a beszédhanghallás vizsgálata. Fejlesztéséhez kidolgozott játékgyűjtemény, színes hívóképek állnak az óvónők rendelkezésére. (Fenyvesi Margit összeállítása)

Az óvónő tárja fel a gyermekek interakciós zavarait, keresse meg azok okait, tapintatosan törekedjék azok megszüntetésére. A beszédtechnikai hibákat /légzéstechnika, artikulációs stb./ ismerje fel és spontán beszédnél, vers és mesemondásnál példaadással korigálja. Ez hosszadalmas és nagy tapintatot igénylő feladat, amely beépül a mindennapi tevékenységek rendszerébe. Nagyfokú elmaradás esetén logopédiai fejlesztést kell igénybe venni.

- **A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére**

- A gyermekek eljutnak arra a szintre, hogy aktívan használják a tapasztalat során bővült

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

szókincsüket.

- Beszédük összefüggő, elképzelésük folyamatos, logikai összefüggéseket tartalmaz.
- Figyelmesen, nyugodtan képesek végighallgatni a másik megnyilatkozását.
- Helyesen használják a névmásokat, igeidőket, módokat.
- Kialakult a beszédhelyzethez és az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő, jól érthető, többnyire megfelelő hangsúlyozású, hanglejtésű, hangerejű és sebességű beszéd.
- Beszédüket érzelmeik által kiváltott természetes gesztus, arcjáték kíséri.
- Tisztán ejtenek minden beszédhangot.
- Beszédhelyzetekhez illő állító és tagadó mondatokat, a felkiáltást, az óhajtást az anyanyelvnek megfelelő hangejtéssel, hangsúllyal használják.
- A jellemző mesefordulatok kifejezései is megjelennek a mindennapi beszédben.

Értelmi nevelés

Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára – mint életkori sajátosságra –, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

• Az értelmi fejlesztés és nevelés célja

Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás – alkotóképesség – fejlesztése. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.”

A gyermek olyan ismereteket, jártasságokat, készségeket sajátítson el, értelmi képességei úgy fejlődjenek, hogy az élet egyre változó helyzeteiben jelentkező feladatokat meg tudja oldani, tudjon eligazodni a világban.

Az értelmi nevelés változatos tevékenységeken keresztül, a kultúraátadás hatásrendszerében az óvodai nevelési módszerek segítségével, elsődlegesen a gyermek szabad játéka által valósul meg. Az értelmi fejlesztés szoros kapcsolatban van az anyanyelv és kommunikáció alakulásával.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

A program lényeges része a beszéd, az anyanyelv és kommunikáció fejlesztése. Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat.

- **Az értelmi fejlesztés és nevelés tartalma**

Az óvodába lépő kisgyermek fejlődésének elején tart, személyiségének, viselkedésének alakulása, értelmének nyiladozása elválaszthatatlan dolog. Három - négy évet tölthet el az óvodában és ennek az időnek számára meghatározónak kell lennie érzelmileg, értelmileg és még sok más szempontból is.

Az érzelmi képességek kibontakoztatása, az önálló, az alkotó, az aktív gondolkodás alapjainak lerakása nagyon fontos helyet foglal el az óvodai nevelésben.

A 3-7 éves korosztály potenciális érési és elsajátítási lehetőségei óriásiak. Ebben az időben rendeződnek azok a népi és szimbolikus reprezentáción alapuló kognitív folyamatok, amelyek az alapkultúr technikák elsajátítását teszik lehetővé. Meghatározzák a gyermek információszerző-és feldolgozó folyamatait, tanulási stratégiáját és ebből eredően az iskolai sikerességet.

Az óvodás korú gyermek értelmi képességeinek fejlődését ismerve a spontaneitás és a latens tanulás elveit követjük.

- **Az óvodapedagógus feladatai**

- a valóság megismeréséhez, összefüggéseinek feltárásához szükséges képességek harmonikus fejlődésének biztosítása
- a megismerő tevékenységet segítő képességek /a figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás/ fejlesztése

A két feladat megoldása szerves egységben valósul meg az óvodai nevelésben. Nem külön képességeket fejlesztünk, hanem az egész értelmet, a megismerés egész folyamatát, az egész embert.

Fokozzuk az értelmi erők fejlődését mind magasabb szintű ismerettartalom, értelmi erőfeszítést

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

kínáló új feladatok állításával. A fejlődésre döntő hatással van a nevelés- tanulás tartalma, az ismeretanyag jellege, formája és módszere.

Kiinduló pontunk az óvodába érkező gyermek értelmi szintje, észlelésének, megfigyelőképességének fejlettsége.

3-4 éves korban elsősorban a megismerő tevékenységet erősítjük, az ehhez szükséges képességeket fejlesztjük /észlelés, érzékelés, figyelem, emlékezet, képzelet/, manipulációs játékok, gyakorló játékok, helyszíni megfigyelések alkalmával sokrétű tapasztalatszerzés biztosításával.

A tapasztalatok minél többféle megismerő tevékenységet aktivizáljanak, a világról minél több információt szerezzenek a gyermekek, érdeklődésüknek, egyéni fejlettségüknek megfelelő szinten.

Iskolás korig a hangsúly a gondolkodás, ok-okozati összefüggések, a képzelet, valóságnak megfelelő ellenőrzése irányába tolódik el az értelmi fejlesztés. A gyermekekben kialakítjuk azt a képességet, hogy a környező világ dolgaiban összefüggéseket keressenek, rendszert átvegyenek, illetve maguk is alkossanak. A gondolkodás és fogalomkör alakulására a környezet erősen rányomja bélyegét.

A helyes fogalmak kialakításához a tárgyak elemzése /analízise/ és az egyes elemek összekapcsolása egésszé /szintézis/ vezet. Az óvodás korú gyermek jól ismeri a tárgyak jegyeit, ha jó a megfigyelő képessége. Segíti elemző képességét, ha nemcsak szavakban, hanem a gyakorlatban is konkrétan megtapasztalhatják az adott tárgy vagy jelenség tulajdonságait.

A helyes gondolkodás feltétele, hogy a gyermek tudjon összehasonlítani, meglássa a dolgok közötti hasonlóságokat és különbségeket.

A gyermek gondolkodásának legfőbb mozgatója az érdeklődés fenntartása.

Ahhoz, hogy a probléma megoldására való kedv és képesség kialakuljon a gyermekben, az kell, hogy önállóságukat tiszteletben tartsuk és minél több lehetőséget biztosítsunk ismeret- és tapasztalatszerzésre. A megértés, a gondolkodás egyik alapfeltétele, hogy a gyermek újonnan szerzett ismereteit összefüggésbe tudja hozni a régiekkel. Minél többet lát és tapasztal, annál

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

tágabb lesz az érdeklődési köre, annál inkább meglát problémákat és igyekszik azokat a maga erejéből megoldani.

A gyermek zavartalan értelmi fejlődése érdekében nagyon sok érzélem indította játékos-mozgásos tevékenységet és sokoldalú tapasztalatszerzést kell kezdeményeznünk. Minél több tevékenységet, lehetőséget biztosítunk, annál több mindent fedeznek fel, ismernek meg egyre nagyobb lesz érdeklődésük és tudásvágyuk.

Többszöri megfigyelés után tapasztalatait alkalmazni tudja, akár több szakaszból álló cselekvéssort is végrehajt, ezt beszédével kíséri, beszédfejlődése ez által fokozatosan új irányt ad a gyermek gondolkodásának.

- **A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére**

- Érzékelő funkciók épek legyenek /látás, hallás, szaglás stb./.
- Belső érzékelése /mozgás, egyensúly / megfelelően működjön.
- Múltbeli tapasztalataira építve felfogja környezetének eseményeit, jelenségeit
- Kialakul a tér-és időészlelése.
- Önkéntelen figyelme szándékos és tartós figyelem felé halad, megfelelő érzelmi motiváltsággal kellő ideig tart.
- Sokoldalú tevékenysége során formálódik és tökéletesedik megfigyelőképessége.
- Képesek ún. gondolati, vagyis megértésen alapuló emlékezésre, tudatos emlékezetbe vésésre.
- Képesek emlékképek kombinálására új alkotására, különbséget tesznek a valóság és a képzelet világa között.
- Meglátják dolgok közötti összefüggéseket, a tárgyak lényegtelen tulajdonságaitól el tudnak vonatkoztatni, lényeges jegyek alapján általánosításokra képesek.
- Szemléltető tapasztalatból kiinduló összefüggések révén ok-okozati összefüggéseket felismerik- tapasztalataiknak, ismereteiknek gazdagsága által problémamegoldás felé halad.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

4.5. A gyermekvédelemmel kapcsolatos pedagógiai tevékenység

A közoktatás, valamint a gyermek- és ifjúságvédelem rendszere szoros kapcsolatban áll egymással, tekintettel arra, hogy mindkét rendszer alapvető célja a fiatalok védelme, személyiségének fejlesztése. A közoktatás rendszere a gyermekek nagyobb körét fogja át, mivel a korai fejlesztés és gondozás már a születéstől kezdődően a sajátos nevelési igényűeknek, míg általában e körön kívül a harmadik életévét betöltött gyermekektől kezdődően a tankötelezettség befejezéséig, vagyis a tizennyolcadik életévig valamennyi érintett részére szolgáltatást nyújt.

A közoktatás szolgáltatásai megilletik azokat is, akik a gyermekvédelem körében is ellátást kapnak. Azonban a gyermekvédelem rendszere nem mindenkinek nyújt szolgáltatást azok közül, akiknek a közoktatás rendszere nyújt. A két rendszer szoros kapcsolódása, a feladatok, a szolgáltatások összehangolásának a szükségszerűsége megjelenik azokban a törvényekben, amelyek meghatározzák a közoktatás rendszerének működését, illetőleg a gyermekvédelmi rendszer működését. A két törvény – a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény (a továbbiakban: Kt.), továbbá a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) kölcsönösen utal a másik törvényre minden olyan esetben, amikor a két szolgáltató rendszer tevékenysége „összeér”.

Közreműködési kötelezettség a gyermekvédelmi feladatokban

„Az óvodák, iskolák és kollégiumok feladata az is, hogy felderítse a gyermekek és tanulók fejlődését veszélyeztető okokat, és pedagógiai eszközökkel törekedjen a káros hatások megelőzésére, ellensúlyozására. Az óvoda, iskola és kollégium e feladatának akkor tud eleget tenni, ha a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában közreműködnek a pedagógusok is. E tevékenység ellátása munkaköri kötelezettsége minden pedagógusnak, miután alapvető feladataik közé tartozik a gyermekek, tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzése, okainak feltárása és az okok megszüntetésében való közreműködés. [Kt. 19. § (7) bekezdés d/ pont; 41. § (6) bekezdés”]

Gyermekeink eltérő szociokulturális környezetből kerülnek az óvodába. Fontos feladatunk az egyéni sorsokkal való törődés. Ennek a munkának hagyományai vannak az óvodában, ezért a jövőt illetően

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

is lesznek feladataink.

A gyermekvédelmi munka valamennyi óvónő feladatkörébe beletartozik. Feladatuk a gyermekvédelmi esetek feltérképezése, adatszolgáltatás, környezettanulmány készítése a hatóság számára, a pedagógiai munka koordinálása, kapcsolattartás a családsegítő szolgálattal, esetleg Nevelési Tanácsadóval és Szakértő Bizottsággal.

Az óvónők évente egy alkalommal értéklik a gyermekvédelmi munkát, a vezető óvónőt tevékenységükről folyamatosan tájékoztatják

Az óvodapedagógus alapvető feladata, hogy maximálisan biztosítsa a gyermek alapvető szükségletét, az érzelmi biztonságot. Úgy szervezi az óvodai környezetet, hogy hatásrendszerével elősegítse minden gyermek számára az optimális fejlődési folyamatot. Az általános elvárások közül – tolerancia, nyitottság elfogadó, segítő, támogató attitűd, szervezethezesség, következetesség – kiemelten fontos, hogy az óvónő nevelő fejlesztő munkája során mindig vegye figyelembe a gyermekek egyéni képességét, tehetségét, fejlődési ütemét, szociokulturális háttérét, segítse tehetsége kibontakoztatásában, valamint hátrányos helyzetéből való felzárkóztatásában.

Migráns gyermekeinek nevelése során biztosítjuk az önazonosulás megőrzését, ápolását, erősítését, az interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

Alapelveink

A gyermek személyiségének, emberi méltóságának és jogainak tiszteletben tartása valósuljon meg.

Az óvodai nevelés során a gyermeket ne érje hátrányos megkülönböztetés semmilyen okból.

Tartsuk tiszteletben a gyermek gondolati-lelkiismereti és vallásszabadsághoz való jogát.

Humánus, megértő, egyéni bánásmóddal a családok saját gyermeke iránti felelősségének erősítése.

Célunk

A gyermekek alapvető szükségleteinek kielégítése, gyermeki és emberi jogainak érvényesítése.

Hátránykompenzációval az esélyegyenlőség biztosítása az eltérő szociális és kulturális környezetből érkező gyermekek számára.

Működjön rendszeresen a gyermekvédelmi törvénynek megfelelő figyelő szolgálat és jelzőrendszer.

Feladatok

A segítségnyújtás a hátrányok enyhítésére az óvodai keretek között kompenzáció biztosítása. Az egyéni bánásmód, a családi nevelés gyermek iránti felelősségének erősítése, a tapintatos egyéni, személyes kapcsolattartás alapvető nevelési módszerünk.

A szülővel való közvetlen viszony kialakítására törekszünk, személyes törődéssel és fejlesztéssel a gyermek fejlődését segíteni.

A gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódva a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése.

Elősegíteni a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek óvodába kerülését. Az egyéni sorsokkal való törődés, segítségnyújtás a hátrányok enyhítésére az óvodai keretek közötti kompenzáció biztosítása.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

A gyermek veszélyeztettségének megelőzése és megszüntetése. A szülővel való kapcsolatfelvétel, együttműködésre ösztönzés.

A rendszeres óvodalátogatás figyelemmel kísérése. Az anyagi okok miatt hátrányos, vagy veszélyeztetett gyermekek esetében rendszeres vagy rendkívüli támogatás megállapítását kezdeményezzük és a lehetőségekről tájékoztatást adunk. A segítő szervezetekkel, intézményekkel a kapcsolattartás. Kapcsolattartás a gyermekorvossal, védőnővel.

Indokolt esetben hatósági eljárás kezdeményezése.

Az óvodavezető feladata:

- A gyermekvédelmi tevékenységhez a feltételek biztosítása: gyermekvédelmi felelős megbízása, feladatok, kompetenciák kijelölése nevelőtestületi szinten.
- Bizalom elvű kapcsolat kiépítése a családokkal.
- Törvények és rendeletek naprakész ismerete, a munka hozzáigazítása.
- Óvodáztatási támogatással kapcsolatos feladatok ellátása.
- A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetben lévő családok segítésének lehetőségei:
- Tájékoztatás az igénybe vehető segélyekről, támogatási lehetőségekről.
- Kedvezményes étkezési térítési díj biztosítása.
- A szülők által ajándékozásra behozott gyermekruhák, játékok elajándékozása a rászorult családoknak az óvoda vezetője köteles jelzéssel élni a gyermek veszélyeztettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál. Hatósági eljárást kezdeményezzen a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.

A gyermek veszélyeztettségére utaló jelek:

- Fizikai bántalmazás.
- A gyermek szexuális zaklatása.
- Szülői felügyelet hiánya.
- Elhanyagoló szülői magatartás.
- Hajléktalanság, rendkívül rossz lakáskörülmények.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

- Pszichés bántalmazás.
- Éhezés, nem megfelelő táplálkozás.
- Indokolatlan hiányzás az óvodából.
- Minimális jövedelmi viszonyok.

Az óvónők feladatai:

- Az óvodába járó gyermekek szociális, szociokulturális családi háttérének megismerése.
- Szükség szerint környezettanulmány végzése.
- Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű és veszélyeztetett helyzet jelzése a gyermekvédelmi felelősnek.
- A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetben lévő gyermekek differenciált nevelése, fejlesztése.
- A rendszeres óvodába járás figyelemmel kísérése, szükség esetén a hiányzás jelzése a gyermekvédelmi felelősnek.

A gyermekvédelmi felelős feladatai:

A gyermekvédelmi munka fő feladata a prevenció, a segítségnyújtás. Ez a feladat minden óvónő feladatkörébe beletartozik, a nevelőmunka szerves része.

A koordinálás a gyermekvédelmi felelős feladata.

- A gyermekvédelmi esetek feltérképezése, adatszolgáltatás, környezettanulmány készítés.
- Kapcsolattartás a térségben működő Gyermejjóléti szolgálattal, s annak munkájában való tevékeny részvétel.
- Nyilvántartja a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekeket.
- A gyermekvédelmi munkáról beszámoló készítése félévente.
- A gyermekvédelmi tevékenységről nyilvántartás vezetés, a gyermekvédelmi naplóba.
- Gyermejjóléti szolgálat által szervezett továbbképzéseken való részvétel.
- Szükség szerint családgondozó, védőnő segítségének igénybevétele.
- Anyagi gondokkal küzdő családok támogatására az óvodavezető tájékoztatása (térítési díj csökkentése, alapítványi támogatás stb.).
- Felterjesztés segélyre.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

- Nyilvántartás vezetése.
- Beszámoló készítése, félévente.

A helyi sajátosságok ismeretében: mentálhigiénés óvodai rendszer kialakítása, minden gyermekre kiterjedő preventív tevékenység megszervezése, a speciális segítséget igénylő gyermekek és családok komplex gondozása.

Veszélyeztettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

A veszélyeztetett nyilvántartásbavétel szempontja:

- súlyos anyagi nehézségekhez kapcsolódó elhanyagoló nevelés, testi - lelki bántalmazás,
- erkölcstelen családi környezet, italozó szülők, bűnöző családi helyzet,
- egészségügyi okok: súlyos érzékszervi károsodás, súlyos tartós betegség.
- rossz lakásviszonyok

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

4.6. Sajátos nevelési igényből eredő hátrányok csökkentését segítő nevelési feladatok

„Ilyen az ember, egyedüli példány, Nem

élt belőle több és most sem él.

S mint fán sem nő egyforma két levél, A

nagy időn sem lesz hozzá hasonló.”

(Kosztolányi Dezső)

Az óvoda, alapító okiratába foglalt, a fenntartó által meghatározott fogyatékoság típusának megfelelő sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését, fejlesztését vállaljuk fel. A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált neveléséhez, fejlesztéséhez szükséges feltételek közé tartozik az illetékes szakértői bizottság által meghatározottak szerinti foglalkozáshoz szükséges szakirányú végzettségű gyógypedagógus foglalkoztatása, a foglalkoztatáshoz szükséges speciális nevelési terv, illetve a bizottság által meghatározott szakmai szolgáltatások biztosítása.

Sajátos nevelési igényű gyermek:

„az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd”⁴

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló:

„az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.”⁵

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

Alapelvünk

A sajátos nevelési igényű gyermekek joga, hogy különleges gondozás keretében állapotának megfelelő gyógypedagógiai ellátásban részesüljön.

Gyermekközösségbe csakis olyan sajátos nevelési igényű gyermekek integrálhatók, akik a többiekkel együtt nevelhetők.

Az óvónőknek olyan befogadó csoportlétkört kell kialakítaniuk, melyben a gyermekek magatartása, viselkedése kizárja a hátrányos megkülönböztetést, zaklatást.

⁴ Nkt

⁵ Nkt

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

Sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszünk. A nevelés hatására a sérülés arányában ki kell alakulnia az: alkalmazkodó készségnek, az akaraterőnek, önállóságra való törekvésnek, együttműködésnek.

Figyelünk arra, hogy a sajátos nevelési igényű gyermeket a nevelés, fejlesztés ne terhelje túl, fejlesztésük a számukra megfelelő területeken valósuljon meg.

A fejlesztés rövid távú céljait minden esetben a fejleszhetőséget tükröző gyógypedagógiai orvosi - pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslataira építjük.

Az egyes fogyatékosági típusnak megfelelően más - más terület kap nagyobb hangsúlyt.

A fejlesztés elemeit, felépítését a gyermekek fejlettségi szintje, fejlődési üteme alapján határozzuk meg.

A fejlődés során a különböző funkciók fejlődését sok tényező befolyásolja, módosítja.

Az óvodai napirendben törekszünk arra, hogy a fejlesztő foglalkozások mellett a közösségben szervezett tevékenységekben és a szabad játékban minél több lehetőségük legyen kipróbálni önmagukat.

Fejlesztő tevékenységünk során nagy figyelmet szentelünk a transzferhatásra és arra, hogy lehetőleg minél több sikerélménnyel, pozitív elfogadással találkozzon a sérült gyermek.

Alternatív lehetőségeket biztosítunk a tevékenységek megválasztásában, melyekben személyiségük kiteljesedhet.

Mindezeket szem előtt tartva a sokoldalú tapasztalatszerzésre és a többszöri visszatérő gyakorlásra fektetjük a hangsúlyt.

Célunk

A harmonikus, nyugodt, biztonságot adó óvodai környezetben természetessé váljon a gyermekek között személyiségük különbözősége.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása, fejlődésének elősegítése,

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

hogy javuljon az életminőségük és könnyebben tudjanak beilleszkedni a közösségbe.

A fejlesztés tartalma

A kognitív funkciók fejlesztése.

Alapmozgások kialakítása, a nagymozgások koordinálásának javítása, az egyensúlyérzék fejlesztése.

Manuális készség, finommotorika fejlesztése.

Kooperációs készség, kommunikáció fejlesztése, beszédindítás, szókincsbővítés.

Játéktevékenység alakítása, játékhasználat elsajátítása.

Szociális kompetenciák kialakítása, fejlesztése.

Az integrált nevelésből adódó óvónői feladatok

A 32/2012. (X.8.) EMMI rendelet tartalmazza a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelveit.

Inkluzív szemlélettel a különbözőséget elfogadó viselkedés és magatartás alakítása a gyermekközösségekben. Ezen belül különösen a tolerancia, türelem, megértés, figyelmesség, segítőkészség, empátiás készségek alakítása.

Ismerje fel, és gondozza kiemelten a gyermekben rejlő kiemelkedő teljesítményt.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

A hatékonyság, eredményesség, szakszerűség és célszerűség érdekében együttműködés a szaksegítőkkel (gyógypedagógus, pszichológus, logopédus, fejlesztőpedagógus).

Az integrált nevelés folyamatában a prevenció (megelőzés), a korrekció (javítás, korrigálás), és a kompenzáció (a kiesett funkciók mással való segítése) nevelési feladatainkat sérülés specifikusan, egyénre szabottan határozzuk meg minden gyermeki tevékenységben.

- A sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni szükségleteihez igazodó különleges gondozási feladatok ellátása.
- A kommunikáció és elemi szociális viselkedés kialakítása, a viselkedésproblémák kezelése.
- Fejlődésbeli elmaradások korrekciója, korai elemi készségek és kognitív funkciók kialakítása.

Fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A sérülés specifikumától, ennek mértékétől, a terápiás idő tartamától, a gyermek terhelhetőségétől függően változik a fejlődés üteme, valamint az eredményesség. Az optimális az lenne, ha minden gyermeket fel tudnánk készíteni az iskolára úgy, hogy fejlesztőpedagógus illetve szakember segítségével el tudná végezni az általános iskolát. Az enyhébb esetekben az óvoda nagcsoportjára el kell érnie a gyermeknek azt a szintet, mint a kortársai.

4.7. Halmazottan hátrányos helyzetű gyermekek hátrányának enyhítése, esélyegyenlőségük megalapozása

Hátrányos helyzetű gyermek: az, akinek családi körülményei, szociális helyzete miatt rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát a jegyző megállapította.

Halmazottan hátrányos helyzetű gyermek: a hátrányos helyzetű gyermek közül halmazottan hátrányos helyzetű az a gyermek, akinek a törvényes felügyeletét ellátó szülője - a gyermek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló törvényben szabályozott eljárásban tett önkéntes nyilatkozata szerint – a gyermek három éves korában legfeljebb az iskola 8. évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. Halmazottan hátrányos helyzetű az a gyermek is, akit tartós

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

nevelésbe vettek.

A gyermek hátrányos helyzetére utaló jelek:

- A család csekély bevétellel, alacsony jövedelemmel rendelkezik, amelynek nagy része vagy akár teljes egésze segély, nyugdíj vagy ezekkel egy kategóriába eső bevétel, továbbá alkalmi munka után járó jövedelem.
- Szűkös lakáskörülmények, kis alapterületű lakásban több személy él együtt, így kevés az egy főre jutó alapterület.
- Egészségtelen lakhatási feltételek – vizes, salétromos falak, nagy páratartalom stb.
- A szülők alacsony iskolai végzettsége – csak általános iskolai, vagy olyan érettségit nem igénylő szakképzettség, amelynek nincs munkaerő piaci értéke.
- Deviáns környezet szocializációs ártalmai – alkoholizmus, drogfüggőség, játékszenvedély.
- Család hiánya – állami gondozásba vett, illetve onnan kikerült gyermekek, egyszülős család, elvált szülők.
- A beteg vagy korlátozott képességű szülők, akik fizikailag nem képesek gyermekük megfelelő ellátására, gondozására.

Alapelvek

A személyes gondoskodás biztosítása, és az ügyintézés minden fázisa során fokozott figyelmet kell fordítani arra, hogy az ellátásban részesülő személyek emberi és állampolgári jogai ne sérüljenek.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

Az intézményben az egyén autonómiáját elfogadó, integrációját minden eszközzel segítő humanizált környezetet kell biztosítani, a már kialakított rendszert fenntartani. Kiemelkedő fontossággal bír az értékek közvetítése a segítségnyújtás folyamatában.

A szülők körében tudatosítani szükséges, hogy az egyén és a társadalom felelőssége közös.

Legfőbb alapérték kell, hogy legyen: a lehetőségek, források és szolgáltatások mindenki számára egyenlő hozzáférése a biztosítása.

A szakemberek úgy álljanak kapcsolatban a szolgáltatást igénybevevőkkel, hogy azok értékeit, személyiségét elfogadják, az emberi méltóságot tiszteletben tartásuk.

Célok

Az óvodai nevelés közvetlen célja az esélyegyenlőség biztosítása terén a hátrányos helyzetű családok gyermekeinél jelentkező kognitív hátrányok mérséklése.

Mindenki egyenlő eséllyel jusson az ellátásokhoz, rendelkezzen a kellő információval. Az óvodai IPR programban foglaltak teljes körű megvalósítása

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetben lévő családok segítésének lehetőségei

- Tájékoztatás az igénybe vehető segélyekről, támogatási lehetőségekről.
- Kedvezményes étkezési térítési díj biztosítása. A szülők által ajándékozásra behozott gyermekruhák, játékok elajándékozása a rászorult családoknak.
- A helyi sajátosságok ismeretében: mentálhigiénés óvodai rendszer kialakítása, minden gyermekre kiterjedő preventív tevékenység megszervezése, a speciális segítséget igénylő gyermekek és családok komplex gondozása.

A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések:

Intézményi feladatok, intézkedések:

- A közoktatásban dolgozók alapvető feladata, hogy az általa ellátott gyermek, hozzájusson minden olyan szolgáltatáshoz, amely ahhoz szükséges, hogy személyisége szabadon kibontakozhasson.
- A képesség kibontakoztató, integrációs felkészítés, részleteit az óvodai IPR program

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

tartalmazza

- A sajátos nevelési igényű gyermekek ellátását biztosítja, és a szakértői bizottság vizsgálata után segíti a sajátos nevelési igényű gyermekek, fejlődésének, állapotának megfelelő intézményi elhelyezést, a különleges gondozás megvalósulását, elősegítve a gyermekek, esélyegyenlőségének érvényesülését.
- A közoktatási intézményekben fizetendő díjakról rendeletben a szociális körülmények miatt rászoruló gyermekek számára térítési díjkedvezmény biztosítására ad lehetőséget.
- Szakszolgálat által biztosítva van a logopédiai, gyógypedagógiai, rehabilitációs és rehabilitációs egyéni fejlesztések a felzárkóztatások elősegítésére.
- Az óvodában az arra rászoruló gyerekekkel fejlesztő pedagógus, mozgásfejlesztő pedagógus foglalkozik.
- Az alapító okiratban deklarált integrált neveléshez, szükséges tárgyi, személyi, pedagógiai feltételek biztosítottak.
- A hátrányos helyzetű, de tehetséges gyermekek számára tehetséggondozás megszervezése.
- Egyénre szabott, differenciált fejlesztés.
- Gyermekközpontú és családorientált nevelés kialakítása.
- Szegregációmentesség és egyenlő bánásmód elvének érvényesülése.
- Rendszeres óvodába járás biztosítása.
- A szülők munkaidejéhez igazított óvodai nyitva tartás.
- Mozgáskorlátozottak számára akadálymentes közlekedés az óvoda területén.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

5. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

5.1. A játék

„A játék nem más, mint a lélek megnyilvánulása.

Segítségével olvashatóvá válik a lélek.”

(Ancsel Éva)

Helye a nevelés folyamatában

1. „A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék - szabad-képzettársításokat követő szabad játékfolyamat - a kisgyerek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé.
2. Kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt - a szülő és az óvodapedagógus. Utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítőtve, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. A felnőtt jelenléte teszi lehetővé a gyerekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.
3. A játékhoz megfelelő helyre és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, játékszerekre van szükség. Az óvoda és az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportlégkört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz, a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus játékokhoz, konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz.
4. A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, a nem direkt reakcióival éri el.
5. Az óvodában kiemelt a szabadjáték túlsúlyának érvényesülése. A játék kiemelt jelentőségének az óvoda napirendjében, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenységszervezésben is meg kell mutatkoznia.
6. A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, a nem direkt reakcióival éri el.
7. Az óvodában kiemelt a szabad játék túlsúlyának érvényesülése. A játék kiemelt jelentőségének az óvoda

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

napirendjében, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenységszervezésben is meg kell mutatkoznia.”⁶

- **A játék célja**

Olyan boldog gyermekkor megteremtése, ahol a cselekvések gyakori átélésével a gyermekek egyéni vágyai, ötletei kibontakozhatnak, komplex módon fejlődnek.

- **A játék tartalma**

A játék fejlődése a fejlődés egészének tükré. A mozgás, a testséma és az én megismerése, a percepció, a gondolkodás, azon belül a fogalmi gondolkodás és a beszéd folyamatok, a kommunikáció fejlődése mind – mind játékba ágyazódik. Programunk a játékot tekinti a tanulás elsődleges keretének.

⁶ Alapprogram

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

A játék örömforrás, maga a cselekvés, a manipuláció, az elképzelés szerez örömet. Motivációja magában a tevékenységben van.

A kisgyermek a külvilágtól és saját belső világából származó benyomásait játékában tagolja, rendez, így a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó tevékenység.

A játék a legfőbb személyiségfejlesztő eszköz az óvodáskorú gyermek életében, mert a kisgyermek képességeinek fejlődését segíti elő, valamint lehetőséget biztosít a szociális kreativitás fejlődésére (magatartásmódok, szerepek felcserélése, mások ötletei iránti nyitottság).

Fejlesztő hatását fokozzák a játékot kísérő pozitív érzelmek. A játékot kísérő érzelmek közlési vágyat ébresztenek, fokozódik a gyermekek beszédkedve. Játékban nyilvánulnak meg és fejlődnek a gyermekek közötti társas kapcsolatok, válnak közelebbé és elfogadhatóvá a viselkedési szabályok, és nagy hatással van a gyermek ízlésének alakulásában is.

Bizonyos értelmi és szociális képességek kialakulásának optimális időpontja. Ebben az életszakaszban többet tanul, - anélkül, hogy ennek tudatában lenne, - mint később egész életében. A tanulási folyamat szinte teljes egészében a játékban talál közvetítő közegére.

A gyermekek fejlődését elősegítő játékfajták óvodáskorban.

Gyakorlójáték: A játékszerek és eszközök rakosgatása, a mozgás öröme ismétlésre készíti a gyermeket. A játéknak ezen a fokon a fölhasznált anyagok, eszközök tulajdonságával, a tárgyak egymáshoz való viszonyával, működésével ismerkednek.

Játékeszközök mellett még nagyobb hatásuk van a természetben meglévő anyagokkal végzett manipulálásoknak / homok, kő, kavics, víz, sár stb. /. A közös kirándulások, élményszerző séták, természeti megfigyelések során összegyűjtött anyagokat építik be a játékukba.

Szerepjáték: Nevelési szempontból a leggazdagabb lehetőséget nyújtó játékfajta. A szerepekkel bővült fantázia játéknak a megismerés szempontjából nagyon sok ismerethordozója van. A vállalt szerepeken keresztül megjelenítik a valóság számukra lényeges elemeit, miközben sokoldalúan megnyilvánulnak és alakulnak a gyermekek közötti társas

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

kapcsolatok /együtműködés, alá- fölrendeltség, viselkedési formák gondolkodásuk stb.

Kísérjük figyelemmel a gyermekek szerepjátékát a gyermekek kérésére vegyünk részt abban, jelenlétünkkel, viselkedésünkkel adjunk mintát / pl. egy- egy kevésbé vonzó szerep átvállalása /.

Számos eszközre van szüksége a gyermekeknek, ezeket közösen gyűjtsük össze, barkácsoljuk meg.

Dramatizálás: A szerepjátékot gazdagítja, a gyermekek irodalmi élményeire épül.

Bábozás: A gyermekek kötetlen módon játszassák el ezeket az élményeket. Adjunk módot, hogy szándékuk szerint átformálják, vagy szőjék tovább a történetet. Gondoskodjunk jelmezekről, kellékekről, eszközökről. A báb mögé bújva a félénkebb, visszahúzódóbb gyermekek is szívesen szólalnak meg.

Készítsünk közösen bábokat (zacskó, termés, fakanál, bot, ujjbáb) használják szabadon, fantáziájuk szerint.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

Konstrukciós

építőjáték: Az alkotás örömeért, a kész produktum okozta sikerélményért végzett.

Kiemelt jelentőségű a kreativitás, gondolkodás fejlesztésében. Jó minőségű, több érzékszervet bekapcsoló játékot válasszuk. A játék kiválasztásánál meghatározó a gyermek fejlettsége.

Szabályjáték: A gyermekek játékok során valamilyen szabályhoz alkalmazkodnak. A szabálytanulás már a csecsemőkorban elkezdődik. Minden szinten minden formában szabálytanulás folyik, nem szándékosan, utánzás útján, aktív tevékenységgel a sokszoros újrajátszás és variáció lehetőségeivel. Megjelenik már a gyakorlójátékban is, ezek még nem tudatosan vállalt szabályok.

Ezt fejlesztjük tovább a szabálybetartás elemeinek megismertetésén át a szabályok pontos betartásáig óvodáskor végére. A szabályjátékok egyes fajtái a gyermekek mozgását, mások elsősorban érzelmi képességeit fejlesztik. Megtanulják a magatartás alapvető formáit: szerénységet, mértéktartást, eredményre törekvést, kudarcátűrést. Ezt a játékfajtát akkor szeretik meg igazán, ha érdekes és vonzó, a szabály, érthető számukra, és betartásuk nem okoz nehézségeket.

Az óvónő részvételét, figyelmét ez a játékforma különösen megkívánja.

Népi játékok: Mindennapjainkban természetes módon jelennek meg, amelyek valamely jeles naphoz, népszokáshoz kötődnek. Keressük meg, gyűjtsük össze a környék hagyományőrző játékeit a szülők segítségével.

Szimulációs

játékok: Az óvónő teremtsen "mint ha" helyzeteket pedagógiai céllal. Illemszabályok, viselkedési módok megismertetésére, gyakorlására alkalmazható.

Barkácsolás: A természetben összegyűjtött anyagok, termékek beépítése a játékba. Fő értéke, hogy a gyermekek önállóan készíthetnek eszközöket a játékaikhoz.

A természeti és társadalmi környezet, az ember környezetalakító munkájának megismertetését mélyíti el.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

• **Az óvodapedagógus feladatai**

- élménynyújtás és tapasztalatszerzés biztosítása
- a játék feltételeinek megteremtése megfelelő légkör, hely, idő, eszközök
- a játék irányítása - az óvónő feladata
- a gyermek fejlődését elősegítő játékfajta biztosítása.
- óvónők által készített játékok használata

Jó játék akkor alakul ki, ha a gyermekek megfelelő tapasztalatokkal rendelkeznek és van élményük, amit megjelenítsenek játékukban.

A játék témája, tartalma, nagyrészt a gyermekek valóságról szerzett benyomásairól, tapasztalataitól, ismereteitől függ, ezért arra kell törekedni, hogy a gyermekek minél jobban megismerjék környezetüket, részesei legyenek az eredményeknek (pl. orvosi rendelő, szüret stb.). Ezek a benyomások, tapasztalatok nem biztos, hogy azonnal jelentkeznek a játékukban, nem szabad erőltetni megjelenését, hiszen a közös játék alapja egy - egy gyermek egyéni élménye is lehet. Számolnunk kell azzal is, hogy a gyermekek negatív tapasztalatai is megjelennek játékukban, az óvónő jelenléte ilyenkor nagyon fontos. Az egymásra halmozott ismeret illetve tapasztalatszerzés, a gyermekre gyakorolt hatása, a túlszűfolt óvodai élet legalább olyan káros, mint az egyhangú.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

Jót és jól játszani a gyermek dolga - ezt csak akkor teheti, ha megfelelő körülményeket, feltételeket biztosítunk számára.

Elsősorban olyan nyugodt, barátságos, kiegyensúlyozott légkört, melyben a gyermeknek módjában áll kiválasztani a számára legvonzóbb játéktevékenységet, módjában áll nézelődni, válogatni, és dönteni, hogy mit, hol és kivel kíván játszani. Elmélyülhet a választott tevékenységben, kijátszhatja pozitív és negatív érzelmeit. Ennek alapja az óvónő - gyermek közötti szeretetteljes kapcsolat.

A jó játékhoz megfelelő helyre és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakoztatását segítő anyagokra, játékokra van szükség. A hagyományos játékok mellett a természetes anyagokból készült játékok és a természetben található, évszakonként elérhető anyagokból (termések, kavics, kagyló, csutka, csuhé) készített játékszerek, eszközök nagyszerű kiegészítői a falusi környezet adta élményanyag kivetítésének a játékban. Készítésüket az óvónő, esetleg a szülők közreműködésével a gyermekek is elsajátíthatják.

A játékeszközök szabad birtoklása joga a gyermeknek, ennek a feltételnek a biztosításával, az elmélyült, hosszantartó játékot, a játék zavartalanságát segítjük elő. Az újonnan jött társ befogadása illetve elutasítása, az otthonról hozott eszköz birtoklása, illetve annak differenciált megosztása szintén a jó játék feltételei közé tartozik.

Az elmélyült, nyugodt játékhoz állandó és ideiglenesen kialakított játszóhelyek szükségesek. A csoportszobában illetve az udvaron való szabad rendezkedés, aktív közreműködés a tervezés a szervezés terén, a kreatív tárgyhasználatok illetve a döntésképeség és a szituációhoz való alkalmazkodás képességét alakítja ki a gyermekben / pl. székekből vonat kialakítása stb./.

A játékidő nagy részét a gyermek által kezdeményezett, spontán kialakult játék tölti ki. A gyermek egyéni képességeitől függően szükség van az óvónő által kezdeményezett és irányított játékokra.

A játékirányítás alapvető sajátossága, hogy közvetett. Az óvónő mindenekelőtt a feltételeket teremti meg, amelyek a játékokra hatással vannak, melyektől a játék függ.

Az óvónő a játékban partner szerepet tölt be, együttműködik és segít, de csak olyan szinten és mértékben amennyiben az adott gyermeknek, adott szituációban szüksége van. A segítség módját mindig a konkrét játék helyzet, a gyermekek igénye és fejlettsége határozza meg /pl. technikai

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

tanácsra van szüksége /. Közvetlen beavatkozásra csak a társait rendszeresen zavaró gyermek esetében van szükség.

Az óvónő változatos szervezéssel érje el, hogy szívesen tartózkodjanak a gyermekek a szabadban, kezdeményezzen mozgásos és népi játékokat is /ugróiskola stb./

A játék öröme fokozza, ha az óvónő maga is nevében vesz részt benne, szeret játszani, ismeri a gyermekek érdeklődési körét, tapasztalatait, élményeit, játékok jellemzőit. Közben alkalma nyílik - ami egyben feladata is - egy-egy gyermek, egy- egy csoport megfigyelésére a gyermekek jobb megismerése érdekében. Erre alapozhatja a továbbiakban tervszerű kezdeményezéseit.

- **A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére**

- A gyermekek szeretnek és tudnak játszani.
- A környezetükben megfigyelt, tapasztaló jelenségeket képesek feldolgozni és újraalkotni.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

- Önállóan kezdeményeznek szerep-és szabályjátékokat. Elosztják a szerepeket, betartják a szabályokat, egymáshoz és a szabályokhoz tudnak alkalmazkodni. Elfogadják egymás véleményét, javaslatát, a konfliktusokat megoldják.
- Képesek problémahelyzeteket megoldani.
- Egyszerűbb kiegészítő eszközöket önállóan elkészítenek, játékukban felhasználják azokat.
- A játék során olyan tulajdonságformák alakulnak ki, amelyek a későbbiekben meghatározóak lesznek.

5.2. Vers, mese

Helye a nevelés folyamatában

1. „A többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdoló, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak.
2. A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese – képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.”
3. A mese kiválóan alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének kialakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A tárgyi világot is megelevenítő, áttelekítő szemléletmódja és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.
4. A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás elengedett intim állapotában eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.

5. A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.
6. A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

.7. Az óvodában a 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi –, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.”

- **A vers mese célja**

Az erkölcsi fejlesztés és a testi „jó érzés” megvalósítása a társaság figyelembevételével. A gyermekekkel való különös, játékos beszédkapcsolat egyik nagy lehetősége, szellemi szükségleteinek kielégítése: beszéd, tanulás, tanítás, szórakoztatás, kellemes időtöltés, együttes élmény.

- **A vers, mese tartalma**

A mese – vers ősi forrása az anyanyelvi nevelésnek, régi értékeket, hagyományokat, szokásokat közvetít a gyermekeknek. A közösen átélt örömök és élmények elszakíthatatlan szálakkal kötik össze az óvodapedagógust és a gyermekeket egymással és az anyanyelvükkel. Tapasztalataink szerint a családokban túlburjázott a személytelen televízió, videó, DVD,

⁷ Alaprogram

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

számítógép játékot és mesét helyettesítő szerepe. A médiumok által közvetített műsorok válogatás nélkül kerülnek a gyermekek elé, ezzel fokozva feszültségüket, félelmüket, agresszivitásukat és sok esetben helytelen mintát adnak. Az óvónő korosztálynak megfelelő irodalmi élmények nyújtásával tartsa ébren a gyermekek irodalmi érdeklődését.

A mese és a vers emberi kapcsolatokra tanít, erkölcsi tartalma van, belső indulati élményeket közvetít.

Sajátosságai: Szereplői sajátos személyek. Cselekményük sajátos környezetben játszódik, meseszerű fordulatokkal. A gyermek nem tart rá igényt, hogy igaz legyen, kettős tudattal éli meseélményeit. Képzletbeli beleélése segíti és megalapozza a műalkotás befogadását. A mese oldja a szorongást, belső képteremtésre tanít.

A mese és vers élmény a kisgyermek számára, irodalmi nevelésről azonban csak akkor beszélhetünk, ha a gyermek szereti a verset, ha örömet okoz neki, ha kéri, várja az újabb és újabb élményt. A gyermek kezdetben a befogadó, az óvónő az előadó. Az irodalom közepe a nyelv, ezért, hogy nyelvtanilag tiszta, esztétikailag értékes mesét, verset haljanak a gyermekek.

Az óvodán kívül szerzett élményeket, ha esztétikailag elfogadható, az óvónő építse be, használja fel a csoport közös élményének kialakításában.

A mesék, versek az anyanyelv eszközei, a szóhasználat, a sajátos stílus az írói eszközök gazdag lehetőségeit kínálják. Az irodalmi művek szókészlete, a szójelentés megértése, a mesék fordulatai ösztönzik a gyermeket a szóbeli kifejezésre. Hozzásegítik őket szorongásaik leküzdéséhez, gátlásaik oldásához, képzeletük erősödéséhez, önbizalmuk, -„én” képük alakulásához.

- Naponta többször forduljon elő vers mese, mely megfelel a gyermekek érdeklődésének, adott szituációnak és az életkori sajátosságoknak.
- Alkalmazzunk saját és más népek irodalmi alkotásait egyaránt, melyek mindenkor megfelelnek nyelvtanilag a helyes magyar beszéd szabályainak.
- A szabadidő tartalmassá tételére és a mindennapi tevékenységek színesítésére alkalmazzuk népi gyermekköltészetünk alkotásait: etetők, altatók, ujjisorolók, mondókával kísért mozgásos játékok, népi eredetű drámajátékok, növényekhez, állatokhoz kapcsolódó, hozzájuk fűződő érzelmi viszonyt tükröző és fejlesztő mondókák.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

- A mese oldja a szorongást, belső képteremtésre tanítson.
- Az óvodán kívül szerzett élményeket, ha esztétikailag elfogadható, az óvónő építse be, használja fel a csoport közös élményének kialakításában.
- A többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolóok, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak.
- A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese – képi és konkrét formában – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákat.
- A mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének kialakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A tárgyi világot is megelevenítő, átlelkesítő szemléletmódja, és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

- A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás elengedett intim állapotában eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.
- A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.
- A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.
- Az óvodában a népi, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.
- A dramatizálás és dramatikus tevékenység sokoldalú látásmódot biztosít a gyermekek számára, hozzájárul az anyanyelvi neveléshez, érzelmi élményeket nyújt és az értelmi és erkölcsi fejlesztésben is nagy szerepet játszik. Elősegíti a társas kapcsolatokat, pozitív érzelmi viszonyulást helyzetekhez, személyekhez. Kiemelkedő szerepet tölt be a személyiség fejlődésében és a csoportkohézió kialakulásában.

• **Az óvodapedagógus feladata**

Az óvónő naponta többször kezdeményezzen verset, mesét, a gyermekek kérésének, érdeklődésének, az adott szituációknak megfelelően, az életkori sajátosságok figyelembevételével. Egy-egy mesét hosszabb időn keresztül legyen alkalma a gyermeknek meghallgatni. A mindennapi mesék hatására segítse elő a dramatizáláshoz és bábozáshoz szükséges eszközökkel a mese tartalmának kijátszását. Beszéde feleljen meg a helyes magyar beszéd szabályainak. Pontosan fogalmazza meg az adott szituáció tartalmát. Legyen őszinte a gyermekekkel, igyekezzen önmagát adni, tekintse a gyermeket partnernek.

Teremtse meg a mesehallgatás külső és belső feltételeit, hangulatát. Ossa meg érzelmeit, érzéseit a gyermekekkel. Magatartásával közvetítse, saját élményként élje át a mesékben rejlő üzenetet, azt az igazságot, hogy az ember mindig többre, tökéletesebbre törekszik.

Igényesen válogasson egyéni érdeklődéséből, műveltségéből adódóan a rendelkezésre álló irodalmi alkotásokból.

Az irodalmi anyag tartalma legyen szituációhoz és a gyermek életkorához, érdeklődéséhez

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

megfelelően kapcsolható.

Forrásai a magyar és a világirodalom gyermekek számára készült alkotásai. Grimm, Andersen, Magyar népmesék, Illyés Gyula, Arany László meseválogatásai, Móra Ferenc meséi. Versek közül a gyermekekhez közel állók Weöres Sándor, Zelk Zoltán, Csanádi Imre, Szabó Lőrinc stb.

A szabadidő tartalmassá tételére és a mindennapi tevékenységek színesítésére alkalmazzuk népi gyermekköltészetünk alkotásait: etetők, altatók, ujjSOROLÓK, mondókával kísért mozgásos játékok, népi eredetű drámajátékok, növényekhez, állatokhoz kapcsolódó, hozzájuk fűződő érzelmi viszonyt tükröző és fejlesztő mondókák.

Irodalmi nevelésük akkor éri el célját, ha a gyermek befogadóból előadóvá válik. Mindennapi életében felismeri azokat a helyzeteket, amelyekre ráillenek az irodalmi alkotásokban megismert fordulatok, felfedezik környezetükben a szépet, a jót és egységben élnek önmagukkal és a világgal.

- A gyermekek irodalomhoz fűződő pozitív viszonyának kialakítása.
- A nyelvi érintkezés formáinak kialakítása, a gyermekek aktív bekapcsolása verbális tevékenységbe.
- A felhasznált irodalmi anyag igényes, korosztálynak megfelelő összeállítása.
- Teremtse meg a mesehallgatás külső és belső feltételeit, hangulatát.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

- Adjon lehetőséget, hogy hosszabb időn keresztül ismerkedhessen meg a gyermek a verssel, mesével.
- Többféle megismerési és feldolgozási lehetőséget biztosítson az irodalmi alkotások megismerésére (hallgatás, dramatizálás, mímelés, bábozás).

• A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- Szeretik és igénylik a mesemondást. Részt vesznek a mesemondás feltételeinek kialakításában.
- Figyelmesen végig hallgatják a mesét, tekintetükön látszanak a belső képzeleti képek jelei.
- Folytatásos mesét, verses mesét, meseregények szálait össze tudják kötni.
- Van kedvelt mesehősük, a mese fordulatait beviszik a játékukba.
- A meséről beszélgetnek, szófordulatait mindennapi beszédükben alkalmazzák.
- Bábozás, dramatizálás, mesejelenetek ábrázolása kedvelt tevékenységeik közé tartoznak.
- Mesekönyveket önállóan nézegetik, hozzájuk kapcsolódó szöveget, képalvasást, magyarázatot összefüggően mondanak.
- Önállóan kezelik a könyvespolc könyveit, vigyáznak rájuk. Az olvasást utánozzák, egy-egy betű iránt érdeklődnek.
- A gyermek befogadóból előadóvá válik, a hétköznapokban felismeri és alkalmazza az alkotásokban megismert erkölcsi tanokat, nyelvi kifejezéseket.
- Szókészletük gyarapodik, szívesen fejezik ki magukat szóban.
- Szorongásaik, gátlásaik oldódnak, képzeletük, önbizalmuk erősödik, kialakul „én” képük.

5.3. Ének, zene, énekes játék, tánc

„Lehet élni zene nélkül is. A sivatagon át is vezet út. De mi azt akarjuk, hogy az ember ne úgy járja végig élete útját, mint a sivatagon menne át, hanem virágos réteken.”

/ Kodály Zoltán /

Helye a nevelés folyamatában

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

1. "Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Az élményt nyújtó közös ének- zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. A népdalok éneklése, hallgatása a gyermek - néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.
2. Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.
3. A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi nevelés esetében a gyermekek hovatartozását is.
4. Az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.”⁸

Az ének, zene, énekes játék célja

Kodály Zoltán: „Zenét művelő, zenét élvező és értő magyar közönség kiművelése, amely a kisgyermekkorban kezdődik.” A gyermekeknek az éneklés örömet szerezzen, belőle társas

⁸ Alapprogram

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

éneklés, társas zenélés bontakozzon ki. Alapozza meg a zenei anyanyelv kialakulását. Kis zenei formákon keresztül a néphagyományokból kiindulva a világirodalom remekeihez jussunk el.

Az ének, zene, énekes játék tartalma

A zene hatása olyan emberformáló erő, amely kihat az egész személyiségre. Az értékes zene fogékonnyá teszi az embert a szép befogadására, formálja ízlését és emberi magatartását.

Az óvodai zenei nevelés a gyermekeket élményhez juttatja, felkelti zenei érdeklődésüket, esztétikai fogékonyságukat. Megszeretteti a gyermekekkel az éneklést, az énekes játékokat és szoktatja őket a szép, tiszta éneklésre. Fejleszti a gyermekek zenei hallását, ritmusérzékét, zenei emlékezetét, játékos zenei alkotókedvét, mozgáskultúráját.

Elsősorban az érzelmekre hat, de egyidejűleg az értelemre is. A képességek fejlődését az élet során szerzett tapasztalatok az ebből adódó tevékenységek határozzák meg.

Az óvodai ének - zenei nevelés szorosan kapcsolódik más nevelési területekhez, az évszakokhoz, a népszokásokhoz, a mozgáshoz, az óvodai élethez. Zenei élményeket szereznek a gyermekek játék közben, kezdeményezéseken és foglalkozásokon.

Zenei nevelésünk a gyermeki lét egészét áthatja. A zenei képességfejlesztéssel egyidejűleg gyermekeink örömmel, érzelmi gazdagsággal, felszabadultan énekelnek. A tevékenységek megvalósítása során lehetőséget adunk a néptánc, népi játékok megismerésére is. Igényes zenei kultúrát képviselő dalokat, dalos játékokat, mondókákat közvetítenek az óvónők az életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelően.

Zenei nevelésből adódó óvónői feladatok bővülnek, a migráns gyerekek hazájának a kulturális értékeinek figyelembe vevő dal és zenei anyagválasztással.

Az óvodai ének - zenei nevelés során gyakran hatunk a gyermek érzelmeire és a gyermek érzelmei visszahatnak a felnőttekére. Együtt örülünk, bánkódunk, mindez fejleszti az együttlét társas örömét.

Forrásaink: Forrai Katalin: Ének az óvodában

Kodály Zoltán: Kis emberek dalai

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

Törzsök Béla: Zenehallgatás az óvodában

Az évszakhoz, népszokásokhoz kapcsolódó dalok, játékok, táncok kreativitásra serkentik a gyermekeket, és fokozott együttműködésre készítetik őket.

Az együtt mozgás az együtt énekelés élménye kibővül a helyszínen szerzett környezeti tapasztalatokkal, élményekkel.

A zenében, mozgásban feloldódó, önmagát kifejező, boldog gyermek látványa a legnagyobb öröm, mely célunk és eredményünk egyaránt.

Programunkban fokozottan építünk népi gyermekjátékokra, dalokra, mondókákra, néptáncre és a népszokásokból adódó egyéb zenei anyagra. A mozgással való ismerkedést *„abban a korban kell elkezdni, amikor az élmények életre szóló emlékké vésődnek a gyermekek agyában, érzelmi emlékezetében.”* / Vásárhelyi László /

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

Az évszakhoz, népszokásokhoz dalok, játékok, táncok kreativitásra serkentik a gyermekeket és fokozott együttműködésre készítetik őket.

*„És mint az ékszer is holt kincs a láda fenekén,
életet akkor kap, ha viselik: a népdal is minél
többé lesz, annál nagyobb lesz világító és melegítő ereje.”*

/Kodály Zoltán/

Az óvodai néphagyomány ápolás célja a népszokások megismertetése, ami mára már nem csupán feladat, hanem erkölcsi kötelesség is.

A gyermekek zenei képességeinek és zenei kreativitásának alakításában fontos eszköz az énekes népi játék. Nagy hatással vannak a gyermekek nyiladozó és folyamatosan fejlődő személyiségére a közösen játszott dalos játékok. A népi gyermekjátékokkal és a hozzájuk kapcsolódó népszokások megismertetésével a nemzetnevelést segítjük.

Az óvodában is játszható énekes népszokások:

- lakodalmas
- szüreti multság
- pásztorjáték
- farsang
- kiszézés
- Pünkösödölő

• **Az óvodapedagógus feladatai**

- a zenei nevelés alapvető feltételeinek megteremtése,
- a gyermekek zenei érdeklődésének felkeltése, élmény-nyújtás,
- képességfejlesztés: hallás, éneklési készség, ritmusérzék, harmonikus szép mozgás kialakítása.

A zenének és az éneknek elsősorban a gyermek lelki életére, hangulatára gyakorolt hatása jelentős. A zenei nevelés feladatait ez határozza meg.

A zenei nevelés lehetőségeit az egész nap folyamán ki kell használni, a gyermek óvodába lépésének

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

pillanatától az eltávozásig. A jó zenei légkör átszövi az egész napot. Énekeljünk, dúdolgassunk a gyermekek között hangulatkeltés, a gyermekek érzelmi állapotának megtartása vagy éppen megváltoztatása céljából. Az óvónő hangja a „zenei légkörhöz” tartozik, hangszíne, hangereje, egész viselkedés módja minta a gyermek számára.

Biztosítson megfelelő teret, eszközöket a sikeres zenei neveléshez. Vannak énekes játékok, melyek kifejezetten udvarra alkalmasak, mert nagyobb teret igényelnek.

Álljon rendelkezésükre néhány ízléses, szép kivitelezésű eszköz, hangszer, azokat bármikor kedvük szerint használhassák. / fejdíszek, szoknyák, ritmus hangszerek stb. /.

Az énekelgetés, a személyes kapcsolat, az énekes játék a legjobb módszer a gyermekek zenei érdeklődésének felkeltésére. Az énekelgető óvónő érzelmileg hat a gyermekekre, örül a közös játéknak, kedvet kap, utánozza, és maga is énekelgetni kezd. Azok a gyermekek dúdolgatnak, énekelgetnek szívesen, ahol az óvónő is dalos kedvű, és szeret a szavakkal, dallamokkal játszani.

Zenei élményeket szereznek a gyermekek játék közben, spontán, kötött, kötetlen keretű szervezett foglalkozásokon egyéni érdeklődésük alapján. A fejlesztés tartalma a korosztálynak megfelelő mondókákból, dalanyagból, zenehallgatási anyagból áll.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

Ehhez kapcsolható az állatok hangja a természetben, környezet hangja, ezek újra felidézése, hangutánzással való kiegészítése, emberi hang megnyilvánulások, hangutánzó játékok, hangadást kísérő mozdulatok, egyszerű játékos mozgások, táncos jellegű mozdulatok, mozgás improvizáció zenére színesítik a zenei tevékenységet.

Az óvónőnek az éves tanítási anyag kiválasztásakor figyelembe kell vennie a nevelői és oktatói célkitűzéseket és a gyermekek életkori sajátosságait. Az anyag alapját a népi énekes és mondókás játékok, a népszokásokat őrző gyermekjátékok és a különböző alkalmakhoz kapcsolható gyermekdalok összessége adja. Bővíthetjük még más népek gyermekdalaival és a műzenei alkotások közül olyanokkal, amelyek az óvodai zenei nevelésbe beépíthetők.

Az óvónő feladata, hogy biztosítsa az éneklés, a mozgásos játékok gyermekek által kezdeményezett alkalmainak lebonyolítását.

Az óvónő feladata, hogy biztosítsa az éneklés, a mozgásos játékok gyermekek által kezdeményezett alkalmainak lebonyolítását, a kezdeményezések mozgás és zenei anyagának a gyermek életkori sajátosságaira épülő kiválasztását, kapcsolódását környezeti és hagyományápoló elképzeléseinkkel. Biztosítsa, hogy a gyermekek a nap bármely szakaszában próbálkozhassanak zenés tevékenységekkel, használja ki ezeket a lehetőségeket az egyéni fejlesztésre. Segítse a gyermekek önmegvalósítását, önállóságát, kreativitását, képzeletének és fantáziájának fejlődését.

Tartsa tiszteletben a gyermekek jogát a tevékenység elutasítására, s engedje bekapcsolódni bármikor a gyermek szándékai szerint. Ezáltal biztosíthatjuk, hogy a visszahúzódó, félénk, szégyenlős gyermek is feloldódik - bizonyos idő után, ha meggyőződhet arról, hogy senki sem kényszeríti a részvételre - nem kerül kudarchelyzetbe.

A szerepcserés játékoknál lehetőleg minden gyermek kerüljön sorra. Legyen tisztában a lányok által játszott és a fiúk által játszott és a fiúk által kezdeményezett, játékok tartalmának különbözőségével /pl. fiúknak küzdőjátékok /.

A készségfejlesztő feladatok egymásra épülnek, és mindaddig előkerülnek és felszínen vannak, ameddig az minden gyermek sajátja nem lesz.

Az óvónő ismerje a zenei képességek fejlesztésének területeit, hogy munkáját tudatosan tudja

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

megtervezni:

- éneklési készség /tisztá éneklés, a gyenge hallású gyermek, a gyermekhang ápolása és fejlesztése /
- a zenei hallás fejlesztése / magas és mély hang különbsége, halk- hangos közötti különbség, hangszínek felismerése, a belső hallás fejlesztése /
- a ritmusérzék fejlesztése /az egyenletes lüktetés, az egyenletes lüktetés és ritmus összekapcsolása, a tempóérzékelés, a mozgáskultúra, tánc, gyermekhangszerek/
- a zenei formaérzék fejlesztése /motívumhangsúly kiemelése mozgással, dallammotívumok, ritmusmotívumok/
- zenei alkotókészség fejlesztése
- a zene hallgatására nevelés.

• **A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végén**

- A gyermekek önként, belülről fakadó késztetésként énekelnek.
- Egyszerű dallammotívumokat tisztán énekelnek vissza. A mondókákat a magyar beszéd ritmusa szerint mondják.
- Dallamfelismerést, ritmus visszaadást változatos formában alkalmazzák.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

- Halk - hangos éneklést, gyors - lassú tempóérzékeltetést, felelgetős játékot, magas - mély éneklés közötti különbséget egyedül is képes érzékelteni.
- Belső hallásuk kifejezett, dallambújtatásra, természethez kapcsolódó hangok utánzására, hangszínek megkülönböztetésére, hangszerek hangjának felismerésére képesek. Megérik a zenei motívumok hosszát, azt mozgásban és térben szemléltetik.
- Egyöntetűen körben járnak szép testtartással, kézfogással is. Egyszerű táncos mozgások elemeit ismerik /dobbantás, páros lépés/.
- Dalokhoz egyszerű játékokat, mozgást kitalálnak. Élőzenét, népdalokat, műdalokat figyelmesen hallgatják, örömet jelent számukra a zene.

5.4. Rajzolás, festés, mintázás kézimunka

Helye a nevelés folyamatában

„1. A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.”

2. Az óvodapedagógus az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán teret biztosít. Maga a tevékenység - s ennek öröme - a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.
3. Ezen tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó- és rendezőképeségek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését: a gyermekek tér-forma és szín képzeleteinek gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.
4. Az óvodapedagógus feladata megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemeivel és

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

eljárásaival.

5. Az óvodapedagógus feladata megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.”

⁹

- **A rajzolás, festés, mintázás, kézimunka célja**

Az óvodai nevelésben ismeret és képességjellegű tudás megszerzése, mely által a gyermek vizuális, kommunikációs képessége fejleszthető. Ennek eredménye a kreatív, esztétikum létrehozása, tartalom és forma összhangjának kifejezésére képes, én-tudattal rendelkező és önfogadó gyermek nevelése..

- **A rajzolás, festés, mintázás, kézimunka tartalma**

A vizuális nevelés az óvodai nevelésünk egészét áthatja. Az ábrázoló tevékenység a tárgyi világ megismerését, feldolgozását, újraalkotását teszi lehetővé a gyermek számára.

Megfelelő hely, idő és eszköz van biztosítva.

A gyermekalapozó élménye, a külvilágról szerzett tapasztalatai eltérőek. Biofizikai érzék, manipulációs készségeik, író, rajzoló mozgásuk egyéni és az óvodáskor előtti időszak pozitív és negatív hatásait tükrözi.

⁹ Alaprogram

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

A látás - befogadás, látás - kifejezés, ábrázolás, alakítás során fejlődnek értelmi képességeik, vizuális érzékelésük, észlelési emlékezeti képességeik, manuális és dinamikai képzetek, fantáziájuk, képi gondolkodásuk, alkotóképességük, esztétikai érzékenységük.

Tudatosodik bennük, hogy a környező világtérben, mozgásban, történésben létezik. A gyermek vizuális fejlődésére hatást gyakorol a társadalmi környezet, a tömegkommunikáció, a téri és tárgyi környezet, a külső téri táj, udvar kert, épületek, műalkotások, valamint a társak és az őt körülvevő felnőttek.

• Az óvodapedagógus feladata

- a látó, érzékelő rendszer, keresztcsatornák, térpercepció, testséma, alaklátás és forma állandóság, fejlesztése
- nagy-és kismozgások fejlesztése, manuális érzékelés, finom-motorikus mozgás, színészlelés fejlesztése,
- feltételek biztosítása: - tapasztalat, élmény, lehetőség, eszközök. Technikai ismeretek elsajátítása.

Az óvodás gyermek az őt környezetéből érő spontán vizuális ingerek és szervezett foglalkozások hatására egyaránt fejlődik, tapasztalatokkal gazdagodik.

A tárgyi világról egyre pontosabb ismereteket szerez, majd sokrétű ábrázoló tevékenysége során mindegyiket újra alkotja. Ábrázoló tevékenysége nem más, mint a világról kialakított vizuomotoros reprezentációja.

A megfelelő vizuális önkifejezés kiteljesedéséhez szükség van testséma, testfogalom minél pontosabb kialakítására, a kinesztétikus észlelés és a térpercepció fejlődésére ahhoz, hogy a gyermekek térben, mozgásban, történésben tudják megjeleníteni a különböző dolgokat. Mindezek tudatos fejlesztéséhez sokféle ötletes játékot választhatunk, - s mivel az óvodai élet korai szakaszában az ábrázoló tevékenység szervesen beépül a játékba - szinte észrevétlenül „szabad” játéka közben bármikor elővehetjük, segíthetjük a gyermekek ez irányú fejlődését.

Minden csoportban a gyermekek a rendelkezésére áll: a megfelelő hely és a gyerekek által

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

elérhető, bármikor elővehető eszközök, a csoportszoba berendezése, szabadban, homok, farönkök, anyag, szerszámok.

Különböző minőségű papírok, különböző eredetű és vastagságú fonalak, bőr, festékek, ragasztók, ecset, ceruza, kréta stb.

Az óvodai élet során sokféle tevékenység szervezésére, kezdeményezésére van lehetőség építés, plasztikai munkák, képalakítás, festés, rajzolás, szövés, gyöngyfűzés, tojásfestés stb. Az eszközökhöz kapcsolódó technikai ismeretek elsajátítása, a velük való ismerkedés csoportosan vagy egyénileg történik, a tanulás feltétlen egyénre szabott.

Ott és akkor segítünk, amikor szükség van rá: fogások, eszközhasználat, időrendiség a folyamatban. A megértésről való meggyőzés, a fogalmak tisztázása, pontos magyarázat és bemutatás után figyelünk a pontos megtanulásra és elegendő időt biztosítunk a kellő begyakorlásra. Fontos, hogy a gyermekek még a gyakorlás időszakában megkedvelje az adott tevékenységet, ne akarjon kimaradni semmiből. Újabb technika bemutatása csak a készség szint elérése után következhet.

Óvodáinkban havonta és hetente számba vesszük a környezet változásából és az azokhoz kapcsolódó jeles napok szokásaiból, ünnepek tartalmából adódó lehetőségeket, az oda illő anyagokat, a velük kapcsolatos technikát.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

A természet és a hagyomány gazdag választékot biztosít a rajzolás, festés, mintázás, kézimunka gyakorlására. Elődeink által használt anyagok sok információt és élményt nyújtanak a gyermekeknek. A megtanulható fogásokat igyekszünk mai gyakorlatunkba beépíteni. Hangsúlyos szerepet adunk a közvetlen környezetünk nemzeti jellegű alkotásainak, szín és formavilág, technika és anyag otthont idéző, nyugalmat és harmóniát árasztó tárgyainak. Ezeket gyűjtjük, védjük, formálja ízlésünket, otthonossá teszi óvodánkat.

Az óvónő felkészültsége lehetővé teszi a környezeti és hagyományápoló programból adódó feladatok sokszínű megoldását. A gyermekek és szülők igényeinek kielégítésére törekszik, hozzájárul környezeté izlésformálásához, esztétikai fejlődéséhez. Egész személyiséggel hozzájárul a gyermekek önellátásához, én-tudatuk alakulásához motivációs bázis kiépítéséhez.

• **A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére**

- Élményeiket, tapasztalataikat vizuálisan képesek megjeleníteni.
- A rendelkezésükre álló tér alakításában ötletesek, célszerűek.
- Tárgyak térbeli kiterjedésével tisztában vannak, főbb formái jellemzőket megneveznek.
- A képi kifejezés változatos eszközeit készség szintjén alkalmazzák.
- Színhasználatuk valóságnak megfelelő, vannak kedvenc színeik.
- Formaábrázolásuk változatos, arányok, egyensúly és térbeliség létrehozására képesek.
- Emberábrázolásuk részletező, mozgásábrázolással próbálkoznak.
- A tárgydíszítésben önállóak, az ábrázolás technikáit készségszinten művelik.
- Tevékenységük kitartó, egymás munkáit értékelik.
- Fejlettségi szintjük a részletgazdagságban, kompozíciókészítésben, bonyolultságban, tervszerűségben tükröződik.
- Egyre gyakoribb az együttes alkotás.
- Díszítőjellegű, írás – előkészítő feladatokat szívesen oldanak meg. A balról jobbra haladás a díszítőmunkában – szín, forma, mennyiségi- ritmus tartásával nem okoz problémát.

5.5. Mozgás

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

Helye a nevelés folyamatában:

1. „A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltató-, és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Mindezek nagymértékben hozzájárulnak a tanulási képességek, kompetenciák kialakulásához, fejlődéséhez.
2. A gyermek természetes mozgásigényére figyelemmel, a játékba, azon belül a szabad játékba ágyazott mozgástevékenységeket, az óvodai élet egyéb tevékenységeibe komplexen beépített testmozgást kiegészítik az irányított mozgástevékenységek, amelyek együtt hatnak a gyermek személyiségének fejlődésére (pl. pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás).
3. A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás, és egészséges életmódra nevelés hatásait.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

4. A spontán, a játékba, azon belül a szabad játékba ágyazott mozgástevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.”¹⁰

- **A mozgás célja**

A személyiség sokoldalú fejlesztése, változatos tevékenykedésen, a fizikai aktivitáson keresztül. A szellemi aktivitás előkészítése a gyermek, alkotó gondolkodásának kibontakoztatása.

Az óvodáskorú gyermek harmonikus személyiségfejlődésének elősegítése.

A gyermek természetes mozgáskedvének megőrzése, egy egészséges életvitel kialakítása.

A mozgás egyik fontos célja a prevenció, mivel a modern életstílus, a kifejezett mozgásszegény életmód negatív hatása kockázati tényező lehet.

- **A mozgás tartalma**

A mozgásprogram- a gyermekek kötetlen, motivált mozgástevékenységének biztosításával a konkrét fejlesztést szolgáló testneveléssel, ügyességfejlesztő, sportprogramok fejlesztésével teljesíthető.

A szabad játék: A szabad mozgástevékenységnél cél a természetes mozgáskedv és mozgásigény kielégítése, a tudatos környezetalkítás. Kísérletezhessenek kedvük szerint, korlátozás nélkül, bátorságuk szerint minden tornaszeren, udvari játékon.

Az óvodáskorú gyermekek lételeme a mozgás. A gyermekek napirendjét úgy kell kialakítani, hogy egész nap biztosítsuk számukra a megfelelő helyet és eszközöket a mozgásos tevékenységekre a csoportszobában és az udvaron egyaránt.

A frissítő testnevelés: A gyermekek napirendjében fontos szerepet tölt be, felfrissíti, edzi őket, elősegíti mozgásszintjük és testi képességeik fejlődését. Naponta két alkalommal szervezzük, időtartama, a gyermekek fejlettségétől függ. Mozgásanyaga a testnevelési foglalkozások

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

mozgásanyagához kapcsolódik, azt előkészíti, illetve az ott megtanultak begyakorlására szolgál.

Helyszíne a csoportszoba, tornaszoba, az udvar.

A mindennapos testnevelés anyagát elsősorban a mozgásos játékok adják, amelyek kapcsolódnak a testnevelési foglalkozások anyagához, illetve az adott korosztály számára legmegfelelőbb fejlesztési feladatokhoz.

Helyszíne lehet a csoportszoba, tornaszoba, illetve az udvar.

Testnevelési foglalkozások: Kötelezően szervezett tevékenységek, amelyek természetesen nem jelenthetnek kényszert a gyermekek számára.

A gyermekek a különböző nehézségű feladatokat fokozatosan, egyéni képességeiknek megfelelően sajátítják el, fontos, hogy folyamatosan mozogjanak és a mozgás öröm legyen számukra.

Kötelezően szervezett tevékenységek, amelyek nem jelenthetnek kényszert a gyermekek számára.

Anyaga az atlétikai, torna és játékjellegű fő gyakorlatokból tevődik össze.

A játékot, a játékosságot alapvető eszközként értelmezzük és alkalmazzuk a testnevelésben.

Az óvodai testnevelés mozgásanyagát alapul véve a testnevelési foglalkozások során alkalmat teremtünk az elváltozások megelőzésére, amelyben nagy szerepet tölt be a gimnasztika, a tartásjavítás, mindez lehetőleg játékos formában.

¹⁰ Alapprogram

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

Ügyességfejlesztő sportprogramok: Elsődleges célja, az egészséges életvitel megalapozása a családi nevelés, a család életmódjának befolyásolása. A szülőkkel való együttműködés a sport tevékenységben való alkalmi részvétel, feladatainak, mozgásanyagának megismerése meggyőzi a szülőket a mozgás fontosságáról, személyiségfejlesztő hatásáról.

A mozgásos játéknak különösen nagy szerepe van a nyári időszakban, a nyári élet tartalmasabbá válik általa, a víz és a levegő edző hatását kiegészítik, erősítik.

A csoport berendezésénél; az eszközök kiválasztásánál figyelembe vesszük a gyermekek egyéni képességeit, fejlettségét; az egy csoportba járó gyermekek egyéni mozgásszintjét és mozgásigényét.

Óvodánkban a rendelkezésre álló eszközök a teljesség igénye nélkül:

- bordásfalak, tornapadok, tornaszőnyegek
- GREISWALD egy-egy eleme
- WESCO tornaszerek
- léglabdák, karikák, babzsákok, szalagok
- szuperdeszkák
- egyensúlyozó tölcserék, trambulínok

Óvodáink udvarán megtalálható: mászóka, lejtős mászóka, függő mászóka, lejtő, mászókötél, mászó létra, csúszda.

• **Az óvodapedagógus feladata**

A gyermekek napját úgy szervezzük, hogy minden gyermek számára biztosítva legyen az a mozgáslehetőség, amit szervezete és idegrendszere igényel.

Mozgásukat az óvónő csak akkor korlátozza, ha az veszélyt jelent saját magára vagy társára. Az óvónő mintaadó magatartásával járuljon hozzá ahhoz, hogy a mozgás hozzátartozzon az életformához és az öröm forrása legyen. Az előzőekben megfogalmazott célok és feladatok megvalósítása érdekében Gaál Sándorné: „Programterv a megújuló óvodai testneveléshez” /Szarvas, 1991./ c. kiadványát és Tótszölösi Varga Tünde: Mozgásfejlesztés az óvodában /1994./ c. kiadványát alkalmazzuk. E kiadványok segítséget nyújtanak - helyi adottságaink

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

figyelembevételével- a testnevelés foglalkozások anyagának összeállításában, megszervezésének, lebonyolításának módjában.

Fontos feladatunk, hogy megőrizzük, és ha szükséges felkeltsük a gyermek természetes mozgáskedvét és tudatosan építsünk rá. Ehhez lényeges a megfelelő motiváció, a mozgásra inspiráló biztonságos környezet kialakítása, a mozgásos tevékenységek pozitív megerősítése, a szükséges és elégséges szabályok megtanítása.

Minden gyermek találja meg fejlettségének, érdeklődésének, temperamentumának legmegfelelőbb tevékenységet. A mozgásos anyaghoz természetesen igazodjanak a prevenciós feladatok.

A gyermekeket körülvevő felnőttek szemléletétől és a megfelelő feltételek megteremtésétől függ, hogy megmarad-e a gyermekek örömteli mozgásvágya.

Programunkban a mozgásfejlesztést igen tágran értelmezzük. Felvállaljuk az urbanizációs ártalmak és a gyermekek körében is mindinkább terjedő mozgásszegény életmód, csökkenő mozgástapasztalatok ellensúlyozását úgy a gyermekek mozgáslehetőségeinek színesítésével, mint a szülők meggyőzésével, szemléletformálásával.

Gazdag eszközállománnyal rendelkezünk, úgy gondoljuk, minden fejlettségi szinthez biztosítani tudjuk a megfelelő eszközt.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

Az óvodába kerülő egészséges gyermekek szívesen mozognak. A mozgás és tevékenység útján szerzett tapasztalatok érthető és jól feldolgozható információt jelentenek, ezért a mozgásnak az óvodáskor egész időszakában jelentős szerepe van. A mozgás, a gyermeknap tevékenységében szinte állandóan jelen van és a testnevelés keretein belül tervszerűen, de egyénre szabottan valósítja meg feladatait.

Az egészséges életmód területén hozzájárul ahhoz, hogy a számtalan tevékenység - főként a szabadban - a gyermekek természetes igényévé váljon.

Hozzájárul az érzelmi nevelés megvalósításához, a különböző mozgások ismétlésével, felidézésével, fejlődik a gyermek vizuális memóriája. A testrészek a téri irányok és különböző formák megismerésével gyarapodnak ismeretei. A hallott, látott és elvégzett cselekvések elősegítik a fogalomalkítást, és a keresztcsatornák fejlődését. Mozgás közben lehetőség nyílik a környezet tapasztalati megismerésére. A gyermek saját testének mozgásos képességeinek megismerésével fejlődik "én" tudata, szociális énje.

A közös mozgás öröme elősegíti a társas kapcsolatok alakulását, a társakhoz való alkalmazkodást, mozgás közben fejlődik önuralma, együttműködő képessége, akarata. Kialakul egészséges versenyszelleme.

Fejlesztés területei

- a fizikai állóképesség fejlesztése, az önértékelés és az önbizalom növelése,
- a nagy és finom mozgások és a fizikális erőnlét fejlesztése, egyensúlyfejlesztés, szem-kéz, szem-láb, koordinációja, ritmusérzék fejlesztés,
- testséma fejlesztése: - testrészek ismerete, a test koordinációjának alakítása, testfogalom, kezesség, dominancia,
- a vizuális és auditív percepció fejlesztését alapozó illetve azt kiegészítő mozgások,
- pantomimika fejlesztésével a testséma és az emocionalitás fejlesztése,
- problémamegoldó képesség erősítése mozgásos tevékenységgel elvégzett feladatmegoldásokkal,
- mozgással kapcsolatos szókészlet fejlesztése,

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

- egészséges versenyszellem kialakítása.

• **A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére**

- Szeretik és igénylik a mozgást.
- Ellenálló képességük, edzettségük, alkalmazkodóképességük szabályokhoz és társhoz kifejlődött.
- Magatartásukban megnyilvánulnak erkölcsi tulajdonságaik, mint felelősségérzet, segítőkészség stb.
- Ismerik az eszközök nevét és a gyakorlatokhoz kapcsolódó kifejezéseket.
- Mozgásuk összerendeződött.
- Erőnlét, egyensúlyérzék, ritmusérzék kifejlődött.
- Kitartóan képesek a feladatok elvégzésére: futás, járás, egyensúlyozás, irányváltoztatás, téri tájékozódás, eszközös játékok, kúszás, ugrás stb.
- Játékos és verseny helyzetekben megfelelő akarattal, fantáziával, kreativitással, önálló szervezéssel jelen vannak.
- Figyelmük, gondolkodásuk, emlékezőképességük, ötletességük megfelelő szintű.
- -A testnevelési szakszavak passzív ismerete.
- Teljesítőképességük megnövekedett, mozgástapasztalataik bővültek.
- Egészséges versenyszellem kialakult.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

5.6. A külső világ tevékeny megismerése

„Vendég vagy a világban, és ez a világ szép vendégfogadó. Van napsugara, vize, pillangója, madara. Van virágja, rengeteg sok. Tanulj meg örvideni nekik. Igyekezz többet törődni azzal, ami még a világ szépségeiből csodálatosképpen megmaradt, az emberiség minden pusztításai mellett is.”

(Vass Albert)

Helye a nevelés folyamatában

1. „A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti–emberi–tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.
2. A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.
3. A gyermek környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítéloképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségsszemlélete.
4. Az óvodapedagógus feladata, hogy tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését. Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúrára és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására. Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.”¹¹

• A külső világ tevékeny megismerésének célja

Olyan szokások, szokásrendszerek, viselkedésformák kialakítása, amelyek meghatározzák a természet és az ember által létrehozott környezettel való harmonikus együttélést, a környezettudatos magatartás kialakítását.

Az ember környezetkultúrája, környezethez való viszonya születésétől kezdve alakul, óvodáskorban

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

ennek tere a külső világ tevékeny megismerése.

- **A külső világ tevékeny megismerésének tartalma**

Tekintettel arra, hogy kisvárosban élünk, a természeti és épített környezet megismertetésével sokszínű tapasztalathoz juttatjuk gyermekeinket. Természetet szerető és védő emberi értékeket közvetítünk, megalapozzuk a környezettudatos viselkedést.

Az óvodai nevelés akkor valósítja meg célját, ha programját a gyermekek környezetével kapcsolatos gazdag tevékenységrendszerébe ágyazza, kihasználja a tapasztalatszerzés természetes élethelyzetét, s ezeket tudatosan meg is szervezi.

Elősegíti, hogy a gyermekek természeti és társadalmi környezetükről tapasztalatokat szerezzenek, mely tapasztalatok szükségesek az életkoruknak megfelelő biztonságos eligazodáshoz, a környezettel való aktív kapcsolat tevékeny kialakításához.

Segíti a gyermek spontán és irányítottan szerzett tapasztalatainak feldolgozását, fejleszti értelmi képességeiket, lehetővé teszi a csoporthoz való érzelmi kötődését, kapcsolatépítést, a szülőföld szeretetének megalapozását, melyben nagy szerepe van a hagyományápolásnak.

¹¹ Alapprogram

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

A néphagyományokkal való ismerkedés során a gyermek megismerési szűkebb és tágabb környezetének értékeit, tárgyi emlékeit, jeles napok szokásait, tartalmát. Megismeri a legközelebbi környezetének zenei, nyelvi, tárgyi motívumait, ezeket közvetíti komplex tevékenységeiben és visszahat környezetére.

A kisgyermek első tapasztalatait környezetéből meríti. A különböző hatások ellenére a családi nevelésnek alapozó, a fejlődés folyamán a személyiség jellemzőinek kialakulásában elsődleges szerepe van

Az óvoda környezetével, tevékenységrendszerével járulhat hozzá az otthonról hozott tapasztalatok gazdagításához.

Mindezek eredménye a személyiségfejlesztés környezeti feltételeinek kiszélesedése, az óvodán kívüli nevelés kiegészítése, a hátrányok kompenzálása, a környezeti nevelés elveinek megvalósítása.

• **Az óvodapedagógus feladata**

- természeti és társadalmi környezet megfigyelése és tapasztalatok szerzése, néphagyományok ápolása
- környezetünk formai és mennyiségi viszonyainak megtapasztalása
- környezetalakítás, környezeti nevelés
- környezetvédelem, környezettudatos magatartás kialakítása

A természeti és társadalmi környezet megfigyelése és tapasztalatok szerzése

„Amikor az erdőn jársz, és rábukkansz valahol egy forrásra, ülj le melléje csöndesen és figyelj. Nagyon csöndes légy, és akkor hallani fogod a zöld ruhás tündérke hangját a surranó vízből. Ha pedig jó füled van, és érted az erdő nyelvét, akkor meghallhatod azokat a csodaszép meséket, amiket a forrás, a csermely, a patak tündére elmond ilyenkor a fának.”

(Vass Albert)

Társadalmi környezetükből a gyermekek rendelkezzenek koruknak megfelelő ismeretekkel a családról, a családtagok jogairól, egymáshoz való viszonyáról, az együttélés konkrét tapasztalatairól.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

Viselkedésüket jellemezze a szeretet, tisztelet, a részvét, az őszinte együttérzés, a segítő szándék, a megértés. Magatartásukban nyilvánuljon meg a tolerancia és az önfegyelem.

Az óvoda új környezet a gyermek számára, ezért fontos, hogy megismerése érzelmileg pozitívan hasson. Megismerése során egyre nagyobb biztonsággal és otthonossággal mozogjon az óvodai környezetben. A gyermekek ismerjék a felnőttek óvodai munkáját, saját közreműködésükkel ők is járuljanak hozzá környezetük ápolásához.

Szerezzenek tapasztalatokat az óvoda környezetében megfigyelhető foglalkozásokról, lássák át a különböző foglalkozások fő tevékenységrendszerét. A baleset megelőzési alapszabályokat (tűz, áram, víz, közlekedés) ismerjék meg.

Tudják megnevezni az emberi testrészeket, ismerjék érzékszerveiket, azok funkcióját, védelmét, gyakorolják tisztántartásukat.

Az iskolásokkal szervezett közös programokon való aktív részvétellel válják számukra könnyebbé az óvoda-iskola átmenet.

Látogassanak el az iskolába, ismerkedjenek az ott folyó munkával (5-6-7 évesek).

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

Gyakorolják a helyes gyalogos, kerékpáros közlekedést. Ismerjék a közlekedési eszközöket, az óvoda környezetében megtalálható lehetőségeket (pl. autóbusz, vonat)- természetes környezetben figyelhessék meg. Szerezzenek tapasztalatot, gyakorolják a viselkedési formákat (jegyváltás, köszönés, idősök megsegítése stb.)

Figyeljék meg a napszakokat, gyakorolják az ehhez kapcsolódó tevékenységeket. Időérzékük fejlődjön. Legyen fogalmuk kisebb-nagyobb időegységről (év, évszak, hónap, hét, nap).

A természeti környezetet az évszakok változásain keresztül közvetlen megfigyeléssel tapasztalják meg.

Az időjárás, a természet jellemzői, a színek, fények, formák szépségei alapvető biológiai, ökológiai, fizikai, kémiai tapasztalatokat nyújtsanak számukra.

Ismerjék meg a növény- és állatvilágot, szűkebb és tágabb környezetükben is. Szűkebb környezetük állatainak, növényeinek védelmét, gondozását közvetlenül megfigyeljék meg (házak udvarán, kertekben, parkban, erdőben).

Az 5-7 évesek nyári erdei óvodai programban vehessenek részt, tapasztalják meg, hogy az erdő egy életközösség, növények, állatok sokfélesége.

Hagyományápoló munkánkban hónaponként számba vesszük a természet változásaihoz kapcsolódó jeles napokat, naptári és egyházi ünnepeket, szokásokat és eseményeket.

A teljesség igénye nélkül kiemelt napjaink:

Világtakarítási nap: (Szeptember 23.) Az óvoda és környékének takarítása. Szelektív hulladékgyűjtés.

Állatok Világnapja: (Október 4.) Természetes környezetükben állatok megfigyelése.

A Víz Világnapja: (Március 22.) Látogatás a Körös-partra (élővilág megfigyelése, játékos kísérletezések a vízzel, "kincsek" gyűjtése).

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

A Föld napja: (Április 22.) Óvodánk szépítése (virágültetés, palántázás) aszfaltrajz, talajminták gyűjtése.

Madarak és fák napja: (Május 10.) Egy nap eltöltése a nagyerdőben, kirándulás, vetélkedő.

Jeles napjaink:

Mikulás ünnepség – az óvoda minden gyermeke együtt várja a Mikulást

Karácsony - a várakozás öröme hatja át az ünnep előtti napokat. A gyermekek ajándékot készítenek szüleiknek. Karácsonyváró játszóház a szülőkkel, nagyszülőkkel az Adventi időszakban.

Farsang – vidám, tréfás játékkal, zenével, sok tánccal búcsúztatjuk a telet.

Március 15. – megemlékezünk az 1848-as forradalomról és szabadságharcról. Koszorút helyezünk el a Tüköry Lajos honvédtábornok emlékművénél.

Anyák napja – verssel, dallal, ünnepi műsorral, maguk készítette ajándékkal, virággal köszöntik a gyerekek az édesanyákat, nagymamákat.

Tanévzáró ünnepség – a tanévben tanult versekből, dalokból, kedvenc meséikből készült műsorral kedveskednek a meghívott vendégeknek a gyerekek. Az iskolába menő nagycsoportosok búcsúztatása, búcsúverssel, apró ajándékkal.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

Gyermeknap – a kisebb gyermekek csoportjai a helyi parkban, kiserdőben töltik a délelőttöt, sok játékkal, a nagyobb gyermekek: buszkiránduláson vesznek részt /Szarvasi Arborétum, Nyíregyháza vadaspark, Szeged vadaspark, Debreceni Állatkert, Dévaványai Túzokrezervátum/.

Programjaink a gyerekek aktív, cselekvő tevékenységére és kíváncsiságára építenek. Ehhez gazdag élményszerzési lehetőséget igyekszünk biztosítani.

Minden tevékenységnél alapfeltétel a jó hangulat az oldott légkör, a kellemes közérzet, a választhatóság.

A programok során törekszünk arra, hogy a gyerekek kíváncsiságát ébren tartsuk, osztozzunk a felfedezés, rácsodálkozás örömeiben

A társadalmi és természeti környezet megismerésében érzelmileg telített, környezetünknek megfelelő, egyes gyermekek számára konkrétan megtapasztalható, élményeket nyújtunk.

Környezetünk formai és mennyiségi viszonyainak megtapasztalása

A környező valóság fontos jellemzői a formai és mennyiségi viszonyok. Alapelvünk, hogy a környezet tárgyai, jelenségei egyéb tulajdonságain kívül mennyiségi jellemzőkkel is rendelkeznek.

A környezet változásainak megfigyeléséhez feltétlen szükség van matematikai alapismeretekre. Matematikai alapismeretek alapján lesznek képesek a gyermekek visszahatni a természetre, társadalomra.

A környezet mennyiségi és formai viszonyai a környezet megismerése a nevelés feladatkörében jelenik meg. A matematikai tapasztalatszerzés természetes környezetben a legeredményesebb. Jól fejleszti a gondolatok tevékenységgel, szóval- történő kifejezését.

Egyéni feladat megoldás egyéni sikert eredményez, a közös siker erősíti a csoporttudatot.

A matematikai nevelés elősegíti a gyermek környezetéről szerzett tapasztalatainak feldolgozását.

Főbb tevékenységek a matematikai tapasztalatszerzés területén:

- Megfigyelések, összehasonlítás, szétválogatás tulajdonságok szerint, saját szempontok

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

alapján.

- Sorba rendezés mennyiségi tulajdonságok, felismert szabályosság szerint.
- A számfogalom megalapozása mérési, összemérési feladatokkal, mennyiségekkel, halmazokkal, különböző egységekkel.
- Tapasztalatszerzés a geometria körében építés, síkbeli alkotások, geometriai formák felismerése.
- Tükörrel való tevékenység, mozgások tükör előtt /fontos feltétele a téri percepció kialakításának /.
- Tájékozódó-képesség fejlesztése térben és síkban / testnevelés, rajzolás, énekes kör és szabályjáték stb./.

Az óvodai matematikai nevelés anyagát nem elvont ismeretek alkotják. A környezet megismerése során szerzett élmények, tapasztalatok feldolgozásával, az egyéni fejlődés figyelembevételével, a problémamegoldó tevékenység környezetre való kiterjesztésével alakítjuk a matematikai gondolkodást.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

Környezetalakítás

A környezet megismerésére nevelés alapvető célját akkor éri el, ha a gyermek tapasztalatokra épülő ismereteit gyakorolhatja, alkalmazhatja. A gyermek tevékenységével tapasztalatokat szerez, azokat feldolgozva visszahat környezetére. A gyakorlás egyik formája a szabad, kötetlen játéktevékenység. Az alkotó fantázia mozgósítására állandóan kézközben vannak az óvodai csoport eszközei.

A gyakorlás másik módja a természetes élethelyzetekben történő környezet-átalakítás. Az óvodai élet folyamán a gyakori tevékenységváltáshoz szükség van a környezet megfelelő átalakulására. Játéktér kialakítása a neveléshez, bábozáshoz, körjátékhoz, tornához stb.

A természeti környezetből évszakonként összegyűjtött elhelyezése és a csoportszoba évszakonkénti díszítése is ilyen tevékenység. Ezek az anyagok a külső környezet átalakításában is nagy szerepet játszanak /pl. virágültetés/.

Környezetvédelem

A környezetvédelem a környezet ismeretén, megbecsülésén, rendben tartásán alapul, ehhez szükséges a természethez való pozitív érzelmi viszony, mely tiszteletet jelent mind a társadalmi, mind a természeti környezettel szemben. A környezet alakítással és a munkatevékenységgel szorosan összekapcsolódik. Fontos nevelési feladat, hogy a gyermekek védjék az élő környezetet gondoskodjanak életfeltételeik biztosításáról, ne rongáljanak, ne pusztítsák azt. Tudják, hogy minden élőlénynek joga van az élethez.

A jövő környezetét a jelen óvodásai fogják alapvetően meghatározni, ezért nagyon fontos az óvoda minden dolgozója és a szülők környezetvédő magatartása a környezetszennyezés elkerülésében és a környezet helyre állításában.

A környezetvédelem kiterjed az emberi, mint a társadalmi környezet egyedi és megismételhetetlen egységére. Az idősek tisztelete, a kisebbek, gyengébbek óvása, védelme, a felnőttek munkájának megbecsülése a környezetvédő magatartás kialakulásának feltétele. A szelektív hulladékgyűjtés fontosságára felhívjuk, s rajtuk keresztül a családok figyelmét. Óvodánkban is így gyűjtjük az újra hasznosítható hulladékokat.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

• **A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére**

- Ismerik a nevüket, szüleik nevét, foglalkozását, lakásuk címét.
- A testrészeket az emberi test felépítésének megfelelően megnevezik, igényesek testük tisztaságára. Megkülönböztetik a jobb és bal oldalt, dominanciájuk kialakult.
- Gyakorlottak lesznek az elemi közlekedési szabályok betartásában, ismerik a közlekedési eszközöket, járműveket, tudják, hogy azok az emberek munkájuként készülnek és az emberek munkáját könnyítik.
- Ismerik a környezetben lévő intézmények nevét, rendeltetését.
- Különbséget tudnak tenni az évszakok között, ismerik jellemző tulajdonságaikat, az évszakhoz kapcsolódó néhány kiemelkedő népszokást, hagyományt.
- Felismerik és megnevezik a napszakokat, hónapokat, a hét napjait.
- Ismerik a növény szót, annak tartalmát, tudják, hogy a növények fejlődése és az időjárás között összefüggés van.
- Tudják, hogy a növényeket gondozni kell, ismernek néhány növényekkel kapcsolatos munkát /szántás, szüret, aratás stb./.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

- Ismerik és megnevezik a környezetükben élő állatokat, tudják csoportosítani életmódjuk egyéb tulajdonságaik szerint. Ismernek néhány erdei és vadállatot, néhány madarat- költözőt és nálunk teletölt- ismerik óvásukat, védelmüket.
- Ismerik és megnevezik környezetük színeit a sötét és világos árnyalatait, gyakran észlelt tárgyak feltűnő összefüggéseit. Képesek lesznek ismert tárgyak, jelenségek közötti összehasonlításokat végezni, külső jegyeik, rendeltetésük szerint.
- Képesek ismert tárgyak, jelenségek közötti összehasonlításokat végezni, külső jegyeik, rendeltetésük szerint.
- Képesek az óvónő kérdéseit, gondolatait, megérteni, követni. Matematikai jellegű helyzetről, problémákról saját gondolataikat szabadon is elmondani, egymás állításainak igazságát megítélni.
- Értik és helyesen használják a mennyiségekkel, a halmazokkal kapcsolatos kifejezéseket / több, kevesebb, ugyanannyi stb./
- Önállóan is össze tudnak mérni hosszúság jellegű mennyiségeket, két halmazt párosítással az elemek különféle színe, nagysága, elrendezése esetén is.
- Számfogalmuk kialakult, elemi műveletekre képesek a 10-es számkörön belül.
- 2-4 elemből álló alakzat tükörképét meg tudják építeni. A térből való tájékozásban értik és tudják az irányokat, ill. a helyeket jelölő névutókat/pl. alá, fölé, között stb./. Mindezt síkban is értik.

5.7. A munka

*„A munka és a szorgalom az, ami a legtöbbet ér a világon. Ami a világot előbbre viszi.
Higgye el nekem, kedves rokon, ez dönti el a háborúkat is, nem a fegyver.”*

Wass Albert

Helye a nevelés folyamatában

1. „A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenység (az önkiszolgálás, segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka, a környezet, a növény és állatgondozás stb.).

2. A gyermekmunka jellegű tevékenysége: örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok (mint például a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság) alakításának fontos lehetősége; a közösségi kapcsolatok a kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.
3. A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.”¹²

- **A munka célja**

A gyermek egész személyiségének alakítása, fejlesztése az óvodai élet során végzett munka illetve munka jellegű játékos tevékenységeken keresztül.

¹² Alaprogram

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

• A munka tartalma

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a munka és a munka jellegű játékos tevékenység. A munka a játékkal és a cselekvő tapasztalással több vonatkozásban hasonlóságot mutat.

Fontos jellemző jegye, hogy célra irányul, többnyire külső irányítással folyik, a gyermektől belső fegyelmet, kötelezettségvállalást, és annak teljesítését igényli. Az óvodában a munka elsősorban közösségért végzett tevékenység, mely közben alakulnak a gyermekek közötti társas kapcsolatok. Elősegíti azok színesebbé, bensőségesebbé válását.

Fontos nevelési eszköz, mert tudatosítja a gyermekekben a munka játéktól eltérő jegyeit, ízlésformáló hatásával fejleszti esztétikai alkotóképességüket.

A munka végzése közben megfigyeléseket végeznek, tapasztalatokat, ismereteket szereznek természeti és társadalmi környezetükről. Minden munkatevékenység újabb tapasztalatok forrását jelenti.

Az önként és örömmel végzett aktív munkatevékenység hatására alakul ki a gyermekekben a munkavégzés készsége és szokása. Közben elsajátítják a legszükségesebb eszközök, szerszámok célszerű használatát, ismerkednek a munkavégzés folyamataival. Eközben alakulnak az ahhoz szükséges attitűdök, képességek, készségek, tulajdonságok (kitartás, önállóság, céltudatosság, felelősség- és kötelesség tudat, együttműködési képesség, kezdeményező készség). A munka saját személyük és mások elismerésére nevel.

Munkafajták – munka jellegű tevékenységek

Mindennapi élettel kapcsolatos munkák:

- környezet, növény- és állatgondozás,
- alkalmi megbízatások teljesítése,
- terítés, törölgetés, teremrendezés, elrakodás / játékok, eszközök stb. / naposi munkák.

Évszakokhoz, jeles napokhoz, ünnepekhez kapcsolódó alkalomszerű munkák:

- kerti munka, udvarrendezés, levelek összegyűjtése,
- rendrakás alkotó tevékenység után,

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

- takarítás, dekoráció kicserélése ünnepek előtt,
- születésnap sütemény készítése,
- jelmezkészítés farsangra,
- játékeszközök készítése,
- segítség a felnőtteknek.

• **Az óvodapedagógus feladata**

A gyermeki munka irányítása, megszervezése, lehetőségeinek kialakítása az óvodapedagógustól tudatos szervezést, együttműködést és építő jellegű értékelést igényel. Olyan megbízatások, munkafajták biztosítása, amelyek fejlesztik a gyermekek képességeit, személyiségét.

Tapasztalatok nyújtása a munka hasznosságának, szükségességének tudatosításához.

A munkához való pozitív viszony kialakítása, melyben támaszkodunk a gyermek tevékenységi vágyára, a felnőttekhez való viszonyára, utánpótlási vágyára, önállósági törekvéseire.

Megfelelő időkeret biztosítása a napirendben, a különböző feladatok egyéni tempóban történő elvégzéséhez.

Olyan eszközök biztosítása, melyek könnyen kezelhetőek, és nem okoznak balesetet. A munkavégzéshez szükséges nyugodt, kiegyensúlyozott légkör kialakítása.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

Továbbá az óvodapedagógus törekedjen arra, hogy:

- a munka végzésére belső motiváció készítse a gyermekeket
- alkalmat teremtsen a munka örömeinek átélésére
- az óvodás gyermekeket a munkát végző ember tiszteletére nevelje
- munkavégzés közben a gyermekek alkalmazkodjanak egymáshoz
- becsüeljék egymás munkájának eredményét
- éljék át az egyénileg, és közösen végzett tevékenységek örömét
- képesek legyenek a gyermekek arra, hogy különválassák a valós munkatevékenységet, a munka szimulálásától, játékban való megjelenítésétől
- munkavégzés során a higiéniai és balesetvédelmi szabályok betartása, az egészség és a testi épség megóvása nagy hangsúlyt kapjon
- a gyermekek az életkorukhoz, erejükhöz mért munkalehetőségekhez juthassanak
- kapjanak tartalmilag gazdag, változatos feladatokat
- saját személyük, illetve. a csoport érdekében maguk végezhesse el minden olyan munkát, melyre egészségük károsodása nélkül képesek
- a dajkával együtt nyújtson mintát a gyermekeknek a pontos, kitartó munkavégzésre
- a gyermekek maguk ismerjék fel az adott szituációban a munka elvégzésének szükségességét

• **A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére**

- A gyermekek képesek szükségleteiknek megfelelően önállóan ellátni magukat.
- A naposi munkát, egyéb alkalomszerű tevékenységet szívesen végzik, nem tartják tehernek.
- Szívesen segítenek az óvoda rendjének, tisztaságának fenntartásában.
- A megbízásokat számon tartják / természetsarok gondozása stb. / önállóan elvégzik.
- A munkavégzéshez legszükségesebb eszközök, szerszámok célszerű használatát ismerik.
- Minden olyan területen segítenek, ahol erre szükség van.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

5.8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

„Az óvoda feladata az, hogy a gyermeket életkorának megfelelően, mintegy szociális anyaölből hagyja, lehetőséget teremtsen neki játékra, utánzásra, mesével fejlessze belső képvilágát, módot adjon a spontán utánzásos tanulásra.”

(Dr. Vekerdy Tamás: Óvoda az ezredfordulón)

Helye a nevelés folyamatában

1. „Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.
2. Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak a környezetéből és az óvodai élet során megszerzett ismereteinek, tudásának fejlesztése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire.
3. A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.
4. A tanulás lehetséges formái az óvodában:
 - az utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás (szokások alakítása);

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

- a spontán játékos tapasztalatszerzés;
- a cselekvéses tanulás;
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
- a gyakorlati problémamegoldás.

5. Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.”¹³

• **Az óvodai tanulás célja**

A gyermek kompetenciáinak, a környezetéből és az óvodai élet során szerzett ismereteinek a fejlesztése céljából végzett, spontán módon, folyamatosan és részben utánzásos formában megvalósuló tevékenység.

Sokoldalú cselekedtetés / tevékenység / közben fejleszteni a gyermekek értelmi képességeit, a tanuláshoz való pozitív viszony kialakításával iskolai életmódra való előkészítés.

Az óvodai tanulás formái, keretei, szervezeti formája

- utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás (szokások alakítása)
- spontán játékos tapasztalatszerzés
- cselekvéses tanulás
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés
- gyakorlati problémamegoldás

Óvodánkban az elmúlt években kerestük azt a tanulási formát, ami a nevelés céljait leghatékonyabban szolgálja. Munkánk eredményeként olyan tanulási formát alakítottunk ki, amely figyelembe veszi a gyermek életkori sajátosságai mellett a mindenkori fejlettségi szintjét, jelzi a fejlődésbeli lemaradásokat, megadja az egyénre szabott feladatokat.

Óvodáskorban a tanulás nevelésközpontú, a gyermekek nem elméleti síkon ismerkednek az őket

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

körülvevő környezettel, s nem egymástól elszigetelt ismeretek szereznek.

A gyermek legnagyobb értelmi teljesítményét az anyanyelv elsajátítását az önkéntelen figyelem által vezérelt spontán utánzási késztetéstől hajtva valósítja meg. Ez a mintakövető utánzás a tanulás legfőbb formája. A tanulási folyamat alapját az érzékelés, észlelés útján szerzett tapasztalat képezi. Tapasztalatokhoz változatos tevékenységeken keresztül jut el a gyermek.

Az irodalmi nevelés és a szervezett mozgás kivételével a kötetlen foglalkoztatási formát helyezzük előtérbe. Arra törekszünk, hogy a gyermekek önként vegyenek részt a kezdeményezéseken, a különböző tevékenységekben, lehetőleg mikro-csoportban.

A kötetlen óvónői kezdeményezésekre jellemző, hogy tevékenységbe ágyazottak, képszerűek, szemléletesek, minden tevékenység játékos, és utánzásra épülő. A tanulási tevékenységet játékidőben, megfelelő helyen, naponta megközelítőleg azonos időben szervezzük.

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek fejlesztési feladatonként naponta egyszer valamelyik formában részt vegyenek. Különösen figyelemmel kísérjük, hogy az 5-6-7 évesek rendszeresen részt vegyenek a tanulási folyamatban. A kötetlen, alkalmoszerű tevékenységekben azoknak az ismereteknek, képességeknek az elsajátítását tartjuk szem előtt, amelyek majd a kötött foglalkozások feladatainak a megoldására is képessé teszik őket.

¹³ Alaprogram

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

Tevékenysége során a gyermeknek különböző képességei fejlődnek - a cselekvés képességei, kognitív vagy megismerő képesség, gondolkodási képesség. A képességek fejlettsége elsősorban tevékenységben érhető tetten és fejlesztése is a megtervezhető tevékenységben hatékony.

A tanulás illetve az óvodai nevelés során a különböző képességeket nem egymástól elkülönülten, hanem komplexen fejlesztjük, hiszen az egész személyiség harmonikus fejlődését kívánjuk elősegíteni. Programunk személyiségközpontú, képességfejlesztő, ezért olyan tanulási, szervezeti formát kerestünk, amelyben mindez megvalósulhat.

Az 5-6-7 évesek esetében arra ösztönözzük a gyermekeket, hogy feladataikat befejezzék, az önfegyelemre épülő szándékos figyelem, kitartás, feladattudat, feladattartás erősítése érdekében.

Tervezésünkben a külső világ tevékeny megismerése adja a tanulási folyamat gerincét. Számba vesszük a várható környezeti, természeti változásokat, az ezekhez kapcsolódó jeles napokat, szokásokat. Az óvodai nevelés ideje alatt a gyermekek több alkalommal megtapasztalhatják ugyanazt az eseményt / időjárás - változás, környezetváltozás, szokásváltozás stb. / és így egyre magasabb szintű ismeretekre tesznek szert.

Korcsoportonként figyelembe vesszük a gyermekek egyéni fejlettségét, és ennek alapján határozzuk meg az aktuális feladatokat nevelési területenként.

Az éves nevelési - tanulási tervben megfogalmazottakat heti terv szerint valósítjuk meg. A hét első napjaiban illetve a jeles napokon ismereteket, tapasztalatokat nyújtunk, amelyhez zenei, vizuális, matematikai, anyanyelvi, irodalmi anyagot kapcsolunk kötetlen, kötött, alkalmoszerű, rendszeres formában. Munkánk során a nyugodt tanulás feltételeinek kialakítására törekszünk. A tanulás alapfeltétele mindenekelőtt a meleg - korlátozó, előítélet mentes, szeretetteljes légkör, amelyben, tiszteletben tartjuk az elmélyülten játszó gyermekeket, a gyermek szándékát és döntési jogát. Ezen kívül a célszerűen berendezett csoportszoba, a jól átgondolt szokásrendszer, lehetőségek megteremtése a gyermek szükségleteinek kielégítésére: – közlés, önkifejezés, szereplés, tevékenységek stb. – mind feltétele nevelési rendszerünkben a tanulásnak.

	Kötetlen		Kötelező	
	Rendszeres	Alkalmoszerű	Rendszeres	Alkalmoszerű

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

3-4 évesek	Környezet megismerésére nevelés (naponta) Vizuális nevelés 1 Zenei nevelés 1	Szabad mozgás Minden nap	Szervezett mozgás 1 Mozgásos percek	Irodalmi nevelés
4-5 évesek	Környezet megismerésére nevelés (naponta) Vizuális nevelés 1 Zenei nevelés 1	Szabad mozgás Minden nap	Szervezett Mozgás 1	Irodalmi nevelés Környezet
4-5-7 évesek	Környezet megismerésére nevelés (naponta) Vizuális nevelés 2 Zenei nevelés 1	Szabad mozgás Minden nap	Szervezett Mozgás 2	Irodalmi nevelés Környezet megismerésére nevelés

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

- **Az óvodapedagógus feladata**

Az óvodapedagógus a nap folyamán adódó, és az általa kezdeményezett tevékenységek, szimulált helyzetek során segítse elő a gyermekek ismeretszerzését, tanuláshoz szükséges képességeinek fejlődését!

Törekedjen arra, hogy a tanulás alapját képező képességek: figyelem, gondolkodás, érzékelés, észlelés, emlékezet, képzelet, a beszéd megértése, szóbeli kifejezőképesség, harmonikusan fejlődjenek.

A gyermekek fejlődését a mindenkori fejlettségi szintjükre építve, az Egyéni fejlesztési terv és az óvoda mérési- megfigyelési eszközei alapján segítse elő!

Biztosítson az óvodában támogató környezetet az ismeretszerzésre, a tevékenységek során építsen a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire!

Tegye lehetővé, hogy a gyermekek változatos tevékenységeken keresztül, - minél több érzékszervet mozgósítva- tapasztalatokhoz jussanak, és felfedezéseket tehessenek az őket körül vevő világról! Felfedezéseik és útkereséseik során adjunk teret a kreativitás fejlődésének is!

- **A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére**

- Képesek azonosulni az óvónő által meghatározott feladattal.
- Kialakul bennük az igény, hogy a feladatokat sikerrel oldják meg.
- Megkezdődik az önellenőrzés képességének alakulása, kifejlődik együttműködő képességük.
- Kialakulnak a közösségi élet szempontjából fontos normák, együttélési szabályok / egymásra figyelés, egymás meghallgatása, segítségadás stb./.
- Hozzászoknak saját tevékenységük ellenőrzéséhez, segítőkészséggel értékelik egymás megoldásait.
- Az iskolai tanulás megkezdéséhez rendelkeznek megfelelő ismeretekkel, készségekkel, képességekkel, önfegyelmekkel.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

6. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

6.1. A gyermekcsoportok szervezése

Az óvodai gyermekcsoportok szervezésénél elsősorban arra törekszünk, hogy homogén szerkezetű csoportokat alakítsunk ki. Elsődleges szempont a gyermekcsoportok kialakításánál a gyermekek születési éve. Mivel városunkban csökken a születések száma, így a homogén szerkezetű csoportok mellett vannak vegyes csoportok is.

A csoportkialakításnál figyelembe vettük a szülők elvárásait, akik a gyermek fejlődését jobbnak ítélik meg az azonos életkorú gyermekek között.

Az óvodapedagógusok véleménye szerint is az egyéni fejlesztés, a differenciálás eredményesebben valósulhat meg a homogén szervezésű csoportokban.

6.2. Az óvoda kapcsolatai

Helye a nevelés folyamatában

1. „Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciók gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

2. Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsődék és egyéb szociális intézmények), az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálatok, gyermekotthonok, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények) és az óvodai élet után (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükséglethez. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükséglethez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező.
3. A nemzetiséghez tartozó gyermekeket is nevelő óvoda kapcsolatot tart az érintett nemzetiségi önkormányzatokkal, szervezetekkel.”¹⁴

A család, szülőkkel való kapcsolat

„A gyermekeknek egészséges környezetre van szükségük, és a közösségben nem lehetnek egészségesek szülői támogatás nélkül”

(Trish Magee)

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés. Az óvoda és a család kapcsolatának feladatait az egyes nevelési területeken már érintettük.

Alapelveink

- A nevelés elsődleges színtere a család, az óvoda erre épít és kiegészíti azt. Az óvónő fogadja el a szülőt még akkor is, ha a gyermek nevelésében hiányosságokat tapasztal, kapcsolatában éreztesse az őszinte odafordulást és segítő szándékot addig a pontig, amíg a szülő ezt elfogadja.
- A kapcsolat épüljön a tapintatra és mélyüljön el a közös programok együttes tevékenysége során. Az óvónő ismerje és fogadja el a család szokás- és szabályrendszerét, tapintatosan befolyásolja az életmód jó szokásainak alakításában. A családot érintő problémák esetén lehetősége szerint nyújtson segítséget.
- Legyenek tájékozottak a „helyi nevelési programról”, kialakításában, bevalásának figyelemmel kísérésében képviselőik által vegyenek részt. Az óvoda a szülői közösség munkáját igénybe veszi és kéri véleményüket az óvodát érintő fontosabb ügyekben. Óvodánkban a szülők

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

képviselőt a Szülői Munkaközösség látja el, mely a Szervezeti és Működési Szabályzatában megfogalmazottak és a vezető irányításával vesznek részt az óvoda életében.

Kialakult kapcsolattartás formái

- beszoktatás a szülővel együtt
- napi beszélgetések, információ a gyermek állapotáról
- családlátogatások
- fogadó óra, szülői értekezletek
- nyitott óvoda meghirdetése: szülők részvétele az óvoda életében, előzetes megbeszélés alapján
- közös programok szervezése szülőkkel / gyermeknap, kirándulások stb./
- szülői munkaközösségi programok: munkadélutánok, társadalmi munka, mely által anyagi támogatást is nyújt

¹⁴ Alapprogram

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

Kapcsolat egyéb intézményekkel

Bölcsőde

Az óvoda-bölcsőde kapcsolata nagyon szoros, hiszen egy intézményként működünk, a bölcsőde az óvoda intézményegysége. A bölcsőde szakmai működés tekintetében teljesen önállóan látja el feladatait. A bölcsődei program szervesen illeszkedik az óvoda pedagógiai programjához, annak szellemiségéhez.

A nevelési alapelvek, célok, a tevékenységek rendszere hasonló, eltérések az életkori sajátosságokból adódnak. A kisgyermeknevelők azonos nevelési elveket és értékeket közvetítenek, ezzel is megkönnyítve az óvodába lépést.

Az együttműködés formái:

- szakmai tanácskozások, megbeszélések
- közös rendezvények, játékok, ünnepek szervezése: gyermeknap stb.
- kölcsönös látogatások tapasztalatgyűjtés „ovi-kóstoló”

Iskola

Fontosnak tartjuk az óvodából az iskolába történő zavartalan átmenetet, így az óvoda és az iskola, nevelő munkájának összehangolását, az együttműködést. Minden nevelési év elején elkészítjük az óvoda–iskola átmenet munkatervét, amelyet közös projektek szervezésével valósítunk meg.

Az óvoda iskola előkészítő munkája akkor lesz eredményes, sikeres, ha a gyermekek örömmel, bizalommal és érdeklődéssel várják az iskolát. Az óvónő szoros, nevelőpartneri viszonyt alakítson ki az iskolai pedagógussal. Tegye lehetővé, hogy a gyerekek pozitív élmények útján ismerkedjenek az iskolai életmóddal.

Az együttműködés formái:

- az iskolai nevelőkkel az emberi és szakmai kapcsolatok folyamatos ápolása, érdeklődés egymás munkája, problémája, eredményei iránt,
- kölcsönös látogatások tapasztalatgyűjtés: az első osztályosokat a tanév elején

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

meglátogatjuk az iskolában, az első osztályos nevelők pedig a leendő iskolásokat látogatják meg az óvodában,

- szakmai tanácskozások, megbeszélések,
- a szülői értekezleten való részvétel: a leendő első osztályos nevelők tájékoztatják az iskolába készülő gyerekek szüleit pedagógiai elképzeléseikről, az iskolába lépés teendőiről,
- a gyermekek látogatása az iskolában: ismerkednek a tanító nénivel és az iskolai környezettel,
- közös rendezvények, játékok, ünnepek szervezése: gyermeknap stb.

Fenntartó

Az óvoda folyamatos pedagógiai, szakmai, tárgyi fejlesztés érdekében rendszeres kapcsolatot tart a közoktatás helyi irányításával. Az intézmény pedagógiai munkájáról, eredményeiről, hiányosságairól szóban és írásban tájékoztatja a fenntartót. Kapcsolatunk részben hivatalos, részben támogató, segítő jellegű. Problémáink megoldását az együttműködés jellemzi.

Az együttműködés formái:

- kölcsönös tájékoztatás, egyéni beszélgetések,
- az óvodavezető beszámolója,
- az óvodavezető az önkormányzati üléseken jelen van, így az információáramlás közvetlen.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

Közművelődési intézmények

Folyamatos és hagyományteremtő kapcsolatokra törekszünk, rendszerre konzultációkat szervezünk.

Az együttműködés formái:

- gyermekműsorok / mozi, bábszínház /
- közös programok szervezése: gyermeknap
- könyvtárlátogatások.

Egészségügyi szervek

Védőnő, gyermekorvos,

Az együttműködés formái:

- alkalmanként esetszegbeszélések
- évente orvosi vizsgálat minden csoportban
- tanköteles korú gyermekek részére alkalmassági vizsgálat
- hallásvizsgálat évente.

Szakmai szervezetek

- Megyei Pedagógiai Intézet
- Tanulási Képességet vizsgáló szakértői Rehabilitációs Bizottság
- Magyar Óvodapedagógiai Egyesület
- Pedagógia Szakszolgálat
- Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat
- Református Gyermekvédelmi Szakszolgálat
- Képző Intézetek

Folyamatosan figyelemmel kísérjük a felkínált szakmai képzéseket, programokat és érdeklődésünknek megfelelően részt veszünk azokon. Szakmai tevékenységünk fejlesztése,

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

megújulása érdekében igénybe vesszük segítségüket.

További kapcsolataink:

- Rockenbauer Pál Természetbarát Kör /kirándulások/,
- Nyugdíjas Klub /Nagyszülők napja)
- Körösladányi Városszépítők Egyesülete.

. A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külhoni magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és – lehetőségei szerint – szakmai kapcsolatot tart fenn.”

Óvodánk az Erdélyben található Szászrégeni Óvodával szakmai kapcsolatot épített.

6.3. Nemzetiségi feladatok

A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

Óvoda és a CKÖ vezetője között együttműködési megállapodás jött létre, mely meghatározza a kapcsolattartás formáit, s ez ad alapot a további lehetőségek kereséséhez is. A CKÖ segítségével bővítettük az elmúlt években a közös események, találkozók körét. Az óvodai IPR program eredményes működtetéséhez nagy segítséget nyújt a CKÖ. Nevelő - fejlesztő munkánk során figyelembe vesszük a „Nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelés irányelveit”.

Óvodáinkban a cigány gyermekek száma évről-évre emelkedik. Többségük hátrányos, illetve veszélyeztetett körülmények között él.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

Célunk

Kompenzáljuk a családi nevelés hiányosságait, segítsük őket szociális beilleszkedésük során, biztonságérzetet nyújtunk számukra, amely megalapozza érzelmi kötődésüket az óvodához, ösztönzi társas kapcsolataik pozitív alakulását.

Feladatunk

A gyermekek megismerése, a lemaradás területének és mértékének megállapítása. A felzárkóztatás színtere a játék. Fejlesztési feladataikat differenciált, egyénre szabott segítségadással valósítjuk meg. Az egyéni fejlesztésről, felzárkóztatásról az óvónők folyamatosan írásbeli feljegyzést készítenek.

A rendszeres óvodalátogatás érdekében az óvodapedagógusok folyamatosan látogatják az etnikai családokat, különös tekeintettel a tanköteles korú gyermekekre. Figyelemfelhívással, példaadással erősítjük a szülők felelősségét a gyermekek otthoni gondozása, nevelése iránt. A gyermekeken keresztül fejlesztjük a családi háttérrendszert.

A Szakértői Bizottsággal rendszeres kapcsolatot építünk ki annak érdekében, hogy a cigány gyermek az egyéni fejlettségének megfelelően a számára legoptimálisabb típusú iskolában kezdhesse meg tanulmányait.

A migráns gyermekek interkulturális neveléséből adódó óvónői feladatok

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok (a továbbiakban: migráns) gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

- Felkészülés a gyermek fogadására.
- A gyermek érzelmi biztonságának megteremtése.
- Az eltérő nyelv, szokások, viselkedési módok elfogadtatása.
- A más kultúrákról, a vallásokról, a bőrszínről, az etnikai különbségekről szóló, életkornak megfelelő ismeretek bemutatása.
- A migráns gyermeket segíteni kell a magyar nyelv elsajátításában, melynek leghatékonyabb eszköze a játék.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

7. AZ ELLENŐRZÉS, ÉRTÉKELÉS RENDSZERE

7.1. Óvodánk írásos dokumentumai

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény **(Nkt.)**
- 1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról **(Kt.)**
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról **(Vhr.)**
- A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI-rendelet **(EMMI r.)**
- 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet az államháztartási törvény végrehajtásáról (kölségvetési intézmények esetén) **(Ávr.)**
- 363/ 2012.(XII.17) Korm. Rend. Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjának kiadásáról
- Körösladányi Napköziotthonos Óvoda Pedagógiai Programja
- Az intézményvezető éves munkaterve:
 - Aktuális szervezési, tanügyigazgatási feladatok. A helyi program kiemelt feladatai.
 - Elemzés, értékelés. A csoportok ellenőrzési terve.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

- Munkaközösségek éves munkaterve terve:
 - Feltáró - elemzőmunka, kiemelt pedagógiai megfigyelések, kísérletek bemutatók tervezése.
- Gyermekcsoport nevelési, tevékenységi programja: Szokás és szabályrendszer tervezése időkeret negyedév Eseményterv – programterv időkeret negyedév Tevékenységi rendszer fejlesztési terve
- Egyéni fejlődés, fejlesztés dokumentumai:
 - Egyéni fejlettséget diagnosztizáló, tényfeltáró, helyzetelemző és fejlesztési feladatokat tervező dokumentum, amely 3-7 éves korig kiterjed a nevelési és a tanulási folyamatokra is. Ez a dokumentum szolgálja az etnikai gyermekek fejlesztésének mutatóit is: DIFER, „Ez én vagyok”
- Felvételi - mulasztási napló:
 - Pontos adatkezelés - naprakész nyilvántartás

7.2. A pedagógiai munka ellenőrzése, értékelése

Az ellenőrzés és értékelés célja a pedagógiai gyakorlat segítése és fejlesztése.

Területei

- dokumentumok ellenőrzése, elemzése
- a nevelőmunka feltételeinek elemzése
- pedagógiai gyakorlat ellenőrzése, értékelése
- helyi nevelési program megvalósulásának nyomon követése, ellenőrzése

Az óvoda pedagógiai munkájáért az óvoda vezetője a felelős, tehát az ellenőrzés és értékelés is elsősorban az ő feladata. Az óvodavezető helyettes, a munkaközösség-vezetők pedagógiai szervezési és működési feladatait a Szervezeti és Működési Szabályzat rögzíti.

Fontos az objektív értékelés, amely alaposítást, körültekintést igényel. A gyakorlati munka elemzése során elsődleges szempont az önálló munka tiszteletben tartása, a módszertani szabadság biztosítása, a pozitív megerősítés, az elfogadott elvek számonkérése.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

A pedagógiai gyakorlat ellenőrzése két szinten történik:

- a gyermekek fejlettségének értékelése
- és az óvónői gyakorlati munka szintjén.

A gyermekcsoport fejlettségének értékelése az egyéni megfigyelések eredményeinek és az egyéni munkák áttekintése után közös konzultációval történik. A fejlettségi mutatók ismeretében a gyakorlati munka megfigyelése egészíti ki az óvónői pedagógiai gyakorlat ellenőrzését és értékelését. A DIFER mérőeszköz bevezetésével a gyermekek fejlettségi szintjének meghatározása reális és objektív.

Az óvónők pedagógiai munkájának ellenőrzésére azért van szükség, hogy munkájuk értékelésével tisztában legyenek, megőrizték a megújulás képességét, innovációjuk szakmai kontroll segítségével fejlődjön.

Az ellenőrzés a tanév folyamán előre ütemezetten történik - az óvoda éves pedagógiai, működési terve tartalmazza. Év végén összegző értékelés készül. Az egész óvodát érintő folyamatokban kiemelt jelentőségű a kimenet, az iskolába lépés szorosabb ellenőrzése, értékelése.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

7.3. Az óvodai csoportok és a gyermekek fejlődésének ellenőrzése, értékelése

A pedagógiai munka tervezése, elemzése a gyermekek egyéni megfigyelései, az egyénre szabott nevelési - fejlesztési eljárások folyamatos írásbeli munkát igényelnek. Segítik a folyamatok célirányos, célszerű egymásra épülését, ugyanakkor rugalmas alkalmazást és a gyermekekhez való igazodást biztosítják.

A terv nem megmásíthatatlan, hanem az élethelyzetek, a gyermekek az aktuális feladatok irányítják a folyamatot. A vezető óvónő a csoportlátogatások alkalmával folyamatosan ellenőrzi és értékeli a tervezést olyan céllal, hogy az mennyire szolgálja a helyi nevelési program célját és feladatát. Év végén az óvónők szóbeli értékelést végeznek a gyermekek közösségi életének és egyéni fejlődésüknek alakulásáról.

Az egyéni képességfejlesztésnek mindenhol érvényesülnie kell. Minden óvónőnek tudnia kell, hogy melyik gyermeket miben, mivel kell fejleszteni ahhoz, hogy önmagához képest optimálisan fejlődjön.

Legfontosabb a gyermekek folyamatos megfigyelése, megismerése. Követni kell fejlődési ütemüket, jelezni a lemaradásokat és az egyénhez kötődő feladatokat.

Az egyéni fejlődést tartalmazó dokumentum vezetése

DIFER, „Ez én vagyok”, Egyéni fejlesztési terv,

A csoportok év végi értékelései határozzák meg a következő nevelési év kiemelt feladatait.

7.4. AZ ÓVODÁBA ÉS AZ ISKOLÁBA LÉPÉS FELTÉTELEI

„1. A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodából iskolássá érik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

fejlettség szerinti iskolakezdésre.

2. Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek a sikeres iskolai munkához.

a) A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

b) A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. (Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.)

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél

- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

Az egészségesen fejlődő gyermek

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni; minden szófajt használ; különböző mondat szerkezeteket, mondatfajtákat alkot; tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat (a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek); végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

c) Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is érette válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival, amennyiben az iskolai légkör ezt lehetővé teszi. A szociálisan érett gyermek

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni; késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

3. A három éves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata változatlanul az egész gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése.

4. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettségi szint.

5. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.”¹⁵

Az iskolába lépés feltételei:

1. Testileg egészségesen fejlődő gyermek eljut az első alakváltozáshoz. Teste arányosan fejlett,

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

teherbíró. Mozgása összerendezett, harmonikus. Mozgását, viselkedését, testi szükségleteinek kielégítését szándékosan irányítani képes.

2. Lelkileg egészségesen fejlődő gyermek nyitott érdeklődéssel készen áll az iskolába lépésre.

A 6 év körüli kisgyermek vágyik az iskolába, becsvágya támad, hogy iskolás legyen.

Érthetően, folyamatosan beszél, kommunikál, érzelmeit kifejezi.

3. Szociálisan is éretté válnak az iskolára. A gyermek készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes az együttműködésre, kapcsolatteremtésre felnőttekkel és gyermektársaival.

Általában akkor tartjuk a gyermekeket iskolaérettnek, ha az iskola első osztályának normaszzerű követelményeit képes teljesíteni, magatartásával megfelelő módon tud beilleszkedni az iskolai közösségbe, és akinek az egészsége nem károsodott.

¹⁵ Alapprogram

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

7.5. A helyi nevelési program értékelése

A program siker kritériumát a „Fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén” címmel kiemelt program elem jelenti.

A helyi nevelési program bevezetése előtt az óvodapedagógusok és az óvoda minden dolgozója több fordulóban ismerkedik a célokkal és feladatokkal.

Közös kidolgozás során mindenki véleményével alakítja, formálja azt. Megismertetjük a szülőkkel, betekintést engedünk a folyamatba.

A program ellenőrzésében és értékelésében a vezető óvónő irányításával valamennyi óvónő részt vesz.

A bevezetés előtt a feltételrendszer vizsgálata.

A bevezetést követő első nevelési év végén átfogó értékelés.

Megjelennek-e a nevelő-fejlesztő tartalmak; a program milyen eredményeket hozott; a nevelő testületet milyen mértékben befolyásolta a program; mit mutatnak a szülők visszajelzései.

A bevezetést követően háromévenként a nevelési folyamat vizsgálata a kimenet oldaláról. Mennyire sikeres az óvodánk nevelő-fejlesztő munkája? Az értékelés siker kritériumok figyelembevételével történik.

Célja a hatékonyság, a minőségjavítás, az önképzés és továbbképzés tudatos tervezése.

8. Érvényességi rendelkezés

A pedagógiai program érvényességi ideje

A nevelőtestület határozata alapján érvényes.

A pedagógiai program módosításának lehetséges indokai

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

Törvényi és egyéb jogszabályi rendelkezés esetén

- hálózatbővítés, leépítés
- szervezeti átalakítás
- ha a nevelőtestület más program bevezetéséről dönt
- ha egyéb érdekegyeztető fórum, módosítást javasol.

A pedagógiai program nyilvánossága:

A Körösladányi ÁMK „Zöldág” Napköziotthonos Óvoda Pedagógiai Programja az itt dolgozók, az ide óvodába járó gyerekek szülei, illetve minden érdeklődő számára nyilvános és hozzáférhető. A dokumentum megtekinthető az alábbi helyeken:

nevelői szoba

az óvoda könyvtára

vezetői iroda

az intézmény honlapján

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

9. Mellékletek

1. sz. melléklet

A program készítésénél felhasznált irodalom:

- Az óvodai nevelés országos alapprogramja 2012..
- Az óvodai nevelés programja 1989.
- Alternatív törekvések Magyarországon II. 1995.
- Bakonyi Anna: Irányzatok, alternativitás az óvodai nevelés területén 1995.
- Pereszlényi Éva-Porkolábné Dr. Balogh Katalin: Játék-mozgás-kommunikáció 1996.
- Porkolábné Dr. Balogh Katalin: Kudarccal az iskolában 1992.
- Forrai Katalin: Ének az óvodában 1993.
- Zilahi Józsefné: Nevelés az óvodában, verssel-mesével 1989.
- Népszokások az óvodában (Szarvas, 1991.)
- Epochális rendszerű tanulási folyamat az óvodában (Debrecen, 1994.)
- Óvodavezetők kézikönyve I-VII. Okker Okt. Iroda 1994.
- Porkolábné Dr. Balogh Katalin- Dr. Páli Judit-Pintér Éva-Szaitzné Gregorits Anna:
Komplex
- preventív óvodai program. Bp. 1996.
- Mérei Ferenc-V Binét Ágnes: Gyermeklélektan Bp. 1978.
- Dr. Buda Béla: A személyiségfejlődés és a nevelés szociálpszichológiája. Nemzeti
- Tankönyvkiadó Bp.
- Dr. Fejes Erzsébet-Kanczler Gyuláné dr.: Mesélő természet 1995.
- Dr. Havas Péter: Körlánc kalauz gyakorlati útmutató a helyi közösségek bevonásával
történő
- környezeti neveléshez. Bp. 1994.
- Személyes bánásmód-aktív módszerek DOB füzetek. Bp.1990.
- Nagy Jenőné: Óvodai programkészítés-de hogyan? NAT TAN Sorozat Bp. 1996.
- Dr. Tótszöllősné Varga Tünde: Mozgásfejlesztés az óvodában Bp. 1994.

2. számú melléklet

Az óvoda tárgyi, dologi feltétele, eszközszerkezete

„Az óvodának rendelkeznie kell a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Az óvoda épületét, udvarát, kertjét, berendezését oly módon kell kialakítani, hogy az szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfeleljen változó testméretének, biztosítsa egészségük megőrzését, fejlődését. Tegye lehetővé mozgás- és játéki igényük kielégítését, és a gyermekeket, harmóniát árasztó színekkel, formákkal, anyagokkal vegye körül. A gyermekek által használt tárgyi felszereléseket, számukra hozzáférhető módon és a biztonságukra figyelemmel kell elhelyezni. Az óvoda egyidejűleg biztosítson megfelelő munkakörnyezetet az óvodai munkatársaknak, teremtsen lehetőséget a szülők fogadására.”

16

20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet eszköz-és felszerelési jegyzéke:

<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1200020.emm;>

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

Felülvizsgálat 2010 márc

Jegyzőkönyv

Helyszín: Napköziotthonos Óvoda és Bölcsőde

Szt. sz: 2010./20.

Körösladány Arany János u. 16. hivatalos helyisége

Időpont: 2010.08.18. 8 óra

Téma: pedagógiai program értékelése

Jelenlévők: a nevelőtestület tagjai

(jelenlévők névsora a jelenléti íven mellékelve)

Előadó: Tóth Ferencné intézményvezető

I. Előterjesztés: Tóth Ferencné beszámolója a pedagógiai programban leírtak változásáról. A program megvitatása.

II. Hozzászólások:

- Molnárné Török Erzsébet: „Fontosnak tartom, hogy a szabad játék szerepe megmaradjon, a napirend kialakításánál kiemelten biztosítsunk ennek elegendő időt.”
- Török Jolán: „Örülök, hogy a gyermekvédelmi munkaprogramban részletesebben ki lett dolgozva.”
- Molnár Irén: „A sajátos nevelési igényű gyerekek nevelését nehéz megvalósítani a csoporton belül, de a fejlesztő foglalkozások szervezése sokat segít a helyes módszerek kiválasztásában.”

III. Szavazás:

A nevelő testület tagjai szavaztak, a módosított Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjában megfogalmazott alapelvek, célok, feladatok, eszközök, eljárások beépítéséről a helyi nevelési programba.

A fent leírtakkal egyetért: 19 fő

tartózkodik: -

nem ért egyet: -

Molnárné Török Erzsébet
Jegyzőkönyv vezető

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

Jelenléti ív

Tanévnyitó cselekedet

Név	Aláírás	Név	Aláírás
1. MOLNÁR ÉRZSEBET	Molnár Erzsébet	18. SZARVÁNYI SZILVIA	Szarványi Szilvia
2. NOVÁK MARIANN	Novák Mariann	19. TÓTH FERENC	Tóth Ferenc
3. BOZÓGÁSI IMRE	Bozógási Imre	20.	
4. BAKÓ LAJOS GABRIELLA	Bakó Lajos Gabriella	21.	
5. TÁRSI MARIKA	Társi Marika	22.	
6. HUGYÁK OLCI	Hugyák OLCI	23.	
7. SZABÓ ÉVA ORSI BENEDETT	Szabó Éva Orsi Benedett	24.	
8. SZÉNYI ZSILIA	Szény Zsilia	25.	
9. TÖRÖK ZOLA'N	Török Zola'n	26.	
10. DAVÓ NIKOLETTA	Davó Nikolett	27.	
11. ELEK JULIANNNA	Elek Julianna	28.	
12. MOLNÁR IREN	Molnár Irén	29.	
13. KOVÁCS FABRIELLA	Kovács Gabriella	30.	
14. TÖRÖK TÍMEA	Török Tímea	31.	
15. FEKETE ANDES	Fekete Ande	32.	
16. KALISZNA ZSILIA	Kalishna Zsilia	33.	
17. NAGY ENIKÓ	Nagy Enikó	34.	

Körösladány, 2010. augusztus 18.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

Jegyzőkönyv

Helyszín: Napköziotthonos Óvoda és Bölcsőde *Jkt. sz: 2010./13*

Körösladány Széchenyi út 2.

Időpont: 2010.08.17. 17 óra

Téma: pedagógiai program értékelése

Jelenlévők: az SZMK képviselői

(jelenlévők névsora a jelenléti íven mellékelve)

Előadó: Tóth Ferencné intézményvezető

I. Előterjesztés: Tóth Ferencné beszámolója a pedagógiai programban leírtak változásáról. A program megvitatása.

II. Hozzászólások:

Jantyikné Gál Gabriella: „Arra lennék kíváncsi, hogy a gyerekek a vegyes csoportban megkapják-e az életkoruknak megfelelő fejlesztést?”

Kovács Mária: „A nehezen nevelhető vagy viselkedési zavarral küzdő gyerekek nem zavarják-e a csoport rendjét?”

Tóth Ferencné megnyugtatóan válaszolt a szülők kérdéseire.

III. Szavazás:

Az SZMK tagjai szavaztak a módosított Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjában megfogalmazott alapelvek, célok, feladatok, eszközök, eljárások beépítéséről a helyi nevelési programba.

A fent leírtakkal egyetért: 15 fő

tartózkodik: -

nem ért egyet: -

Tóth Ferencné
Jegyzőkönyv vezető

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

NAPKÖZIOTTHONOS ÓVODA és BÖLCSŐDE

5516 KÖRÖSLADÁNY, ARANY JÁNOS U. 16.

Tel/Fax: 66-474-061 Email: klovoda@fuzestv.hu

Jelenléti ív

Név	Aláírás	Név	Aláírás
1. SZABÓ NADIA ANNA	Szabó Anna	18.	
2. FÁBI MÁRIA ETECKA	Fabianá Etecka	19.	
3. NITASHA KRISZTINA	Nitasha Krisztina	20.	
4. LIPSEI ISTVÁN	Lipsei István	21.	
5. PAK ERIKA	Pak Erika	22.	
6. SZALAYKINÉ GAL GABRIELLA	Szalaykiné Gal Gabriella	23.	
7. KOVÁCS MÁRIA	Kovács Mária	24.	
8. PAPP RÓZSA ANDREA	Papp Rózsa Andrea	25.	
9. KECSKEMÉTI MELINDA	Kecskeméti Melinda	26.	
10. KÁDÓSI PAPP RÓZSA	Kádósi Papp Rózsa	27.	
11. VINCZE KATALIN	Vincze Katalin	28.	
12. SZABÓ KÁROK ANITA	Szabó Károly Anita	29.	
13. ERDŐS ANITA	Erdős Anita	30.	
14. KOVÁCS GERGELYNÉ	Kovács Gergelyné	31.	
15. TÓTH FERENCNÉ	Tóth Ferencné	32.	
16.		33.	
17.		34.	

Körösladány, 2010. augusztus 17.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

Szakvélemény

Körösladány „Zöldág” Helyi Nevelési Programjáról

2010.

Készítette: Csányi Istvánné
közoktatási szakértő
szakért. ig. sz: 011976-02

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

Nevelési Program értékelése

Értékelt intézmény: Körösladány Napköziotthonos Óvoda

Tartalomjegyzék

1. Átfogó értékelés
 - 1.1. Az alapító okiratnak való megfelelés.
 - 1.2. A közoktatási törvénynek való megfelelés.
 - 1.3. Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjának való megfelelés
2. Nevelési alapelvek, célok, feladatok, eszközök, eljárások
3. Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos nevelési feladatok, tevékenységek
4. Közösségi életre történő felkészítéssel kapcsolatos feladatok, tevékenységek
5. A szociális hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztése, fejlődésének segítése érdekében végzett tevékenységek
6. A nevelési program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke
7. A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

Pedagógiai program értékeléséhez

Értékelt intézmény: Körösladány Napköziotthonos Óvoda

1. Átfogó értékelés

1.1. Az alapító okiratnak való megfelelés

A vizsgálat kiterjedt arra, hogy az óvoda figyelembe vette-e a program elkészítése során a fenntartó által elfogadott alapító okirat tartalmát, a feladatokat, a struktúrát követi-e program?

Az óvoda nevelési programja a fenntartó által elfogadott alapító okiratnak megfelel. A program egységes, az óvoda egyéni arculatát is tükröző (környezeti nevelés) nevelési programot készített.

Megfelel a követelménynek

1.2. A közoktatási törvénynek való megfelelés

Az óvodai nevelési program tartalmáról a Kt. 47. §. rendelkezik, az előírt tartalmi elemek a nevelési programban megtalálhatóak.

Megfelel a követelménynek

1.3. Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjának való megfelelés

A nevelési program minden fejezetében megtalálhatóak a módosítások.

Megfelel a követelménynek

2. Nevelési alapelvek, célok

Az intézmény nevelési programjának meg kell határoznia az intézmény által elfogadott pedagógiai alapelveket, célokat, feladatokat, valamint a használt pedagógiai eszközöket, eljárásokat. Alapelveiben és céljaiban követnie kell a közoktatási törvény alapelveit (gyermeknek mindenek felett álló érdeke, esélyegyenlőségi alapelvek, integráció, inklúzió elve, a gyermekek testi, lelki, értelmi,- és szociális fejlődéséért érzett felelősség), a közoktatáspolitikai más központi, és megyei dokumentumaiban meghatározott irányelveket.

A program kiemeli, hogy az óvodás gyermeket gondoskodás és különleges védelem illeti meg: a gyermeki személyiséget az elfogadás, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi.

A módosítás érinti az alapelveket, célokat, óvodaképet, gyermekképet. A programban megtalálhatóak az integráció, esélyegyenlőség és a kompetencia alapú nevelés biztosításának lehetőségei.

A módosított Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjában megfogalmazott alapelvek, célok, feladatok, eszközök és eljárások beépültek a nevelési programba.

Megfelel a követelménynek

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

Nevelési Program értékelése

Értékelt intézmény: Körösladány Napköziotthonos Óvoda

3. Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos nevelési feladatok, tevékenységek

Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok leírásában hangsúlyozza a program a gyermekek testi, értelmi, erkölcsi, anyanyelvi neveléséért, harmonikus fejlesztéséért vállalt felelősséget, a gyermeki aktivitás, motiváltság, kíváncsiság ébrentartását, kielégítését, az aktivitás előtérbe helyezését, a kompetenciaérvés kialakítását, fenntartását.

Megfogalmazza, hogy az óvoda közvetetten segíti a gyermekek iskolai közösségbe történő beilleszkedéséhez szükséges teljes személyiségfejlődést, biztosítja a különböző fejlődési igényű gyermekek egyéni fejlesztését.

Kiemeli a környezeti nevelés, az anyanyelvi nevelés egész óvodai életet átható szerepét, valamint a környezettudatos magatartás megalapozását.

Megfelel a követelményeknek

4. Közösségi életre történő felkészítéssel kapcsolatos feladatok, tevékenységek

A közösségfejlesztéssel, az érzelmi, erkölcsi neveléssel kapcsolatos feladatok felsorolása során érvényesül az alapelvekhez, célokhoz kapcsolódó koherencia.

Kiemeli a program az erkölcsi, esztétikai nevelés fontosságát, meghatározza az óvodában kialakítandó illemszabályokat.

Hangsúlyozza a spontán, szabad játéktevékenység közösségfejlesztésre gyakorolt hatását.

Megfelel a követelményeknek

5. A szociális hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztése, fejlődésének segítése érdekében végzett tevékenységek

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység során érvényesül az alapelvekhez, célokhoz kapcsolódó koherencia.

A nevelési programban megjelenik a hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztésére irányuló törekvés, a gyermekvédelmi feladatok részletesen kidolgozottak.

Megfelel a követelményeknek

6. A nevelési program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzékében leírtak segítik a programban meghatározott célok, feladatok megvalósulását.

A nevelési program nem tartalmaz a fenntartó számára, a jogszabályban előírtakon kívül, többletfinanszírozást igénylő eszközöket, felszereléseket.

Megfelel a követelményeknek

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

Legitimációs záradék a 2015. szeptember 1-én hatályba lépő módosított pedagógiai programhoz

Véleményezte:

dátum:

szülői szervezet képviselője

Elfogadta:

dátum:

a nevelőtestület képviselőjében

P.H.

Jóváhagyta:

dátum:

fenntartó részéről

P.H.

A legitimációs eljárás alátámasztását igazoló dokumentumok:

1. A nevelőtestület döntéséről készült jegyzőkönyv, mely 97/2015 ikt.sz. számú határozatával elfogadta a helyi nevelési programot.
2. A szülői szervezet tájékoztatását bemutató 98/2015 iktatószámú jegyzőkönyv.

Körösladány, 2015. augusztus 31.

intézményvezető

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

FÜGGELÉKEK

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

Körösladányi Általános Művelődési Központ

Zöldág Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány

Arany J. u. 5.

AZ INTÉZMÉNY SAJÁTOS PEDAGÓGIAI FELADATAI

A sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek elfogadásának feltételei

Készítette: Kardosné Bődök Júlia

2020.

	<p align="center">Körösladányi Általános Művelődési Központ „Zöldág” Napköziotthonos Óvoda 5516 Körösladány, Arany János utca 5. E-mail: zoldagovi@gmail.com Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996</p>
--	---

AZ INTÉZMÉNY SAJÁTOS PEDAGÓGIAI FELADATAI

A sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek elfogadásának feltételei

Alapelveink:

A sérült ember is egyedi, megismételhetetlen, ezért sajátos nevelési megközelítést, egyéni bánásmódot igényel ugyanúgy, mint bárki más, elsősorban ember, s csak aztán sérült, nem helyette kell cselekednünk, hanem a szükséges feltételeket kell megteremtünk.

Az integrált nevelés várható előnyei:

- Mind a befogadó, mind az SNI gyermek személyiségére pozitív hatással lehet
- empátiás készségük fejlődik a másság megismerésével
- az SNI gyermek szociális készségei, alkalmazkodó képessége fejlődik
- beilleszkedik ép társai közé
- előkészíti az iskolai integrációt

A sajátos nevelési igényű gyermek szempontjából várható előnyök:

- konfliktuskezelő stratégiákat sajátít el
- megtanul harcolni, küzdeni, nő a kitartása
- megsokszorozott szociális kölcsönhatások érik
- társadalmilag elfogadott magatartás-repertoárt sajátít el
- fejlődik az alkalmazkodó képessége
- szocializációja magasabb szintet ér el.

A normál fejlődésmenetű gyermek szempontjából várható előnyök:

- megismerkedik a mászággal, tapasztalatokat szerez,
- fejlődnek a morális értékei (empátia, segítőkészség, tolerancia),
- megtanulja az együttműködés más formáit,
- elfogadóbbá válik,
- önismerete, önértékelése erősödik,
- fejlődik az alkalmazkodóképessége.

A habilitációs, rehabilitációs ellátás közös elvei:

A sajátos nevelési igény kifejezi:

	<p style="text-align: center;">Körösladányi Általános Művelődési Központ „Zöldág” Napköziotthonos Óvoda 5516 Körösladány, Arany János utca 5. E-mail: zoldagovi@gmail.com Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996</p>
---	--

- a gyermek életkori sajátosságainak fogyatékoság, az autizmus spektrum zavar vagy egyéb pszichés fejlődési zavar által okozott részleges vagy teljes körű módosulását,
- a képességek részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, eltérő ütemű fejleszthetőségét.

A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé.

Az óvodai nevelőmunka során figyelemmel kell lenni arra, hogy:

- a sérült kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését az elfogadó, az eredményeket értékelő környezet segíti, a gyermek iránti elvárás fogyatékoságának, autizmus spektrum zavarának vagy egyéb pszichés fejlődési zavarának jellege, súlyosságának mértéke határozza meg,
- terhelhetőségét biológiai állapota, esetleges társuló fogyatékosága, személyiségjegyei befolyásolják,
- a rehabilitációs, rehabilitációs egyéni vagy csoportos fejlesztés gyógypedagógiai kompetencia, az egyéni fejlesztési tervhez pedig szakirányú végzettségű gyógypedagógus közreműködése szükséges.

A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenységet meghatározó tényezők:

- a fogyatékoság típusa, súlyossága,
- a fogyatékoság kialakulásának, diagnosztizálásának és a speciális ellátás ideje
- korai fejlesztésben és gondozásban részesült gyermek esetén a korai időszak fejlődésmenete
- a gyermek életkora, pszichés és egészségi állapota, rehabilitációs műtétei, képességei, kialakult készségei, kognitív funkciói, meglévő ismeretei, családi háttere.

A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység közös céljai és feladatai:

- a mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, vagy beszéd-fogyatékoságból, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékoságból, autizmus spektrum zavarból fakadó hiányzó vagy sérült funkciók kompenzálása, vagy helyreállítása, a meglévő ép funkciók bevonásával,
- törekvés a különféle funkciók egyensúlyának kialakítására,
- a szükséges speciális eszközök elfogadtatása, és használatuk megtanítása,
- az egyéni sikereket segítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése,
- a fejlesztés rövid távú céljait, minden esetben a fejleszthetőséget megfogalmazó gyógypedagógiai, orvosi, pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslataira kell építeni.

A szükséges gyógypedagógiai feltételek biztosítása a sajátos nevelési igényű gyermek számára:

	<p>Körösladányi Általános Művelődési Központ „Zöldág” Napköziotthonos Óvoda 5516 Körösladány, Arany János utca 5. E-mail: zoldagovi@gmail.com Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996</p>
---	---

- az óvodai dolgozók és a szülők, és a csoportba járó gyermekek megfelelő tájékoztatása a sajátos nevelési igényű gyermek befogadásáról, és a vele való együttműködésről
- sérülés specifikus módszerek, terápiák, technikák szakszerű megválasztása és alkalmazása,
- az egyéni szükségletekhez igazodó környezet, speciális bútorok biztosítása
- az egyéni szükségletekhez igazodóan speciális segédeszközök használata a segédeszközök elfogadtatása, azok következetes használatára és megóvására nevelés,
- a kompenzációs lehetőségek körének bővítése a nem vagy kevésbé sérült funkciók differenciáltabb működésének tudatos fejlesztésével,
- annak felismerése, hogy a sajátos nevelési igényű kisgyermek egyes területeken kiemelkedő teljesítményre is képes,
- rugalmas szervezeti keretek kialakítása a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni foglalkoztatásának, rehabilitációjának megvalósulásához.
- az óvoda pedagógusai, pedagógiai munkát segítő alkalmazottai és a szülők megfelelő tájékoztatása
- a sajátos nevelési igényű gyermek befogadására, együttműködés a sérült gyermek családjával.
- a befogadó óvoda vezetője támogatja a pedagógusok részvételét az óvodai integrációt segítő szakmai programokon, akkreditált továbbképzéseken.

	<p style="text-align: center;">Körösladányi Általános Művelődési Központ „Zöldág” Napköziotthonos Óvoda 5516 Körösladány, Arany János utca 5. E-mail: zoldagovi@gmail.com Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996</p>
---	--

Az óvodánkban megvalósuló integrált nevelés

Cél: A Szakértői Bizottság által SNI-nek nyilvánított gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása az integrált óvodai nevelés keretében.

Feltétel: Az integrált nevelés hatékony működéséhez szükséges, hogy az óvodapedagógusok nyitottak legyenek a befogadáshoz, elsajátítsák a befogadáshoz, az egyéni bánásmód és differenciálás központú neveléshez szükséges készségeket.

Fontos az integrációt támogató környezet, az óvodai intézmény felkészítése az integrált pedagógiai programok befogadására, alkalmazására.

Tevékenységek:

- helyzet-, állapot felmérés, igények felmérése,
- az integráció személyi és tárgyi feltételeinek megteremtése; kapcsolatfelvétel szakemberekkel (a felmerülő szükségletek alapján),
- együttműködési formák és szintek megbeszélése, megállapodás,
- az óvodai és szülői közösség minden szintjének felkészítése,
- a fejlesztő eszközök, speciális eszközök beszerzése, a fejlesztőhelyiség berendezése (a gyermekek szükségleteinek figyelembevételével),
- az integrált nevelés megvalósítása megfelelő szakemberekkel, egyéni és csoportos formában,
- továbbképzések, tréningek, szakmai műhelymunka, esetmegbeszélések.

A célirányos, sérülés-specifikus fejlesztés lehetővé teszi a továbbiakban az iskolai kudarcok csökkentését, képességeik kibontakoztatását, segít megfelelő iskola kiválasztásában, előkészít az iskolai életre.

Az óvodai felvétel feltételei:

- betöltött 3. életév,
- közösségbe illeszthetőség, integrálhatóság,
- óvodaérettség
- segédeszközzel, vagy a nélkül történő helyváltoztatás, illetve megtaníthatóságának lehetősége,
- alapfokú önkiszolgálási szint megtaníthatóságának jelei,
- a gyermek mindenekfelett álló érdekeit szolgáló, és a tényleges fejlődést biztosító megállapodás az óvoda, és a szülő, gondviselő között,
- az esetlegesen társuló fogyatékoság maximum enyhe mértéke.

	<p style="text-align: center;">Körösladányi Általános Művelődési Központ „Zöldág” Napköziotthonos Óvoda 5516 Körösladány, Arany János utca 5. E-mail: zoldagovi@gmail.com Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996</p>
---	--

Óvodakezdéshez szükséges dokumentumok:

- orvosi diagnózis, vagy a vizsgálat folyamatáról szóló igazolások,
- a megelőző pszichológiai, gyógypedagógiai vélemények, vizsgálati eredmények,
- a szükséges otthoni gyógyszerekről szóló szakorvosi vélemény,
- a Szakértői és Rehabilitációs Bizottságok Szakvéleménye, azok javaslatai, a szakmai ellátásra, fejlesztésre vonatkozó előírások.

Az integrált nevelés célja:

- a Szakértői Bizottság szerint a 3–7 éves integrálható SNI gyermekek normál közösségbe való beillesztése, befogadása, nevelése,
- a sajátos nevelési igényből következő hátrányok csökkentése,
- az ép és a sérült gyermekek közötti kölcsönös elfogadás, és tolerancia kialakítása,
- az SNI gyermekek nevelése, fejlesztése a túlterheltség elkerülésével,
- fejlesztésük megvalósulása a számukra megfelelő területeken,
- az adott gyermek fejlődésének üteméhez igazított elvárások,
- a megfelelő iskolai életre való felkészítés.

Feladataink, a kitűzött célok elérése érdekében:

- szakemberek, gyógypedagógusok segítségével, irányításával rehabilitációs, fejlesztési,
- a sérült területek, képességek fejlesztése, kompenzálása játékos, életkorhoz igazodó, (terhelhetőséghez is), egyéni, (külön) és csoportos (közös) foglalkozási formában,
- differenciált, egyéni bánásmód az eltérő ütemű fejlődés lehetőségének biztosítása,
- az SNI gyermek szocializációjának elősegítése, önállóságra nevelés.

Sikerkritériumnak a gyermekek beilleszkedése, fejlődése tekinthető, melynek eredményes megvalósítását az alábbiak biztosítják:

- az együttnevelés megvalósításában érvényesül a rehabilitációs, fejlesztési szemlélet, és a sérülés-specifikus módszertani eljárások alkalmazása. A módszerek, módszerkombinációk megválasztásában a „sérülésspecifikusság” alkalmazkodást jelent a sajátos nevelési igény típusához, eltérő mértékéhez, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz,
- a gyermekek integrált nevelésében, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az **együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező óvodapedagógus:**

	<p style="text-align: center;">Körösladányi Általános Művelődési Központ „Zöldág” Napköziotthonos Óvoda 5516 Körösladány, Arany János utca 5. E-mail: zoldagovi@gmail.com Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996</p>
---	--

1. szükség esetén a gyermek egyéni fejlesztési tervének megfelelően- melyet a gyógypedagógussal közösen készít- individuális módszereket, technikákat alkalmaz
2. a foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a gyermek fejlődésének elemzése alapján – szükség esetén- eljárásait megváltoztatja, az adott szükséglethez igazodó módszereket megválasztja,
3. egy-egy nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres,
4. alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez,
5. együttműködik a különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

• **A gyermek fogyatékoságának, autizmus** spektrum zavarának vagy egyéb pszichés fejlődési zavarának típusához **igazodó szakképesítéssel rendelkező** szakirányú végzettségű **gyógypedagógus az együttműködés során:**

1. segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését, figyelemmel kíséri a gyermek haladását
2. javaslatot tesz gyógypedagógia-specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására, az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra, a gyermek igényeihez igazodó környezet kialakítására
3. segítséget nyújt a szükséges speciális (segédeszközök kiválasztásában, tájékoztat a beszerzés lehetőségéről)
4. együttműködik az óvodapedagógusokkal, figyelembe veszi a gyermekekkel foglalkozó óvodapedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait,
5. segít a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolásában,
6. kapcsolatot tart a szülővel a rehabilitáció sikerességét szolgáló ismeretek átadásával,
7. részt vesz a befogadó közösség felkészítésében
8. részt vesz az óvodai foglalkozások és tevékenységek adaptációjában

Az óvoda humán erőforrásai, személyi feltételek

Személyi erőforrásként biztosítjuk a megfelelő szakember ellátottságot. Az SNI gyermekek létszáma és sérülésük súlyossága függvényében alkalmazzuk a szakembereket, gyógypedagógusokkal is, de törekvünk, hogy mihamarabb képezzünk saját óvónőinkből gyógypedagógusokat - a fogyatékoságnak megfelelő végzettségű gyógypedagógust- és nevelő munkát segítőket.

Minden csoportban, ahol SNI gyermek integráltan nevelkedik, szükséges min. 1 fő gyógypedagógiai asszisztens, aki folyamatosan segíti az SNI gyermeket a csoportban eltöltött időben. A gyógypedagógiai asszisztensek számára külön munkaköri leírás szükséges. Rövid távú terveink között szerepel, hogy gyógypedagógiai asszisztenseket képezzünk

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

a pedagógiai asszisztens végzettségű munkatársak közül.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

Szakértői vagy nevelési tanácsadó által kiállított szakértői véleménnyel rendelkező gyermekek

Fejlesztő program (tevékenységi típus)	Intenzitása	Fejlesztő programot végző szakember	Formája	Fejlesztő tevékenység jellege
Hiányzó funkciók megindítását célzó program: beszédindítás	rendszeres	Logopédus, Gyógypedagógus	egyéni	másodlagos prevenció
Testi, érzékszervi sérülésekre, zavarokra épülő, a sérült funkció korrigálását, kompenzálását segítő program: mozgásfejlesztés, hallásfejlesztés, beszédfejlesztés,	rendszeres	szomato-pedagógus, TSMT terapeuta, konduktor/gyógytornász, gyógy-testnevelő, szurdo-pedagógus, logopédus	egyéni vagy kiscsoportos (2-3 fő)	másodlagos prevenció

- hallásfejlesztés, Szurdopedagógus
- látásnevelés, Tiflopedagógus
- beszédfejlesztés, Logopédus
- autizmus specifikus módszer, Gyógypedagógus
- komplex gyógypedagógiai fejlesztés. speciális képzettségű gyógypedagógus terapeuta

Jól működő funkciók szinten tartását célzó program:

pl. plusz szabadidős foglalkozás

Óvodapedagógusok által szervezett csoportos foglalkozás. Elsődleges prevenció.

Különleges gondozási igényhez kapcsolódó részprogram:

TSMT

Szocializációs program:

- társkapcsolatok,
- önkiszolgálás,
- feladattudat,
- szabálykövetés,

	<p style="text-align: center;">Körösladányi Általános Művelődési Központ „Zöldág” Napköziotthonos Óvoda 5516 Körösladány, Arany János utca 5. E-mail: zoldagovi@gmail.com Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996</p>
---	--

Gyógypedagógus alkalmazása

Az óvodában gyógypedagógus, gyógypedagógus-logopédus, TSMT terapeuta, pszichológus, fejlesztő pedagógusok gyógypedagógiai és pedagógiai asszisztensek, szomato-pedagógus, segítik a sajátos nevelési igényű gyermekek ellátását.

Az adott gyermek fejlesztési stratégiájának kialakítását a gyermek fogyatékosságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező, az integrált fejlesztésben lehetőleg tapasztalatokkal rendelkező gyógypedagógus, terapeuta segíti. Közreműködése kiterjed a gyermeket fejlesztő óvodapedagógusokkal való együttműködésre, az óvoda sajátos teendői ellátásának tervezésére és folyamatos tanácsadásra, mely az óvodai nevelő munkán túl a szülők és az óvoda együttműködésére is kellő hangsúlyt helyez.

Az óvodában integráltan nevelkedő SNI-s gyermekek sérülés specifikus ellátásához az óvoda igénybe veszi a területileg illetékes szakszolgálat, nevelési tanácsadó és a békéscsabai Napraforgó Alapítvány, illetve vállalkozó speciális gyógypedagógus (pl.: szurdopedagógus) szakembereinek munkáját.

Tárgyi feltételek

A sajátos nevelési igény szerinti környezet kialakítása, a szükséges tárgyi feltételek, és segédeszközök megléte biztosítja a célok megvalósítását. Az eszközöket, felszereléseket a ténylegesen ellátott feladatok arányában, fokozatosan, és folyamatosan teremtjük elő.

Az óvodába való akadály nélküli bejutás lehetősége adott. A belső közlekedésben, az ajtóknak nincs küszöb, a folyosó elég széles, a mosdót, öltözőket könnyen meg lehet közelíteni, és használni.

A hatékony egyéni, és kiscsoportos fejlesztéshez rendelkezésre áll több megfelelő helyiség, melyek nagysága, bútorzata, mérete, formája, funkciói felszereltsége alkalmazkodik, és illeszkedik az SNI gyermekek alapító okiratban felsorolt sérüléséhez. Rendelkezünk külön logopédiai szobával, és mozgásfejlesztő helyiséggel is.

Az óvoda tornatermének a beosztását az intézmény minden csoportjának óvodapedagógusával egyeztetve közösen kell elkészíteni. A beosztásnak tartalmaznia kell: a hét napjait, a napokon belüli időpontokat, valamint a csoportos testnevelésnek az idejét is.

A tágas csoportszobák elegendő teret, és megfelelő helyet biztosítanak a szabad játékhoz: különböző játéktevékenységekhez, mozgásos, énekes, ill. szabályjátékokhoz, spontán, szabad mozgáshoz, az étkezéshez, esetleges gondozási feladatokhoz.

A gyermekek önállóságának, alkalmazkodásának kialakulásában segítségünkre van a berendezések mobilitása, a terem igény szerinti alakíthatósága. A csoportszoba berendezésénél az SNI gyermek sérülési típusán túl odafigyelünk a fiúk, lányok arányára is, a gyermekek érdeklődésére.

	<p style="text-align: center;">Körösladányi Általános Művelődési Központ „Zöldág” Napköziotthonos Óvoda 5516 Körösladány, Arany János utca 5. E-mail: zoldagovi@gmail.com Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996</p>
---	--

A nevelés tartalmi fejlesztéséhez szükséges eszközök, berendezések, (kétségfejlesztő játékok, szemléltető eszközök, valamint az SNI gyermekek nevelését, fejlesztését biztosító speciális terápiás eszközök, berendezések) nélkülözhetetlenek, beszerzésük folyamatosan történik.

Az udvari, csoportszobai játékok, felszerelések szolgálják a gyermekek közös együtt játszásának lehetőségeit.

Szakirodalom olvasása, nevelési, gyógypedagógiai írások nyomon követése valamennyi pedagógus részéről folyamatos.

A Faliújságunk több funkciós, létrejött egyrészt a gyermekek által készített munkák kihelyezése céljából, valamint külön területen a szülők számára, mint információs csatorna, aktuális, közérdekű hírek, újdonságok tájékoztatására.

Az óvodai élet megszervezése, szervezeti keretek

Az óvodai élet megszervezése a hagyományos óvodai élet szervezésétől nem tér el, hanem kiegészül a speciális ellátásokkal, fejlesztésekkel. Az általános napi- és heti rend mellett, azzal párhuzamosan pontos időbeosztás szerint történnek a speciális megsegítések, foglalkozások. Fontos a tevékenységek közti harmonikus arányok betartása, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét.

A csoportok szervezése

Az SNI gyermek felvételéről, ellátásának tényleges biztosítottságáról az óvoda vezetője dönt. Az óvodai csoport létszám maximum 25 fő.

Az enyhe értelmi fogyatékos, beszéd fogyatékos, és pszichés fejlődési zavarral küzdő kettő gyermekként, a mozgásszervi, érzékszervi, autizmus spektrum zavarral küzdő három gyermekként vehető számításba.

Napirend

A napirend során mindig csak annyi segítséget kap a gyermek, ami a további önálló cselekvéséhez szükséges. A napirend összeállítása tükrözi az SNI gyermekek igényeit, szükségleteit. Más a tevékenységi idő, hosszabb az étkezés időtartama, a gyermek gyorsabban elfárad, több, vagy gyakoribb pihenésre van szüksége. Fontos, hogy az egyéni fejlesztés ideje ne ütközzön a csoportos fejlesztésével, a gyermek mindkettőben részt tudjon venni.

Az együttes (csoporttal közös) és a külön fejlesztés időtartama, aránya a lehető legoptimálisabb az SNI gyermek egyéni szükségleteihez viszonyítva. A megadott napokon, a délelőtti egyéni fejlesztésre szánt intervallumon belül a gyógypedagógusnak adott a szabadsága a gyermekek sorrendiségének megválasztásában, figyelembe véve a gyermekek aktuális állapotát. A szülők felé elvárás, hogy időben hozzák be gyermeküket a fejlesztésre.

Heti rend

A foglalkozások az SNI gyermekek számára kötelezőek! A kötött foglalkozások naponkénti szervezett beosztása, a gyógypedagógus meghatározott közös foglalkozásokon történő részvétele stabil keretet biztosít mind az egészséges,

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

mind a sérült gyermekek fejlesztéséhez.

Az SNI gyermekek fejlesztésének napra megjelölt ideje meghatározott, merev, a folyamatos reggeli, és az ebéd közötti időtartamra esik, nem zavarva az óvodapedagógus csoportos foglalkozását. A segítő szakemberek délelőtti időtartamban jelennek meg az óvodában.

	<p style="text-align: center;">Körösladányi Általános Művelődési Központ „Zöldág” Napköziotthonos Óvoda 5516 Körösladány, Arany János utca 5. E-mail: zoldagovi@gmail.com Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996</p>
---	--

A dokumentációk

Az óvodapedagógus részéről:

- az SNI gyermek létét, probléma rövid leírását a csoport naplóban, fejlettségét, megfigyelését leíró feljegyzéseket a gyermek saját mérési-értékelési (Ez én vagyok) dossziéjában kell rögzíteni
- Felvételi- és mulasztási naplóban a szakvélemény számát, a felülvizsgálat időpontját, a BNO kódot kell nyilvántartani.

A gyógypedagógusok részéről:

- Egyéni fejlesztési tervek, Foglalkozási napló vezetése, a további adminisztráció az óvodavezető döntése (heti foglalkozások időrendi tervezése, egymásra épültsége, összehangolása a gyógypedagógusok között).

A gyermekek értékelése, a fejlődés mutatói:

Fejlődésük mutatóit két szinten kell vizsgálni, illetve vizsgáltatni:

- óvodán belül meghatározott időszakonként (év eleje, félév, év vége),
- óvodán kívül a szakértői hálózat segítségével.

Az értékelés alapja az a komplex gyógypedagógiai, pszichológiai, logopédiai vizsgálat és dokumentáció, melyet az óvodába lépéskor (beszoktatási idő után) a szakemberek végeznek el. A komplex vizsgálatot legalább évente egyszer el kell végezni, illetve a változásokat azonnal dokumentálni kell.

A fejlesztés színterei:

- a csoporton belül, a foglalkozások keretében (kölcönös konzultáció alapján),
- az erre a célra kialakított fejlesztő helyiségben, egyéni vagy kiscsoportos szervezési formában logopédiai szobában, tornateremben, udvaron.

A gyógypedagógus munkakörének szabályozása:

A gyógypedagógus kötelező óraszámja 21 óra. Mivel az óvodában nem valósítható meg a tanórai időkeret, ezért ez a gyermek érdekeit szem előtt tartó rugalmasabb időkeretben is megvalósulhat, amennyiben az sni gyermeklétszám ezt lehetővé teszi:

1. Csoporton belül:

- lehet megfigyelő,
- tanácsadó differenciált munkában segíthet (óvodapedagógus és gyógypedagógus. együttműködése közös foglalkozásokon=csoportos fejlesztés!),
- fejlesztő feladatok beépítése a közös foglalkozásokba.

	<p style="text-align: center;">Körösladányi Általános Művelődési Központ „Zöldág” Napköziotthonos Óvoda 5516 Körösladány, Arany János utca 5. E-mail: zoldagovi@gmail.com Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996</p>
---	--

2. Csoporton kívül:

- egyéni, ill. kiscsoportos fejlesztések tartása, rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztés,
- kapcsolattartás feladatai,
- az együttnevelés érdekében rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység végzése, sérülésspecifikus módszertani eljárások alkalmazása, használata, (igazodva a sérülés súlyosságához, halmozódásához).

Az SNI gyermek beszoktatása, szociális készségeinek, kapcsolatrendszerének fejlesztése:

Fokozatos beszoktatás (időtartamban, a szülővel közösen bent töltött időben, majd nélküle, a szociális kapcsolatban, tevékenységi területekben, csoportban eltöltött időben). A gyógypedagógusnak végig közreműködő szerepe van.

A gyermekcsoport felkészítése:

- Komplex személyiségfejlesztés pl. a bizalomra, elfogadásra, toleranciára épülő csoportos játékokkal=drámapedagógia eszközeivel, népi mondókákkal, mesékkel.
- Az egészséges csoporttársak is ismerkedjenek meg a fejlesztő helyiségekkel, a fejlesztő eszközökkel.
- Ismerjék meg, próbálják ki a speciális eszközök, segédeszközök használatát: pl. speciális kanál, ceruza, kerekesszék, stb.
- Fel kell hívni az egészséges társak figyelmét, hogy a gyógyászati és egyéb segédeszközök nem játékok, sérült társuknak szüksége van rájuk a boldoguláshoz, (mindennapi életben való helytálláshoz) épségükre vigyázniuk kell nekik is. Ez az egészséges gyermekközösség szociális készségeinek, toleranciájának, az elfogadás, megértés attitűdjének kialakításának eszköze is lehet.

A gyógypedagógus fejlesztő tevékenysége:

Jellemző az általános célokra megfelelő fejlesztési feladatok ellátása, kiegészülve a differenciálás biztosításával. Közös, csoportos tevékenységekben az óvodapedagógussal együtt az anyanyelvi nevelésben, a matematikában, a külső világ tevékeny megismerésében, a mozgásnevelésben.

Külön, egyéni fejlesztő tevékenység formájában:

- sérülés-specifikus egyéni fejlesztés,
- a Szakértői Bizottság véleménye, javaslatai alapján, ennek értelmezésében és a mindennapi gyakorlatba való átültetésében, megvalósításában a gyógypedagógus segítséget nyújt az óvodapedagógusoknak;

Kompetenciák és feladatkörök:

A gyógypedagógus, segítő szakember, és az óvodapedagógus kompetenciájának, a feladatköröknek pontos

	<p style="text-align: center;">Körösladányi Általános Művelődési Központ „Zöldág” Napköziotthonos Óvoda 5516 Körösladány, Arany János utca 5. E-mail: zoldagovi@gmail.com Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996</p>
---	--

meghatározása, tisztázása az együttműködés megkezdése előtt elengedhetetlen, mind a funkciók, mind pedig a kapcsolattartás kötelezettségét és formáit illetően. A feladatköröket és kompetenciákat a munkaköri leírások konkrétan tartalmazzák.

Az óvodapedagógusok és a gyógypedagógusok, segítő szakemberek egymás pedagógiai munkájának ellenőrzésére, minősítésére és értékelésére nem kompetensek! Viszont az a közös cél, hogy mind az egészséges, mind az SNI gyermekek optimális fejlesztése érdekében együtt kell működniük minél hatékonyabban.

Az óvodapedagógusok pedagógiai, munkajogi ellenőrzését az óvoda vezetője (mint vezetői funkció) végzi.

Az ellenőrzés formái, gyakorisága:

- dokumentációk ellenőrzése,
- hospitálás, óralátogatás közösen az óvodavezető és a módszertani intézmény vezetője.

A gyógypedagógus és az óvodapedagógus érintkezési formái:

- megbeszélés, tanácsadás,
- írásbeli rögzítések, a foglalkozásokon való segítés, szakmai konzultáció.

Egyeztetések, egymás munkájának összehangolása:

Az óvodapedagógusok megkapják a gyógypedagógustól a csoportjukba felvett SNI gyermekek, csoporton kívüli fejlesztési tervének időbeosztását.

Az SNI gyermekek egyénre lebontott, a gyermek speciális szükségletei szempontjából fontos információkat, a mindennapos feladatok összesítését.

A gyógypedagógus, a logopédus (és más segítő szakemberek) egyeztetik az óvodai sajátos programok (kirándulás, ünnepek, megemlékezések stb.) időpontjait, amelyekből az SNI gyermekek nem maradhatnak ki. Az óvodapedagógusok kötelessége értesíteni a gyógypedagógust, ha a gyermek hiányzik, vagy hosszasan távol marad az óvodától. Ezért, aktuális esetben ebből a célból változtathatnak az egyéni fejlesztések időpontjain. Szervezés területén közösen alakítják ki a legmegfelelőbb feltételeket az SNI gyermekek óvodai csoporton belüli tevékenységeihez, beleértve a kiszolgáló helyiségeket is (akadálymentesség, ülés helyzetek támaszkodási lehetőségek, elérhető méretek stb.). Javaslatot tesznek az átalakításhoz, az eszközök, berendezési tárgyak beszerzéséhez, melynek költségvetési kihatásait az óvoda vezetője oldja meg.

A dajkát, segítőket is közösen készítik fel a sérült gyermekek fogadásával, nevelésével, gondozásával kapcsolatos gyakorlati teendőkre, amelyeket a Napirendben is rögzítenek.

Elvárások:

	<p style="text-align: center;">Körösladányi Általános Művelődési Központ „Zöldág” Napköziotthonos Óvoda 5516 Körösladány, Arany János utca 5. E-mail: zoldagovi@gmail.com Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996</p>
---	--

A család elvárása az óvoda felé:

- a gyermek integrálhatósága esetén a befogadása, pozitív példa nyújtása,
- a gyermek önmagához képest történő fejlesztése a szakszerű ellátás következtében,
- testi, lelki épségének megóvása,
- folyamatos, szakszerű tájékoztatás,
- legyen partner az óvoda a gyermek nevelésében.

A fenntartó elvárása az óvoda felé:

- az SNI gyermek kapja meg a sérülés-specifikus ellátást, az esélyegyenlőség biztosítva legyen.

A gyermekek elvárása az óvoda felé:

- legyen olyan hely, ahol jó lenni, sokat lehet játszani, biztonságban érzi magát, odafigyelnek rá és törődnek vele,
- egyéni bánásmódban részesül, megkapja a sajátos nevelési igényének és egyéniségének legmegfelelőbb ellátást, játszva tanul.

Az óvoda elvárása a fenntartóval szemben:

- biztosítsa az integráció személyi és tárgyi feltételeinek megvalósítását, finanszírozását

Az óvoda elvárása a gyógypedagógussal szemben:

- szaktudással, és kellő rugalmassággal végezze a sérülés specifikus fejlesztést,
- támogassa az óvodapedagógus munkáját, csoportos fejlesztésen belül biztosítsa a differenciálást, az egyéni bánásmódot, segítse az ép közösséget a befogadás folyamatában.

A gyógypedagógus elvárásai a fenntartóval szemben:

- finanszírozza az SNI gyermekek sérülés-specifikus ellátásához szükséges szakembereket, fejlesztő eszközöket, terápiás eszközöket,
- lehetőségeihez mérten támogassa a továbbképzési programokon való részvételt
- a jogszabályokban előírt kötelezettségeit teljesítse az SNI gyermekek integrációjának elősegítésében.

A gyógypedagógus elvárásai az óvodával szemben:

- a fejlesztés személyi, és tárgyi feltételeinek biztosítása,
- pozitív hozzáállás az SNI gyermekek befogadását illetően az óvoda „többlét szolgáltatásainak” rangsorolása, (a fejlesztések kiemelése fontosság szempontjából),

	<p>Körösladányi Általános Művelődési Központ „Zöldág” Napköziotthonos Óvoda 5516 Körösladány, Arany János utca 5. E-mail: zoldagovi@gmail.com Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996</p>
---	---

- az óvodapedagógusokkal szemben együttműködés, pozitív attitűd a javaslatok, tanácsok el-és megfogadása, alkalmazása.

Az óvoda elvárásai a szülővel szemben:

- a gyermek érdekeit mindenkor szem előtt tartó, együttműködő, egymást (gyermek, gyógypedagógus, óvodapedagógus, óvoda), kölcsönösen segítő, megsegítő magatartásforma kialakítása, betartása,
- időhatárok betartása.

Az óvoda elvárásai az egészséges gyermeket nevelő családokkal szemben:

- elfogadás, magas fokú tolerancia,
- tartózkodás a diszkriminatív magatartásformáktól, megnyilvánulásoktól.

	<p>Körösladányi Általános Művelődési Központ „Zöldág” Napköziotthonos Óvoda 5516 Körösladány, Arany János utca 5. E-mail: zoldagovi@gmail.com Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996</p>
---	---

Az SNI gyermekek sérülés specifikus fejlesztésének elvei, feladatai az óvodai nevelés során

A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermek

A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermeknél a mozgás szervrendszer veleszületett vagy szerzett károsodása, és/vagy funkció zavara miatt jelentős és maradandó mozgásos akadályozottság áll fenn, melynek következtében megváltozik a mozgásos tapasztalatszerzés és a szocializáció.

A különleges gondozási igényt meghatározza a károsodás keletkezésének ideje, formája, mértéke és területe.

A 3–7 éves integrálható mozgáskorlátozott gyermekek az óvodai nevelés során, szociálisan, értelmileg és érzelmileg is érettebbé válnak az iskolai életre. A mozgássérült gyermekek mintaként tekintik és érzelmileg kötődnek ép kortársaikhoz. Énképük és önértékelésük pozitív irányba fejlődik. Csökken a függőségi beállítódásuk, nem hatalmasodik el rajtuk a sérültség tudata. Az ép gyermekek részéről a gyermeki előítélet-mentességre lehet építeni. Ezzel a későbbi társadalmi integrálódás, a természetes elfogadó attitűd kialakulását segíthetjük, valamint, lehetőségük lesz megtanulni a segítségnyújtás és az elvárások helyes arányát.

Ismerkedés az óvodával

A szülőknek lehetőséget kell adni, hogy gyermekükkel a beszoktatás előtt látogassanak el az óvodának abba a csoportjába, ahova a gyermek felvételt nyert. Fontos, mivel a sérült gyermekek és családjaik igen szűk körben élnek, ismeretségi körük gyakran a gyermek állapota miatt meghatározott.

Beszoktatás

Az óvodában a szülővel közösen és fokozatosan valósítható meg a beszoktatás. Időtartamát az óvodapedagógus, és a szomatopedagógus határozza meg a szülővel egyetértésben. A beszoktatás több szinten történik. Nagyon fontos, hogy a csoportszobán kívüli helyiségek (egyéni és kiscsoportos fejlesztő helyiségek, tornaszoba, udvar) megismerésekor is jelen legyen a szülő, mindaddig, ameddig ezt a pedagógus és a gyermek igényli.

Napi kapcsolattartás

Fontos, hogy a mindennapi – a gyermeket érintő – eredményekről, problémákról állandó tájékoztatás történjen mind a szülők, mind a pedagógusok részéről. Fontos a szükségletekkel kapcsolatos információ, a technikai segédeszközök használatának, kezelésének ismerete, az esetleges gyógyszerhatás várható következményének jelzése, amely a gyermek viselkedését, figyelmét befolyásolhatja. A szülők figyelmét fel kell hívni, hogy a gyermeknek az önállóság elérése érdekében nagyon fontos az óvodában elsajátított tevékenységek otthoni gyakorlása is.

Továbbá, ha a mozgáskorlátozott gyermek óvodán kívüli fejlesztésre, foglalkozásra jár, ezt az adott napon figyelembe

	<p style="text-align: center;">Körösladányi Általános Művelődési Központ „Zöldág” Napköziotthonos Óvoda 5516 Körösladány, Arany János utca 5. E-mail: zoldagovi@gmail.com Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996</p>
---	--

kell venni, hogy az esetleges túlterhelést el lehessen kerülni.

A mozgáskorlátozott gyermekek óvodai nevelésének célja

- törekedni kell a mozgásos tapasztalatszerzés belülről jövő igényének kialakítására, az akadályozottság, hátrány leküzdésének készítésére, a pozitív személyiségjegyek, képességek megismertetésére.

Az integráltan nevelhető mozgássérült gyermekek köre

A Szakértői Bizottság feladata annak eldöntése és vizsgálata, hogy a gyermek nevelhető-e normál, óvodai közösségben fizikai korlátai, motoros akadályozottsága, egészségi állapota, esetleges társuló fogyatékoságai, az általa használatos segédeszközök, valamint az óvoda tárgyi feltételei, sérülésspecifikus szakember ellátottsága figyelembe vételével, mérlegelésével.

Az integrálhatóság feltétele

Az önellátás esélyeivel arányos, nagymértékben függ a mozgásállapottól. Az integráció során azt kell szem előtt tartani, hogy a gyermek tanuljon meg legalább segédeszközzel (támbottal vagy járókerettel) közlekedni és az önkiszolgálás lehető legmagasabb fokát érje el. Amennyiben a gyermek ezekre képes, az óvodában való nevelése, fejlesztése maximálisan ajánlott. Előnyös, ha kézfunkciójuk fejlett annyira, hogy elemi szinten, kis segítséggel ellássák magukat. Kommunikációjuk olyan szintű legyen, hogy társaikkal és a felnőttekkel kapcsolatot tudjanak teremteni, szükségleteiket tudják jelezni.

A gyógyászati segédeszközök nagy részét a szakorvos írja fel. Használatukat célszerű a szülőkkel megbeszélni, és az óvodában is, otthon is használni, ügyelve a megfelelő higiéniai tisztántartására. Az új segédeszközöknél hosszabb szoktatási időt kell betervezni.

A speciális fejlesztés biztosítása

Gyógypedagógus (szomatopedagógus) végzi a megfelelő egyénre szabott fejlesztést, és az óvodapedagógus tőle kap szakmai segítséget munkájához.

Csoportszervezés, szervezési feladatok

A heterogén csoportforma pedagógiailag indokolt. Az óvodapedagógusok és a szomatopedagógus közösen alakítják ki a legmegfelelőbb feltételeket a mozgássérült gyermekek csoporton belüli tevékenységeihez, beleértve a kiszolgáló helyiségeket is (akadálymentesség, ülés helyzetek, támaszkodási lehetőségek, elérhető méretek stb.). Javaslatot tesznek az átalakításhoz, az eszközök, tárgyak beszerzéséhez. A dajkát is közösen készítik fel a mozgássérült gyermekek fogadásához szükséges gyakorlati teendőkre.

Az óvodai nevelés feladatai:

	<p align="center">Körösladányi Általános Művelődési Központ „Zöldág” Napköziotthonos Óvoda 5516 Körösladány, Arany János utca 5. E-mail: zoldagovi@gmail.com Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996</p>
---	---

Megelőzés:

- a gyermek állapotromlásának megelőzése,
- az esetleg kialakuló rendellenességek kiküszöbölése,
- a másodlagos degeneratív elváltozások megakadályozása,
- másodlagos személyiség- vagy viselkedészavarok kialakulásának megelőzése, melynek érdekében az életkornak megfelelő szinten a mozgáskorlátozott gyermeknek ismernie kell a számára káros testhelyzeteket és tevékenységeket is.

Korrekción:

- a testi, és a személyiségben bekövetkezett károsodások befolyásolása, kiküszöbölése,
- a sérült funkciók egy idejű korrigálása, mivel mindegyik hatással van a másik területre is,
- a súlypont mindig a legfőbb hiányosság korrekcióján van.

Kompenzáció:

- a sérült, kiesett funkciók – amelyeket biztosan nem lehet korrigálni – más tevékenységekkel történő helyettesítése (különböző technikai segédeszközök igénybe vétele). Bizonyos esetekben teljes kompenzációt lehet elérni, más esetekben meg kell elégedni a funkció részleges pótlásával.

A leggyakoribb kórformák:

- a végtagok fejlődési rendellenességei és különböző fokú hiányai,
- petyhüdt jellegű bénulást okozó kórformák,
- spasticus (görcsös), athetotikus (túlmozgásos) és ataxiás (mozgáskoordinációs zavar) jellegű mozgás-rendellenességek,
- egyéb típusú mozgás-rendellenességeket kiváltó kórformák csoportja (pl. mimikai izmok kényszer mozgásai).

A mozgási akadályozottság kihat a gyermek pszichoszomatikus fejlődésére, cselekvéses tapasztalatszerzésére, valamint interperszonális kapcsolatainak az alakulására is. Nehezíti a szocializációt és számos esetben a gyermek izolációját (elszigetelődését) eredményezi. Mindezek nem maradnak hatástalanok, befolyásolják a gyermek értelmének kibontakozását, és érzelmi, valamint akarati életének fejlődését.

A mozgássérülés hatása a személyiségre

ELSŐDLEGES	MÁSODLAGOS
fizikai felépítése	megjelenése változik testsémája megváltozik

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

mozgásos, cselekvési, akarati funkciókban hátráltatott	esik a mozgásos játékok fejlesztő hatásától gyermekközösségből kívül reked
életvezetési nehézségek	észlelési kör beszűkül kevesebb élmény, kommunikációs problémák izoláltság
állandó segítségre szorul	neheztelt szocializáció
kézfunkció	manipuláció gyengesége
önkiszolgálás, önkifejezés	mindennapos tevékenységek neheztettek

EGÉSZSÉGES ÉLETMÓDRA NEVELÉS

Az óvodapedagógus feladatai:

- maximálisan járuljon hozzá a gyermek komfortérzésének biztosításához lelki és testi vonatkozásban egyaránt,
- készítse fel az egészséges gyermekeket arra, hogy vegyék figyelembe, fogadják el, hogy a mozgáskorlátozott társaiknak esetleg más, speciális feltételek lehetnek szükségesek az egészséges életmód kialakításához, eléréséhez,
- a gondozás során (testápolás, étkezés, öltözködés) megfelelő időt kell hagyni a gyermek számára, a siettetés negatív hatását, a minőség romlását, a gyermek ellenállását válthatja ki
- az észlelés zavara bizonytalanságot válthat ki, amely miatt a gyermek azokat a dolgokat sem meri elvégezni, amelyekre képes lenne. Ezért sok biztatásra van szüksége, de arra nem, hogy helyette végezzék el a tevékenységeket,
- sok türelem, megfelelő időbeosztás és **a Napirend tudatos szervezése elengedhetetlen**. Az óvoda – a teljes nevelőközösség – feladata a gyermek képességeihez igazodó elvárások tükrözése,
- a szomatopedagógus segítségével meg kell határozni, hogy mit tesz lehetővé a gyermek mozgásállapota, mi legyen a következő lépés, illetve mi az, amit egyáltalán nem lehet elvárni. Több időt kell ráfordítani, ügyelve arra, hogy a többi gyermek ne legyen elhanyagolva. Ezt megfelelő időbeosztással, jó szervezéssel és az ép, nagyobb gyermekek bevonásával lehet elkerülni.

A mozgásigény kielégítése:

A sérült gyermek állandó motiválásra szorul, készíteni kell a mozgásra, a helyváltoztatásra.

- gyakori séták az udvaron,

	<p align="center">Körösladányi Általános Művelődési Központ „Zöldág” Napköziotthonos Óvoda 5516 Körösladány, Arany János utca 5. E-mail: zoldagovi@gmail.com Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996</p>
---	---

- segítségével használják a különböző mozgást fejlesztő – épületen belüli és udvari – játékokat, lehetőség és elegendő tér biztosítása, hogy csússzanak, másszanak, guruljanak, mozoghassanak,
- minden mozgásos játékba lehetőleg be kell vonni őket,
- az állapotuktól, lehetőségüktől függően az ép gyermekek mozgásainak utánzása. Az egészséges gyermekeket úgy kell nevelni, hogy mozgásos játékaikba vonják be sérült társaikat is.

A mozgásigény kielégítésének közös lehetőségei:

- szabadon választott mozgástevékenység,
- napi szervezett testnevelés,
- a hét bizonyos napjaira tervezett testnevelés foglalkozás, speciális megsegítéssel,
- a különböző testnevelési játékok, sportolási lehetőség szervezése az óvodában,
- séták, kirándulások, sportversenyek, játékos, mozgásos vetélkedők.

A mozgásigény kielégítésének helyszínei

- Csoportszoba, udvar, tornaterem, sportlétesítmények. A lehetőségekbe minden szinten bekapcsolódhat a mozgáskorlátozott gyermek, de annak kritériumait a szomatopedagógus határozza meg a mozgásállapot függvényében. Feltétlenül fontos annak ismerete, hogy egy-egy mozgáskorlátozott gyermek számára melyek azok a káros mozgásformák, tevékenységek, amelyeket semmilyen körülmények között sem végezhet.

A mozgásigény kielégítésének feltételei:

- az óvoda helyiségeit, udvarát, eszközeit állandó jelleggel felügyelni, karbantartani kell,
- a különböző mozgásformák elsajátításának szabályait a gyermekekben tudatosítani kell, hogy egyre biztonságosabban éljenek saját képességeikkel, ismerjék fel korlátaikat, határaikat, ha szükséges, kérjenek segítséget,
- az ép gyermekek megtanítása arra, hogy figyeljenek társaikra – évekre és mozgáskorlátozottakra, kisebbekre és nagyobbakra egyaránt.

Egészségvédelem, edzés

Az egyéni és csoportos fejlesztések helyiségeiben fokozott figyelmet kell fordítani az egyenletes, de nem túlzott meleg biztosítására, a szellőztetésre. A minél több udvaron való tartózkodás a levegőzés, nyári hónapokban a pancsolás, a foglalkozások szabadban történő megtartása, a rendszeres kirándulások hozzásegítik a gyermekeket az edzettség megszerzéséhez.

ÉRZELMI NEVELÉS, SZOCIALIZÁCIÓ

	<p>Körösladányi Általános Művelődési Központ „Zöldág” Napköziotthonos Óvoda 5516 Körösladány, Arany János utca 5. E-mail: zoldagovi@gmail.com Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996</p>
---	--

A mozgássérültek érzelmi igénye a személyiség megváltozott fejlődése miatt fokozottabb. Egy-egy helyhez, személyhez sokkal jobban kötődnek, a változásokat nehezebben tűrik. A körülöttük levő nehézségeket hamarabb észreveszik, reakciójuk ezekre erősebb. Kiemelt feladat az egészséges és a sérült gyermekeknél egyaránt a belső igény kialakítása, a kölcsönös kapcsolatfelvétele, a szociabilitás (társaságot kedvelő) fejlesztése és ébrentartása.

Az óvodapedagógus feladatai:

- megértő, szeretetteljes légkört kell biztosítani,
- a szociális kapcsolatok aktív, tudatos bővítése szükséges,
- a felnőtt-központú szemlélet miatt fontos a modellnyújtás,
- a játék során hangsúlyozni kell a társas kapcsolatok jelentőségét,
- minden esetben hangsúlyozni kell a pozitív tulajdonságokat.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

ÉRTELMI NEVELÉS, FEJLESZTÉS

Célja:

- olyan tapasztalatszerzés biztosítása a gyermekek számára, amely feloldja az akadályoztatás miatti korlátokat, határokat, valamint tág teret biztosít az egyéni érdeklődésre és fejlettségi szintre épülő pedagógiai munkához
- szükség esetén a gyermekek értelmi fejlesztése speciális módszerek illetve eszközök használatával kiegészülhet,
- különös gondot kell fordítani a tárgyi környezettel való testi kontaktusra. a taktiliskinesztetikus mozgásra,
- előnyben kell részesíteni a cselekvő kísérletezést és tapasztalatszerzést, tárgyi cselekvést, mivel, ezáltal fejleszthetők a kompenzációképes kognitív funkciók.

GYAKORLATI TEENDŐKA NEVELÉSI PROGRAM MEGVALÓSÍTÁSA SORÁN

A különböző tevékenységi formák gyakorlása közben oda kell figyelni a gyermek helyes és biztonságos testhelyzetének megtartására. A megfelelő testhelyzet megválasztásával segíthetjük az érdeklődés fenntartását, hogy a helyzet megtartása ne vonja el a figyelmét.

A tevékenységek, a képességek fejlesztése kiscsoportos (3–5 gyermek), vagy egyéni formában a leghatékonyabb. Építeni kell a meglévő ismeretekre, tapasztalatokra, egyszerű feladatokkal, amelyeket a gyermek már biztosan meg tud oldani, az elemi szintről kell kezdeni az ismeretek átadását.

1. Anyanyelvi fejlesztés

- Nyelvi fejlesztés

A mozgáskorlátozottsághoz társulhatnak beszédzavarok, kommunikációs problémák. A szókincs szegényesebb lehet, a különböző kognitív funkciók érintettsége akadályozhatja versek, mondókák megtanulását, a mozgászavarok hatással lehetnek a nonverbális kommunikációra, légzésproblémák állhatnak fenn, súlyos esetben beszédképtelenség is előfordulhat. Emiatt fontos feladat a mozgáskorlátozott gyermek bevonása minden nyelvi és kommunikációs képesség fejlesztését célzó tevékenységbe, szükség lehet sajátos fejlesztési célok kitzűzésére a logopédussal való együttműködésre.

- Jellemző a megkésett beszédfejlődés és a beszéd különböző szintű és fajtájú elváltozásai. Logopédus fejlesztésére általában szükség van!
- az anyanyelv gyakorlásának egyik nagyon fontos eszköze az anyanyelvi játékok mindennapos alkalmazása, (versek, mesék, népi mondókák, állathangutánzó, egyszerű élethelyzetek ismertetése, megbeszélése, cselekvéshez kapcsolt történetek elmondása, fontos feladat a szókincs fejlesztése)

	<p align="center">Körösladányi Általános Művelődési Központ „Zöldág” Napköziotthonos Óvoda 5516 Körösladány, Arany János utca 5. E-mail: zoldagovi@gmail.com Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996</p>
---	---

- a játékok gyakorlása során törekedjék arra az óvodapedagógus, hogy a különböző beszédképességgel rendelkező gyermekek mindegyike egyaránt sikerélményhez jusson,
- kommunikációt fejlesztő játékos feladatokat kell végeztetni.
- Éneklés, zenei nevelés

Artikulációs problémák, légzésproblémák, a vitálkapacitás beszűkülése, ritmus és tempó érzékelésének nehezítettsége állhat fenn. Az óvodás életkor kiemelt tevékenysége az éneklés, így a mozgáskorlátozott gyermek fejlesztésébe is beépítendő. Pozitív hatása előnyösen befolyásolhatja a mozgásfejlődést is (pl. elősegíti a test ellazulását), társas cselekvést jelent, fejleszti a ritmus- és tempóérzékelést.

- Rajzolás, kézügyesség fejlesztése

Fontos a kézfunkciót és a manipulatív tevékenységek segítségét célzó megfelelő testhelyzet megtalálása, a kóros izomfokozódások, együttmozgások leépítése, szükséges lehet adaptált eszközök használata, esetleg az eszközök rögzítése, a finommotorika és grafomotoros képességek célirányos fejlesztése.

Minden tevékenység során kiemelt feladat a tapasztalatszerzés biztosítása, a cselekvéses ismeretszerzés lehetőségének megteremtése. A mozgáskorlátozott gyermek eltérő tapasztalatokkal rendelkezik, észlelési problémái, testséma-zavarai lehetnek, kevesebb ismerettel rendelkezhet az őt körülvevő világról. Alkalmat kell adni a minél sokrétűbb, mozgásos tapasztalatszerzésre, fejleszteni kell a kognitív funkciókat, különböző észlelési területeket, a figyelmet, emlékezetet, téri tájékozódást stb.

- Fejlesztésük döntően a mozgáskorlátozottak pedagógiája és a társuló fogyatékoság gyógypedagógiai módszereinek egyénre szabott kombinációival történik.

2. Játék

Játéktevékenység

A mozgáskorlátozott gyermeket a játéktevékenységében akadályozhatja bizonytalan testtartása, a helyzet- és helyváltoztatás, az eszközhasználat nehezítettsége, a téri tájékozódás terén fellépő nehézségek stb.

Szükség lehet a játékhoz használt tér átalakítására, a játéktevékenység egészének, esetleg egyes részeinek adaptálására. Az egyes tevékenységek során fontos a mozgáskorlátozott gyermek aktív szerepe, bekapcsolódása.

A mozgáskorlátozott gyermek számára nagyobb hely kell, hogy megfelelően tudjon mozogni.

- a szabadabb mozgáslehetőséghez tágasabb berendezés, nagyobb játszóhely biztosítása,
- azonos méretű csoportszobában –lehetőség szerint- kevesebb gyermeket fogadunk.

Fontos a nyugodt, kiegyensúlyozott légkör, hogy a gyermek biztonságban érezze magát, figyelmét a

	<p style="text-align: center;">Körösladányi Általános Művelődési Központ „Zöldág” Napköziotthonos Óvoda 5516 Körösladány, Arany János utca 5. E-mail: zoldagovi@gmail.com Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996</p>
---	--

játéktevékenységre tudja összpontosítani:

- minél hosszabb, megszakítás nélküli játékidő biztosítása,
- a játék tevékenységeken keresztül, a játék tartalmának gazdagításával a külvilág megismertetése, a sokirányú tapasztalatszerzés elősegítésére,
- a kézfunkció javítása, cselekvéses tapasztalatszerzés bővítése, szem- és kézmozgások koordinációjának fejlesztése.

3. Mozgás

A mozgás speciális fejlesztése szakembert igényel, aki komplex módon végzi a mozgás és a következményes vagy társuló elváltozások, károsodások terápiáját.

Az óvodai élet során az óvodapedagógusnak tisztában kell lennie:

- a sérülés okával, a diagnózissal, a tünetekkel,
- a legszükségesebb teendőkkel,
- a káros mozgásformákkal.

Azonban minden esetben a szakemberre kell támaszkodnia!

A szomatopedagógus tervezi a mozgáskorlátozott gyermekek csoporton kívüli fejlesztését és tanácsot ad a csoporton belüli tevékenységhez, meghatározza a káros és szükséges mozgásformákat, a korrekciós helyzeteket, és a korrekcióhoz vagy fejlesztéshez szükséges eszközöket. Mindezeket dokumentálni kell a gyermek fejlődésvizsgáló dokumentumában. („Ez én vagyok”)

4. A külső világ tevékeny megismerése

- testsémájuk, testük ismerete a kóros mozgások, illetve bizonyos esetekben a mozgásszegény életmód miatt módosul, megváltozik, fejletlen, kóros lehet,
- kevesebb a megelőző tapasztalatuk az állatokkal és növényekkel kapcsolatban,
- alacsonyabb szintről kell indítani az ismeretszerzést,
- a közlekedési eszközök ismerete hiányos lehet (általában autóval utaznak, mivel esetleg közlekedési eszközt nem is tudnak igénybe venni).

A környezeti jelenségek megismerése hasonló, mint az ép gyermekeknél, sőt, ezek hatása időnként erősebben érvényesül. Az időjárás és annak hatását az öltözködésre, a tervezett program vagy tevékenység megváltozását érzékelik.

A matematika terén különösen fontos, hogy a gyermekek minél több közvetlen és közvetett élményben részesüljenek.

	<p style="text-align: center;">Körösladányi Általános Művelődési Központ „Zöldág” Napköziotthonos Óvoda 5516 Körösladány, Arany János utca 5. E-mail: zoldagovi@gmail.com Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996</p>
---	--

Időt kell hagyni az események és a megtapasztalt jelenségek feldolgozására, egy-egy témakört alaposan, minden oldalról megközelítve és nagyon sokféleképpen szükséges feldolgozni.

Speciális megsegítéssel, eszközök használatával kell a manipulációhoz szükséges feltételeket biztosítani.

Percepció zavarok is akadályozhatják őket a képességek elsajátításában, nehézséget okoz, hogy felismerjenek bizonyos hasonlóságokat, különbségeket. Nehezebben tudnak építményeket létrehozni, tárgyakat, mennyiségeket, méreteket felismerni, összemérni. A tükörképpel való tevékenykedés, a mennyiségi-, téri reláció felismerése is akadályokba ütközhet, a darabszám változásait sokszor csak nagy eltéréseknél érzélik.

Problémát jelenthet a kineztiázia és a taktilitás gyengesége. A kineztiázia zavarakor a tér- és síkbeli tájékozódás akadályozott, ez főképp a geometriai ismeretek elsajátításánál okoz gondot. A taktilitás gyengesége miatt a geometriai jellegű tevékenységek módosulnak, a tárgyakkal való manipuláció problémás. Másrészt minden olyan tevékenységben elmaradnak, amelyekhez valamilyen tárgy tulajdonságait vesszük alapul (pl. összehasonlítás, válogatás, sorba rendezés, mérés, becslés).

Fejleszteni kell

- a percepciót (vizuális, kineztiázis, taktilis), a kézügyességet, a logikai készséget,
- a szám- és mennyiség fogalmát, a téri- és síkbeli orientációt,
- az analógiás gondolkodást, az emlékezetet.

Tanulás

A tanulás sokszor akadályokba ütközhet, lassabb tempóban történhet. A problémákat okozhatja:

- az érzékelés és észlelés nehezítettsége,
- az energiáknak a mozgásra való összpontosítása,
- a rövidebb idejű koncentrációs készség,
- a manipuláció akadályozottsága.

Olyan tevékenységekre van ezért szükség, amelyek a gyermektől erőfeszítést igényelnek, de azokat sikerrel meg tudja oldani. A tanulás folyamatában szerepe van az utánzásnak is. Szükséges az érdeklődés, a figyelem, az akarat, az erő kifejtés, a tanulási szándék erősítése, a személyre szabott motiváció alkalmazása.

A PROGRAMHOZ SZÜKSÉGES ESZKÖZÖK

NAGYMOZGÁST FEJLESZTŐ ESZKÖZÖK

- Egyensúlyt fejlesztő eszközök: nagy labdák, hengerek, billenő deszkák, guruló, zsámoly

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

- Koordinációt fejlesztő eszközök: padok, akadálypályához szükséges szerek, ügyességi játékokhoz eszközök
- Járást segítő eszközök: padok, tornabotok, pályák alkotásához kötelek, babzsákok
- Korrekciós eszközök lábtartók, dobogók, korrekciós padok
- Célzó mozgást fejlesztő eszközök labdák, kosarak, karikák

FINOMMOTORIKÁT FEJLESZTŐ ESZKÖZÖK

- apró tárgyak, gyöngyök, agyag, festékek

TÉRI TÁJÉKOZÓDÁST FEJLESZTŐ ESZKÖZÖK

- padok, nagyobb tárgyak, bordásfal, hinták, kis tárgyak

TANULÁSI KÉPESSÉGET FEJLESZTŐ ESZKÖZÖK

- fejlesztő játékok, logikai készletek, apró tárgyak

GRAFOMOTOROS KÉSZSÉGET FEJLESZTŐ ESZKÖZÖK

- ceruzák, festékek, zsírkréták, nagy lapok, csomagolópapír, íráselőkészítő feladatok

KIEGÉSZÍTŐ ESZKÖZÖK

NAGYMOZGÁST FEJLESZTŐ ESZKÖZÖK

- Egyensúlyt fejlesztő eszközök: Ayres-terápia eszközei, hajók, félgömbök, hintaló
- Koordinációt fejlesztő eszközök: összeállítható téglák, botokkal, karikákkal
- Járást segítő eszközök: lépésszabályozó deszkák, szőnyegek, lejtők
- Korrekciós eszközök: szivacshengerek, speciális párnák
- Célzó mozgást fejlesztő eszközök: kapuk, különböző súlyú labdák

FINOMMOTORIKÁT FEJLESZTŐ ESZKÖZÖK

- puzzle, fagolyók, Pötyi játék, perselyek

TÉRI TÁJÉKOZÓDÁST FEJLESZTŐ ESZKÖZÖK

- akadálypályák, műanyag hidak, alagutak, gyermek kerékpár

TANULÁSI KÉPESSÉGET FEJLESZTŐ ESZKÖZÖK

- táblás játékok, különböző formák, számoló eszközök, színtáblák

GRAFOMOTOROS KÉSZSÉGET FEJLESZTŐ ESZKÖZÖK

- speciális festékek, mágneses táblák, vastag ceruzák, csúszásgátló lapok

Az érzékszervi (hallás, látás) fogyatékos gyermek

Hallás

A súlyos fokban hallássérült – siket – és a kevésbé súlyosan vagy közepes fokban hallássérült – nagyothalló –

	<p style="text-align: center;">Körösladányi Általános Művelődési Központ „Zöldág” Napköziotthonos Óvoda 5516 Körösladány, Arany János utca 5. E-mail: zoldagovi@gmail.com Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996</p>
---	--

gyermek hallásvesztése a főbb beszédfrekvenciákon olyan mértékű, hogy ennek következtében a beszédnek hallás útján történő megértésére nem, vagy csak részben képesek.

A halláskárosodás miatt teljesen elmarad, vagy erősen sérül a beszéd és a nyelvi kompetencia.

Korlátozott a fogalmi gondolkodás kialakulása, aminek következtében módosul a gyermek megismerő tevékenysége, esetenként egész személyisége megváltozik.

A beszédhallás fejlődésével és a szájra irányultság kialakulásával párhuzamosan tudatos hangadásra képessé válik. Megkülönböztetett figyelmet kell fordítani a súlyosan hallássérült szülők gyermekeire, akik nagy része használja a jelnyelvet vagy annak elemeit, mint kifejezőeszközt.

A kevésbé súlyos- vagy közepesen fokban hallássérült (nagyothalló) és a korai életkorban cochlea implantált kisgyermek képessé válhatnak a hallásra épített kommunikációra.

A nyelvi és pszichoszociális fejlettség kedvező esetben olyan szintű lehet az óvodás kor kezdetére, hogy a hallássérült kisgyermek egy része további speciális segítséggel, halló társaikkal együtt vehetnek részt az óvodai nevelésben.

A hallássérült gyermekek óvodai nevelésének központi feladata – a nyelvi kommunikáció megalapozása, megindítása, fejlesztése.

Az anyanyelvi-kommunikációs fejlesztés az óvoda egész napi tevékenységében megjelenik. Minden, a szocializációt hatékonyan segítő munkajellegű tevékenységbe be kell vonni a hallássérült gyermekeket.

A hallássérülés alapvető pedagógiai következményei:

- sérül a beszédértés,
- nehezített a hangképzés,
- rossz a kiejtés,
- eltérő a hangsúly és a beszédtempó a szokványostól,
- szűkebb a szókincs, gyakoribbak a grammatikai hibák.

A hallássérült gyerekek beszéd- és szövegértés tekintetében is hátrányt szenvednek. A kommunikációt egyrészt az akadályozza, hogy a gyenge hallási képesség miatt nem hallja, vagy félre hallja a beszédet, vagy annak részleteit. Az is előfordulhat, hogy jól hallja a szavakat, mondatokat, de szegényes szókincs miatt értelmezési nehézségbe ütközik.

Az óvodai hallásnevelésnek központi feladata

- korai pedagógiai és audiológiai gondozásra építve a nyelvi kommunikáció megalapozása, megindítása, fejlesztése. A fejlesztés eredményességét döntően meghatározza, hogy a gyermek az óvodába lépés időszakában milyen beszédmegértési, beszédkészletli állapotban van,

	<p style="text-align: center;">Körösladányi Általános Művelődési Központ „Zöldág” Napköziotthonos Óvoda 5516 Körösladány, Arany János utca 5. E-mail: zoldagovi@gmail.com Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996</p>
---	--

- a kommunikációs igény és tevékenység erősítése, a beszédértés, szókincsbővítés, a szintaktikai elemek (mondattan) nyelvhasználatba építése, a beszédérthetőség folyamatos javítása,
- a hallássérült gyermekkel átlagos hangerővel, és szokványos artikulációval kell beszélni.

A hallássérült gyermek integrált nevelésének feltételei:

- Objektív feltételek:
- a hallássérülés korai felismerése;
- korai, és optimális hallókészülékes ellátás;
- korai hallás- és beszédfejlesztés;
- a család pozitív és támogató hozzáállása;
- adó-vevő készülék használata;
- szurdopedagógus, és logopédus közreműködése.

2. Szubjektív feltételek:

- átlagos intellektuális képességek;
- pozitív személyiségjegyek (önállóság, együttműködési készség, szociális érettség, pozitív beállítódás, szorgalom, akarati tényezők).

Kiemelt fejlesztési feladatok:

- a 3–7 éves hallássérült gyermekek általános testi és lelki fejlesztésén túl a beszéd akadályozottságának megszüntetése,
- a megmaradt hallás fejlesztése, működésének segítése,
- a tanulási zavarok, részképesség kiesések megelőzése. A fejlesztés valamennyi felsorolt területen játékos és természetes kommunikációs szituációt igényel, amelynek intenzitása a pedagógiai rehabilitáció következtében felülmúlja az átlagos gyermeki terhelést.

Elhelyezés a csoportban:

A hallássérült gyermekek a hallás hiányosságait szájról olvasással igyekeznek kompenzálni. Nem mindegy, hogy a helyét hol jelölik ki. Igyekezni kell olyan helyet keresni a számára, illetve a kötetlenebb foglalkozások során úgy kell irányítani, hogy többnyire szemből lássa a pedagógust.

Fontos tudni, hogy a gyermek egy, vagy mindkét fülére sérült-e, illetve arányos sérülési fokot mértek-e mindkét fülön. Ez nagyban befolyásolja az elhelyezését a csoportban. Mindig a jó, vagy jobbik fülével forduljon az óvodapedagógus, ill. az esemény felé.

	<p style="text-align: center;">Körösladányi Általános Művelődési Központ „Zöldág” Napköziotthonos Óvoda 5516 Körösladány, Arany János utca 5. E-mail: zoldagovi@gmail.com Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996</p>
---	--

Önállóság és nevelői segítség az eszközhasználatban:

A hallássérült gyermekkel foglalkozó pedagógusnak, és dajkának ismernie kell a hallókészülék megfelelő és rendellenes működését, a ki- és bekapcsolás módjait, a beállításokat. Segíteni kell a gyermeket abban, hogy készülékét önállóan is tudja kezelni.

A fogadó csoport felkészítése:

- ha a halló közösség nem toleráns, nem elfogadó, és segítőkész, a hallássérült gyermek könnyen kirekesztettnek érezheti magát, növelni kell az egészséges gyermekek empátiáját szimulációs gyakorlatokkal. A halló társak megtapasztalhatják a hallássérülés kínzó és fárasztó következményeit a hallási információ megszerzésére irányuló megfeszített, állandó figyelmet, a hallott beszédfoszlányokból értelmes mondanivaló összeállítására irányuló törekvést,
- meg kell tanítani a halló gyermekeket arra, hogy miként kommunikálhatnak sikeresen a nyelvi nehézséggel küzdő társukkal (szembe fordulva, természetes artikulációval, nem túlzott hangerővel stb.), biztatni kell a gyermekeket, hogy a kezdeti nehézségek miatt ne forduljanak el társaiktól,
- hogyan kell viselni a hallókészüléket,
- tudomást szerezhetnek arról is, hogy a készülék drága, ezért nagyobb szükség van a körültekintő viselkedésükre és toleránsabb megnyilvánulásukra.

A beilleszkedés nehézségei:

- a helytelen artikuláció, a nehezen érthető beszéd miatt tartanak a csúfolódástól,
- a meg nem értettség gyakran agresszív indulatokat, elkeseredést okoz,
- mindenképpen szeretnék elkerülni a sajnálkozást.

A kezdeti erőfeszítés hamar kamatozik a jól működő közösségekben. A hallássérült gyermekek megtalálják a helyüket, és hamar kitűnnek más kiemelkedő képességeikkel, ügyességükkel, pl. sport, ábrázolás.

Az együttnevelésből származó előnyök

- a jó nyelvi környezet példája,
- a sérültek céljait, eredményeiket az ép társaikéhoz mérik és ez jelentős húzóerőt jelent,
- megtanulnak alkalmazkodni, megtapasztalják, hogy nem csak ők szorulnak a társaik segítségére,
- keresik a viszonzási lehetőséget, a jó megfigyelőképességet, kezűgyességet igénylő feladatoknál,
- az egészséges gyermekek szülei azt várják, hogy gyermekeik humán értékekkel gazdagodjanak.

	<p style="text-align: center;">Körösladányi Általános Művelődési Központ „Zöldág” Napköziotthonos Óvoda 5516 Körösladány, Arany János utca 5. E-mail: zoldagovi@gmail.com Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996</p>
---	--

GYAKORLATI TEENDŐK A NEVELÉSI PROGRAM MEGVALÓSÍTÁSA SORÁN

1. Anyanyelvi fejlesztés

- a kommunikáció tevékenységének a megindítása, nyelvi kapcsolatteremtés formáinak az elsajátítása, társadalmi, természeti környezet megismerése és az ezzel kapcsolatos szókinccs és fogalomkinccs bővítése,
- a mindennapi élethelyzetekkel járó egyszerű nyelvi szólások, szintagmák (szószerkezet, szókapcsolat), egyszerű mondatok értése, reprodukálása,
- minél több hangadósos, verses, énekes, ritmusos játék alkalmazása,
- nyelvi formába öntött spontán gyermeki megnyilvánulások reprodukciós gyakorlása,
- változatos verbális tapasztalatgyűjtés,
- versek és mesék dramatizálása, reprodukálása,
- értelmi és nyelvi gyarapodás,
- passzív, és aktív szókinccs fejlesztése, bővítése, beszédtanulási képesség fejlesztése.

2. Játék

- a harmonikusan fejlett személyiség kialakításának megsegítése,
- kommunikáció kialakítása, fejlesztése a szerepjátékokkal,
- érzelmi tapasztalatainak gazdagítása, társas kapcsolatainak mélyítése,
- a pedagógus ösztönző segítségének elfogadása, a hallókkal való kapcsolatfelvétel, és kapcsolattartás lehetőségeinek megteremtése,
- konfliktusok megoldása a metakommunikációs eszközök használatával,
- népi játékok játszása, megélése, megtanulása során a megismert, használt párbeszéd, szófordulatok, szavak, kifejezések gyakorlása más típusú játékokban,
- beszédre ösztönző környezet kialakítása,
- a gyermekkel történt események, élmények eljátszása, kijátszása szerepjáték keretében,
- dramatizálás, drámajáték, bábozás során, egyszerű mozgások és akusztikus sorok lejátszása, mese elemek, a mese cselekvéseinek, fordulatainak újratörténő, mozgásos átélésével.

2. Mozgás

- a testrészek gondozása, önkiszolgáló tevékenység fejlesztése, tudatos érzékszervgondozás,
- a testi jóérzés szóbeli megfogalmazása, funkcióörömeinek tudatosítása,
- testi ügyesség fejlesztése, test tudat kialakítása, a tér tudatos, és mozgásos birtokba vétele,

	<p align="center">Körösladányi Általános Művelődési Központ „Zöldág” Napköziotthonos Óvoda 5516 Körösladány, Arany János utca 5. E-mail: zoldagovi@gmail.com Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996</p>
---	---

- a sikerélmény, az együttlét örömeinek tudatosítása.

3. A külső világ tevékeny megismerése

- a természeti, és társadalmi környezet megfigyelésének képi és verbális megfogalmazása, tárgyainak megnevezése,
- összefüggő, spontán beszéd kialakítása,
- motiváció a környezet történéseinek megfigyelésére, a változások észrevételére, és annak megfogalmazására,
- saját tapasztalatok és élmények eljátszása, az ismeretek nyelvi, szóbeli megfogalmazása,
- kérdésre ösztönzés a megfigyelt változásokkal, jelenségekkel kapcsolatosan,
- tudatos szókincsfejlesztés.

4. Rajzolás, mintázás, kézimunka

- a táj, a természet, a saját környezet szépségének felfedezése, verbális megfogalmazása, az alkotó kedv kialakítása, megfelelő technikával történő megalkotása,
- a népi kismesterségekkel a kreativitás, a megismerő funkciók fejlesztése, tehetséggondozás.

5. Ének, énekes játék, ritmus, mozgás

- a hangokra, a beszédre való figyelem felkeltése,
- hallási figyelem és megkülönböztető képesség fejlesztése,
- a környezet hangingereire való felfigyelés és azok differenciálása,
- hangszerek hangjának elemi szintű megkülönböztetése,
- magas és mély hangok differenciálása,
- népi mondókák, gyermekdalok egyenletes lüktetésének, ritmusának átvétele,
- motiváció, és igény kialakítása a hallókkal való interakciókra.

	<p align="center">Körösladányi Általános Művelődési Központ „Zöldág” Napköziotthonos Óvoda 5516 Körösladány, Arany János utca 5. E-mail: zoldagovi@gmail.com Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996</p>
---	---

Kapcsolatteremtés és kapcsolattartás formái

- kapcsolatteremtés vizuális csatornán keresztül: szemkontaktus felvétele, részvételi szándék, csatlakozási technikák,
- kapcsolatteremtés metakommunikációs eszközökkel, testbeszéddel: hívó, barátságos gesztusok, mimika, játékátadás, játékcsere,
- kapcsolatteremtés akusztikus csatornán keresztül: hangadás, figyelemfelhívó hangok, hívás, megmutatás, rámutatás, egyszerű kérdések.

A kapcsolatteremtés és kapcsolattartás szintjei

- hallássérült gyermek és halló gyermek,
- hallócsoporthoz felkészítése a kapcsolat felvételére,
- más gyermekcsoportjaink felkészítése,
- hallássérült gyermek, és szüleinek felkészítése,
- folyamatos interakciók séták, kirándulások, játékok közben.

Az együttműködés tényezői

- kommunikációs szándék, érzelmi kötődés, érdek, nyitottság, bizalom.

A verbális kapcsolatok gyakori változatai

- köszönés, elköszönés, üdvözlés, hívás, meghívás, érdeklődés,
- csodálat, elismerés, kölcsönös öröm és jóérzés nyelvi formája szomorúság, a bánat, az együttérzés nyelvi formái.

Konfliktusmegoldó technikák (pl.: a drámapedagógia eszközei)

- megoldási kísérletek, kilépés a konfliktusból, arckifejezés, gesztusok lágyítása,
- érintés, testkontaktus, megfelelő hangerő, hangnem,
- túlzó gesztusok és indulatszavak kerülése, felelősségvállalás, bocsánatkérés, békítés.

Látás

A látássérült gyermek látásteljesítménye (vízusa) az ép látáshoz (vízus: 1) viszonyítva két szemmel és korrigáltan (szemüveggel) is 0–0,33 (0–33%-os látásteljesítmény) közötti. Látássérült az a gyermek is, akinek látótere – tekintése fixációs pontjától mindkét irányban legfeljebb 10°, azaz teljes szélességében legfeljebb 20°.

A látássérült gyermekek a nevelés-oktatás szempontjából lehetnek: vakok, alig látók és gyengén látók. A speciális,

	<p style="text-align: center;">Körösladányi Általános Művelődési Központ „Zöldág” Napköziotthonos Óvoda 5516 Körösladány, Arany János utca 5. E-mail: zoldagovi@gmail.com Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996</p>
---	--

gyermekre szabott pedagógiai program meghatározója a látásélesség mellett: a látássérülés kóroki tényezője, a látássérülés bekövetkeztenek időpontja, és a látássérüléshez esetleg csatlakozó egyéb fogyatékoság, rendellenesség.

A látási kontroll hiányosságainak korrigálására minden látássérült gyermek esetében segíteni kell a részvételt a közös játékban, a közösséghez való alkalmazkodást, a viselkedési formák megtanulását és gyakorlását, a közösség előtti szereplést.

Kiemelt hangsúlyt kap az önkiszolgálás megtanítása, a tárgyak és helyük megismertetése, a rendszeretet, a higiéné, különösen a szem és a kéz tisztán tartása.

Az óvodai nevelés során mindvégig figyelembe kell venni a látássérült gyermek fizikai terhelhetőségének korlátait, különös tekintettel az adott szembetegségekre.

A gyengén látó gyermekek (vízus: 10%-os látás teljesítménytől 33%-ig) főleg látásuk útján tájékozódnak a világban, de az ép látásúakhoz képest sokkal közelebről, kisebb térben tudják azt használni.

Nevelésük speciális optikai eszközök segítségével a vizuális megismerés útján történik, de jelentős szerep jut a nevelésben a többi, elsősorban a hallási és tapintási analízátor kompenzatív működésének is. Kiemelten fontos a testtartási hibák megtanítása, az ehhez szükséges környezet (pl. dönthető asztallap, egyéni megvilágítás) biztosítása. A gyengén látó gyermek gondolkodás- és beszédfejlődését a látásos élmények hiányossága jelentőse befolyásolja, ezért különösen fontos a környezet vizuális megismertetése.

Az integrált nevelést elősegítő tényezők

- a sérült gyermek megfelelő önbizalma, jó kommunikációs képessége, reális önértékelése, ép társai iránti érdeklődése,
- gyógypedagógus segítsége,
- fontos a gyermek spontánul jelentkező önállósodási törekvéseinek figyelembe vétele,
- az utánpótlás lehetőségeinek megteremtése,
- megfelelő eszközök, játékok, (színes, a háttértől jól elütő, kellemes anyagú) jó megvilágítás,
- a tér megfelelő kialakítása
- elfogadó légkör.

Gyakorlati teendők, szervezési kérdések

- a szoba bútoraival, játékaival meg kell ismertetni a gyermeket,
- ne változzon gyakran a bútorok, berendezések helye,

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

- célszerű a különböző játéktevékenységek helyét kijelölni, középen maradjon megfelelő hely a gyengén látó gyermek számára, mely elősegíti tájékozódását, mozgásos félelmének leküzdését,
- a nem használt játékokat minden kisgyermek rakja a helyére, így nincs balesetveszély
- a nagymozgást elősegítő játékoknál fontos a szabályok és a mozgásformák elsajátíttatása. Az óvodapedagógus feladata a testrészek irányok pontos megadása, letapogatható mozgásminta nyújtása, a gyermek mozdulatainak beállítása,
- futó játékoknál foghassa a gyengén látó kisgyermek egy társ vagy az óvodapedagógus kezét,
- csúszás, mászás, gurulás előtérbe helyezése, mert így az egész testével érzékelhet,
- a mászóka, csúszda, hinta használata segíti a vestibuláris fejlesztést,
- nagyobb tolható játékok (pl. dömper, talicska) biztosítása, így az akadályok időben érzékelhetővé válnak,
- nem szabad leépíteni a különböző hangadási formákat, amikor egy új helyiségbe lép, vagy elbizonytalanodik a gyermek, pl. csettint, tapsol, csapja a lábát. ezek az auditív akadályészlelést szolgálják a hangvisszaverődés lévén,
- fontos a különféle anyagok jelenléte, mert ezek mindegyike információt hordoz,
- hosszabb idő biztosítása egyes dolgok elvégzésénél, pl. öltözködés, foglalkozás stb.,
- a kommunikáció során a mimika kieseik, mint visszajelzés, ezért fontos a beszéd, a megszólítás, az érintés,
- a gyakorló játék ideje elhúzódik, a látás sérült gyermek szeret hangot adni a különböző tárgyakkal, ezt lehetőleg hagyni kell,
- építőjátékok közül célszerű olyat beszerezni, amelyek egymásra erősíthető darabokból állnak (egy-egy sikertelen mozdulat miatt még nem dől le),
- figyelni kell a segítségadás mértékére, formájára minden helyzetben, ne csökkenjen a gyermek önbizalma, kitartása,
- a vizuális minta hiánya miatt fontos, a szerepjátékokhoz szükséges tárgyak helyét és funkcióját tanítani kell,
- figyelni kell arra, hogy ne mindig ő játssza el a kisbaba szerepét (alárendelt szerep, de a figyelem középpontjában van),
- jelét tapintható tárgy jelezze mindenhol, öltözete praktikus, könnyen felvehető legyen kezdetben, egyszerre csak egy mozdulat tanítására kerüljön sor (háta mögött ülve és kezét a pedagógus kezére helyezve, hogy érezze a mozdulatot),

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

- közölni kell milyen étel, hol van a tányéron, engedni kell, hogy megtapinthassa az ételt az ujjával, pohárba töltésnél az ujját a pohárba lógathatja, mert így érzi, hogy meddig kell töltenie,
- mennyiségélmény, számosság megélése oly módon történjen, hogy a tapintás útján érzékelhető legyen. Ezeket a tárgyakat úgy kell elhelyezni, hogy ne csússzanak el, pl. gyurmába nyomni, vagy karikába helyezni stb. ezekből domború képek is készíthetők, amit kézmagasságban a falra is ki lehet tenni.

	<p>Körösladányi Általános Művelődési Központ „Zöldág” Napköziotthonos Óvoda 5516 Körösladány, Arany János utca 5. E-mail: zoldagovi@gmail.com Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996</p>
---	---

A gyógypedagógiai segítség, fejlesztés feladatai

- módszertani felkészítés az óvodapedagógusoknak az utazó gyógypedagógus által szervezett hospitálásokon, illetve tanfolyamokon, környezetbeli módosítás és eszközbeszerzés segítése céljából,
- speciális foglalkozások, fejlesztések a gyermek számára (pl. látásnevelés), segédeszközök használatának tanítása.

GYAKORLATI TEENDŐKA NEVELÉSI PROGRAM MEGVALÓSÍTÁSA SORÁN

A 3–6 éves korú gyengén látó gyermekek fejlesztésére a Paraszkey-féle korrekció szolgál, mely komplex fejlesztést nyújt. Ez a gyógypedagógus feladata.

1. Anyanyelvi fejlesztés

- szívesen hallgasson mesét, verset, legyen olyan mondóka, amit ő is el tud egyedül mondani,
- a valóságban érzékelhető tárgyakról, növényekről, színekről, tulajdonságokról, állatokról alakuljanak ki fogalmai.

2. Játék

- Játékkezdeményezésbe bekapcsolódik, utánzással abban részt vesz. A játékok során az elsajátított szabályokat alkalmazza, szívesen vesz részt akár szerepjátékokban is, és nem csak alárendelt szerepben.

3. Mozgás

- a látássérülés, illetve a látás hiány okozta gátoltság leküzdése, a mozgásos játékokba való bekapcsolódás,
- térbeli tájékozódás a látás felhasználásával,
- a finommozgás fejlesztése: a kézügyesség fejlesztése, az írás előkészítése,
- a látás-mozgáskoordináció fejlesztése: finommozgások és nagymozgások esetében egyaránt.

4. A külső világ tevékeny megismerése

- bekapcsolódik a foglalkozásokba, tapintással két mennyiség közt különbséget tud tenni, tízes számkörben biztosan mozog manipulációval,
- szűk környezetében a tájékozódáshoz szükséges támpontokat ismeri, és mer segítséget kérni a felnőttektől,
- jól tájékozódik önállóan az intézmény általa is ismert helyiségeiben, nehézség esetén társaktól is mer segítséget kérni.

	<p style="text-align: center;">Körösladányi Általános Művelődési Központ „Zöldág” Napköziotthonos Óvoda 5516 Körösladány, Arany János utca 5. E-mail: zoldagovi@gmail.com Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996</p>
---	--

5. Ének, énekes játék, ritmus, mozgás

- bekapcsolódik a foglalkozásokba, a körjátékokban részt vesz a társak, ill. az óvodapedagógus segítségével,
- szívesen kipróbál egyszerű hangszereket, a megfelelő tanítás után próbálgatja az egyszerű tánc lépéseket is.

6. Rajz, mintázás, kézi munka

- a gyengén látó gyermek gondolkodás- és beszédfejlődését a látásos élmények hiányossága jelentősen befolyásolja, ezért különösen fontos a környezet vizuális megismertetése,
- az ábrázolás során egyre több anyagot és tulajdonságot ismer meg, a korábban esetlegesen hátrított anyagokhoz fokozatosan hozzá tud szokni (bízattással, óvodapedagógusi mintaadással).
- Eszközöket segítségadás mellett mer és tud használni, pl. olló; ragasztó. Ábrázolásnál az élénk színű, erős nyomtatékot adó ceruzák és olajkréták, valamint a tempera a legmegfelelőbb.

7. Önkiszolgálás

- a legegyszerűbben felvehető ruhadarabokat fel- és le tudja venni egyedül. Megfelelően fogja a kanalat és a poharat étkezésnél. Ismeri a mosdó berendezéseit, a tárgyak helyét,
- bonyolultabb ruhadarabokat (gomb, zipzár, fűzős cipő) kevés segítséggel, ill. önállóan is fel és le tud venni. Középső csoporttól próbálja használni a villát, nagycsoporttól szívesen ismerkedik a kés használatával.

Az integrált nevelés várható előnyei

- az ép társak utánzási lehetőséget kínálnak szinte minden helyzetben, új, az otthonától eltérő környezetben kell tájékozódnia, tapasztalatokat szereznie,
- az óvodai élet mindennapjaiban színes, változatos tevékenységek során sokféle tapasztalatot szerezhet saját testéről; környezetéről; társairól,
- a jól szervezett környezet és foglalkozás, a szükség esetén bátorító, segítő hozzáállás segít legyőzni a látássérülésből, ill. a látás hiányából adódó gátlást, félelmet,
- az inger gazdag környezet, a sokféle tevékenységben való részvétel segít leépíteni az esetleges furcsa, sztereotip mozgásokat (pl. hintázás, szem nyomkodása stb.).

	<p style="text-align: center;">Körösladányi Általános Művelődési Központ „Zöldág” Napköziotthonos Óvoda 5516 Körösladány, Arany János utca 5. E-mail: zoldagovi@gmail.com Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996</p>
---	--

Az értelmi fogyatékos gyermek

Az enyhén értelmi fogyatékos gyermek fejlesztésében meghatározó a nem fogyatékos óvodás korúakkal történő együttnevelés. A spontán tanulást, a társakkal való együttműködést, a kommunikáció fejlődését segítik azok az élmények, tapasztalatok és minták, amelyeket a gyermek a kortárs csoportban megél. Az integrált óvodai nevelés keretében szükség szerint gondoskodni kell a folyamatos gyógypedagógiai megsegítésről. Az enyhe fokban értelmi fogyatékosok személyiségfejlődési zavara, akadályozottsága az idegrendszer különféle eredetű, örökölt vagy korai életkorban szerzett sérülésével, funkciózavarával függ össze. A fejlődést akadályozó okok nem kizárólag a gyermek a gyermek biológiai, pszichológiai okaiban keresendők, hanem igen gyakran a családi, szociális-kulturális környezet kedvezőtlen hatásaiban is.

Jellemző rájuk:

- a kognitív funkciók lassúbb fejlődése,
- a megértés, és nyelvhasználat lassabban alakul ki,
- a kifejező beszédkézségek hiányosak, és ezek lassítják az önállósodás kialakulását is,
- tanulási helyzetben megfigyelhetők: a téri tájékozódás, a finommotorika, a figyelemkoncentráció, a bonyolultabb gondolkodási folyamatok, a kommunikáció, valamint a szociális alkalmazkodás fejlődésének eltérései.

A tanulási zavar csökkentéséhez speciális szakemberre (gyógypedagógus, gyógypedagógus-logopédus), és speciális terápiás eljárások alkalmazására van szükség. A „korai” segítség így a felismerés megfelelő idejét jelenti, amikor a fejlődésben mutatkozó zavar érzékelhető és beavatkozást igényel.

A kis lépések elvét alkalmazva, a gyermekekre jellemző cselekvésbe ágyazott gondolkodást figyelembe vevő képességfejlesztésük kellő időt, alkalmat biztosít:

- az alapmozgások kialakítására, fejlesztésére,
- a minimális kontaktus, kooperációs készség, a nonverbális és verbális kommunikáció fejlesztésére,
- a beszédindításra, a beszédmegértés fejlesztésére, az aktív szókincs bővítésére,
- az alapvető önkiszolgálási szokások kialakítására,
- az adekvát játékhasználat elsajátítására, a kognitív funkciók fejlesztésére.

Ezek kialakításánál kiemelt szerepe van a rendszerességnek, az utánzásnak, a gesztussal kísért, egyszerű verbális utasításnak, a zenének, a ritmusnak, a sok ismétlésnek. Az egymáshoz való közeledés, az egymás melletti tevékenykedés fejlesztése a csoportos foglalkozásokon valósítható meg.

	<p align="center">Körösladányi Általános Művelődési Központ „Zöldág” Napköziotthonos Óvoda 5516 Körösladány, Arany János utca 5. E-mail: zoldagovi@gmail.com Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996</p>
---	---

Az óvoda szerepe

- a testi, és pszichés fejlődés közti ütembeli eltérés csökkentése,
- az önmagát ellátni tudás képességének kialakítása,
- a kapcsolatteremtő képesség megsegítése,
- a cselekvések utánpótlása,
- a motiváció erősítésében, és a játszani tudás megalapozásában rejlik.

7.3.4. A beszéd fogyatékos gyermek

Beszéd fogyatékos az a gyermek, akit a szakértői bizottság a komplex vizsgálata alapján annak minősít.

- Beszéd fogyatékos gyermek esetén a receptív (beszéd megértés) vagy expresszív (kifejező nyelv) (beszéd/nyelvi képességrendszer szerveződésének fejlődési eredetű vagy szerzett zavara miatt az anyanyelv elsajátítás folyamata akadályozott, a gyermek életkorától eltérő.
- A beszéd fogyatékos gyermek szenzoros, motoros vagy szenzomotoros problémája (expresszív diszfázia, receptív diszfázia, kevert típusú diszfázia, a folyamatos beszéd zavarai, logofóbia, centrális eredetű szerzett beszédzavarok, orrhangzós beszéd), illetve a beszédproblémákhoz társuló megismerési nehézségek és viselkedés zavarok miatt eltérően fejlődik.
- A beszéd fogyatékos gyermek óvodai nevelését megelőzheti a korai fejlesztés. A beszéd- és nyelvi problémák súlyos zavara mellé társulhatnak részképesség zavarok (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia veszélyeztetettség) és magatartás problémák, amelyek nehezítik a gyermek beilleszkedését.

A fejlesztés az anyanyelvi nevelést középpontba állító, az aktív nyelvhasználatot segítő, speciális terápiákat alkalmazó fejlesztési környezetben valósulhat meg, a gyermek komplex állapotfelmérése alapján.

Kiemelt fejlesztési feladatok:

- az aktív nyelvhasználat és kommunikáció kialakítása,
- az értelmi fejlesztés,
- a mozgás és észlelési funkciók, valamint a vizuomotoros koordinációs készség javítása,
- az érzelmi élet fejlesztése, speciális eszközök és módszerek alkalmazásával egyéni és kis csoportos fejlesztési formában.
- az iskolába lépéshez szükséges fejlettségi szint elérésének elősegítése.

Azoknál a beszéd fogyatékos gyermekeknél, akiknél több beszédprobléma együttesen fordul elő, vagy a

	<p style="text-align: center;">Körösladányi Általános Művelődési Központ „Zöldág” Napköziotthonos Óvoda 5516 Körösladány, Arany János utca 5. E-mail: zoldagovi@gmail.com Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996</p>
---	--

beszéd fogyatékosághoz a testi érzékszervi- és pszichés fejlődés zavara társul, az eredményes fejlesztés a logopédia és a társuló fogyatékoság módszereinek kombinációjával valósulhat meg.

Az óvodapedagógus feladatai:

- olyan beszédhelyzetek teremtése, amelyek a beszédgátolt gyermeket is szóra bírják, de teret engednek az egyéni az egyéni véleménynek, az átélt élmények közlésének, a képzelt események, történések elmondásának,
- az óvodapedagógus beszédmintát közvetít, és mint követendő beszédviselkedést is felszínre hozza,
- az óvodapedagógus beszéde a gyermek számára mindig egyértelmű, világos, példamutató és érthető, mely utánzásra készíti a gyermeket, viszont nem alkalmazhat direkt, okító javítást, és nem minősítheti a gyermek beszédét!

Az autizmus spektrumzavarral küzdő gyermek

Az autizmus az egész személyiséget átható fejlődési zavar, egész életen át tartó sérülés, illetve fogyatékos állapot. Az autizmus spektrum zavarok meghatározó jellegzetessége a társas viselkedést, a kölcsönösséget igénylő kommunikációt és a rugalmas viselkedésszervezést megalapozó kognitív készségek minőségi károsodása, amely jellegzetes viselkedési tünetekben nyilvánul meg. jellemző:

- a kölcsönösséget igénylő társas helyzetek megértésének és azokban való részvételének zavara, a beszéd szintjéhez képest károsodott kölcsönös kommunikáció (hiányozhat a kommunikáció és a beszéd hasznának, hatalmának megértése),
- a rugalmatlan, sztereotip viselkedés, a viselkedésszervezés és kivitelezés zavara.

Autizmus spektrum zavar minden értelmi szinten előfordul. A fejlődési zavar befolyásolja, áthatja a gyermeki fejlődést, megváltoztatja a megismerés folyamatát és a társas viselkedést. Sérülésspecifikus fejlesztésre minden érintett gyermeknek joga és szüksége van.

A gyermek a szociális interakció csecsemőkori fejlődési szintjének megfelelő egyes képességeket segítséggel használhat, és a kölcsönösséget igénylő társas viselkedési helyzetekben, illetve környezetében az egyéni fejlesztéshez szükséges viselkedéselemekkel képességeitől függően rendelkezhet.

Az óvodai fejlesztés fő céljai:

- az elemi adaptív (alkalmazkodó képesség) viselkedések kialakítása,
- szociális készségek fejlesztése,
- egyénre szabott, augmentációs, vizuálisan segített kommunikációs eszköztár kialakítása,

	<p align="center">Körösladányi Általános Művelődési Központ „Zöldág” Napköziotthonos Óvoda 5516 Körösladány, Arany János utca 5. E-mail: zoldagovi@gmail.com Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996</p>
---	---

- viselkedésproblémák, viselkedés- és gondolkodási készségek terápiája,
- a korai elemi készségek kialakítása (szobatisztaság, rágás-evés, önkiszolgálás),
- az autizmusból, és a társuló fogyatékoságokból eredő fejlődési elmaradások lehetséges célirányos kompenzálása,
- a sztereotip, inadekvát (nem megfelelően lemásolt) viselkedések kialakulásának megelőzése, illetve korrekciója.

Az óvodai nevelés feladata:

A jó értelmi képességekkel rendelkező, jól beszélő autizmus spektrum zavarral küzdő kisgyermek számára is a kommunikációs, szociális és kognitív habilitációs terápia az óvodai nevelés elsődleges feladata. Ennek érdekében az óvodai nevelés, illetve ideálisan a szülővel való együttműködés eredményeképpen az egész ébren töltött idő - különösen a természetes élethelyzetek – használandók a fejlesztésre. Az óvodai fejlesztés alapja a fejlődési szint és szociális alkalmazkodás felmérése a gyermek megfigyelésével autizmus - specifikus speciális eszközök és módszerek használatával. A gyermekek szükségleteinek megfelelő fejlesztéséhez az óvodai környezet megfelelő kialakítása, és a speciális módszerekben képzett szakember vagy fejlesztő asszisztens jelenléte szükséges.

Az autizmus spektrum zavarral élő gyermek a Szakértői Bizottság egyéni elbírálása alapján kerülhet az integrált óvodai nevelés körébe.

A pervazív (az egész személyiségre kiterjedő) fejlődési zavar mellé gyakran társulnak egyéb problémák:

- értelmi fogyatékoság, mint a leggyakrabban társuló fejlődési zavar,
- beszéd-, érzékszervi-, mozgásfogyatékoság,
- viselkedés problémák, nagyfokú beilleszkedési zavar pl. agresszió, autoagresszió (önmaga ellen forduló agresszió, saját testének különböző fokú csonkítása).

Korai kognitív funkciók

- elemi logikai műveletek, fogalmak, összefüggések tanítása,
- szociális kognitív (megismerő) készségek fejlesztése,
- egyszerű aktivitás-formák kialakítása strukturált keretek között,
- általánosítás képességének fejlesztése,
- az elsajátított képességek önálló használatának tanítása,
- az elsajátított képességek más összefüggésben való használata,
- képességek alkalmazása más, elsősorban otthoni környezetben.

	<p>Körösladányi Általános Művelődési Központ „Zöldág” Napköziotthonos Óvoda 5516 Körösladány, Arany János utca 5. E-mail: zoldagovi@gmail.com Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996</p>
---	--

Az óvodai élet megszervezésének elvei és gyakorlata

Személyi feltételek

Az autizmus spektrum zavarral élő gyermekek óvodai fejlesztéséhez az autizmus területén speciálisan képzett személyzet szükséges, gyógypedagógiai előképzettséggel (gyógypedagógus). Az autizmus spektrum zavarral élő gyermek fejlesztése csak kis létszámú óvodai csoportban történhet. Az integrált csoportban az óvodapedagógus mellé feltétlenül szükséges egy kiképzett pedagógiai asszisztens, aki segíti a gyermeket a nap folyamán. A csoportba felvehető autizmussal élő gyermekek száma ideálisan egy fő.

Tárgyi feltételek

Protetikus környezet kialakítása gyógypedagógus segítségével, gyógypedagógiai asszisztens jelenlétével. Az óvoda életében a csoport közös napirendje keretét adja a mindennapi rutinnak. A napirend, illetve az élet szervezése egyénre szabva történik, és az egyik legfontosabb eleme a speciális fejlesztésnek.

	<p style="text-align: center;">Körösladányi Általános Művelődési Központ „Zöldág” Napköziotthonos Óvoda 5516 Körösladány, Arany János utca 5. E-mail: zoldagovi@gmail.com Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996</p>
---	--

Ezzel összefüggésben a gyógypedagógiai asszisztens, és az óvodapedagógus feladatai:

A speciális, egyénre szabott protetikus (a környezet alakítása a gyermek speciális igényeihez) környezet és eszközrendszer tervezése, kialakítása úgy, hogy a tárgyi környezet megfelelő felépítése, áttekinthetősége vizuális támpontokkal szolgál a gyermekeknek.

- a környezet legyen biztonságos, a gyermekek testi épségét veszélyeztető eszközök és anyagok megfelelő tárolása, elhelyezése, szökés, elkóborlás megelőzése nagyon fontos,
- a terem bútorainak elrendezése segítheti a gyermekek önálló tevékenységét, a szabályok és határok felismerését és azokhoz való alkalmazkodást,
- a munkaterület legyen csendes, ingerszegény tér, esetleg "kuckó" alakítható ki a csapongó figyelmű gyermekeknek,
- a különböző tevékenységekhez igazodó helyszínek kijelölése, határvonalak világos jelölése, az eszközök adott helyszínen való alkalmazása elősegíti, hogy a gyermekek önállóan felismerjék, hol tartózkodnak, milyen viselkedést vár el a környezet,
- a környezet beláthatóvá tétele és a szokások együttes kialakítása biztonságot nyújt az autista gyermekeknek,
- a szabadidős terület legyen a kijárattól távol, világosan jelölt területi határokkal. pedagógus számára jól átláthatóan. Csak olyan játékeszköz legyen a polcon, amit tudnak használni a gyermekek. Fáradékony gyerekek pihenőkuckó, szivacsheverő alakítható ki a csoportszobákban.
- az étkezés helye legyen egyértelmű a gyermekek számára. ha nem lehet erre külön teret biztosítani, feltétlenül jelezni kell jól láthatóan (pl. asztalterítő, asztal helyzetének megváltoztatása), hogy milyen tevékenység következik,
- az önálló vécé használatnál is célszerű, ha a gyermekeknek nem kell hosszú utat megtennie a csoportszobától a mosdóig.

GYAKORLATI TEENDŐK A NEVELÉSI PROGRAM MEGVALÓSÍTÁSA SORÁN

1. Játék

Az autizmus spektrum zavarral élő kis gyermek játékfejlődésének egyik sajátossága, hogy gyakorlatilag teljesen hiányoznak belőle a játék szimbolikus és kreatív vonásai. A változatos, fantáziadús játék helyett tárgyakat gyűjt, sorba rak, a tárgyak eredeti funkciójától függetlenül annak irreleváns részleteivel, vagy sajátos tulajdonságával foglalkozik, erőteljesen ragaszkodik hozzájuk. Sérül annak képessége, hogy interakciót igénylő aktivitásokban vegyen részt.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

	<p style="text-align: center;">Körösladányi Általános Művelődési Központ „Zöldág” Napköziotthonos Óvoda 5516 Körösladány, Arany János utca 5. E-mail: zoldagovi@gmail.com Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996</p>
---	---

A játéktevékenység tanításának célja

- a játékeszközök adekvát használata,
- a napi struktúrán belül az önállóan végezhető szabadidős tevékenységek repertoárjának bővítése,
- a játéktevékenység tanulása során a gyermek szerezzon tapasztalatokat a környező világról,
- játéktevékenységhez kapcsolható általános (kognitív, észlelési, mozgásos) fejlesztés.

Az autizmus spektrum zavarral élő kis gyermek számára a gyakorló, didaktikus és konstrukciós játékok alkalmasak arra, hogy sikerélményhez juttassuk a gyermeket, mivel típusos erősségeikre itt általában építhetünk, de az egyes gyermekek között nagy különbségek észlelhetők e területen is.

2. Mozgás

Gyakorik a sztereotíp, repetitív mozgások, pl. hintázás, céltalannak tűnő futkározás, ugrálás, dobálás, hiperaktivitás, stb., ezek azonban nem a szűk értelemben vett mozgásfejlődés problémái, hanem sokkal inkább az autizmusra jellemző szociális, kommunikációs károsodásból, valamint a szerep-, és imitativ játékhoz szükséges képzelet, fantázia sérüléséből származnak.

Óvodás korban az autizmus spektrum zavarral élő kis gyermekeknél a szenzomotoros integrációs szemléletű fejlesztés célja az esetleg megkésett mozgásfunkciók, az éretlen szenzomotoros információfeldolgozás, a mozgástervezés és kivitelezés, a koordinációs és kombinációs képesség fejlesztése.

A fejlesztés célja a tárgyakkal való olyan szintű manipuláció, amely képessé teszi a gyermeket tevékenységek elvégzésére és a funkciónak megfelelő eszközhasználatra, saját fejlettségi szintjén.

3. A külső világ tevékeny megismerése

Szemben az egészséges gyermekekkel, különösen a fiatal autizmus spektrum zavarral élő gyermekek esetében nem, vagy csak korlátozottan lehet építeni a spontán tanulásra. A gyermekek érdeklődése környezetük iránt szűk körű, többségüknek általános nehézségei lehetnek a tanulásban.

A tanulás célja

- a gyermek tapasztalatokhoz juttatása, a percepció és a gondolkodás integrálása, adaptív (megváltozott életkörülményekhez alkalmazkodó) viselkedési és munkavégzési formák elsajátíttatása: képességfejlesztés, a gyermeket körülvevő természeti és társadalmi környezet cselekvésbe ágyazott megismertetése,
- a tanulás hatására jöjjenek létre pozitív változások a megismerő tevékenységekben, a kommunikációban, a szociális kapcsolatok szervezésében, ezáltal az egész személyiség fejlődésében,

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

- az autizmus spektrum zavarral élő gyermekek esetében a legkorábbi időponttól kezdve szem előtt kell tartanunk a leghosszabb távú fejlesztési célt, a gyermek környezetébe, illetve a társadalomba való felnőttkori beilleszkedésének segítségét.

	<p style="text-align: center;">Körösladányi Általános Művelődési Központ „Zöldág” Napköziotthonos Óvoda 5516 Körösladány, Arany János utca 5. E-mail: zoldagovi@gmail.com Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996</p>
---	--

A tanulás keretei

Az autizmus spektrum zavarral élő kisgyermek tanulási folyamata elsősorban tanítási, illetve ún. munkahelyzetekben zajlik:

- egyéni fejlesztési forma: új ismeretek tanulása,
- segített önálló munka: gyakorlás segítséggel,
- strukturált munka: gyakorlás,
- kétszemélyes foglalkozás: gyakorlás, általánosítás.

Önkiszolgálási készségek és a házimunka elemeinek tanítása

A gyermekek alapvető önkiszolgálási készségeinek kialakítása az óvodáskorra marad.

Szobatisztaság

Ha még nem alakult ki, akkor indokolt szobatisztasági tréningbe kezdeni, természetesen a szülőkkel való konzultáció után, meggyőződve teljes támogatásukról.

A szobatisztasági tréning célja kettős:

- egyrészt rugalmasan alkalmazott szokássá alakítani a vécéhasználatot (tehát a gyermek magától és csak akkor üljön a vécére, ha valóban szükséglete van),
- másrészt olyan kommunikációs eszközt adni a kezébe (szóbeli készség, kép vagy tárgy), melynek segítségével bárhol és egyértelműen jelezni tudja környezete számára szükségletét.

A szobatisztasági tréning meglehetősen idő-, ember- és türelemigényes folyamat, ami nagy kitartást igényel mind a gyermek, mind a szülők, mind a pedagógusok részéről. A szobatisztasági tréning időszakában a gyermek számára ez az egyetlen és legfontosabb fejlesztési cél.

Étkezés

Az autizmus spektrum zavarral élő kis gyermekek körében igen gyakoriak az étkezési problémák (allergiák, diéta).

Minden esetben meg kell próbálnunk a jelenség okait megfigyelni és ennek megfelelően eljárni.

- a gyermek elutasítja az étkezési helyzetet (nem ül le az asztalhoz, nem marad az asztalnál, az óvodában nem hajlandó enni),
- a gyermekétkezéshez szükséges alapvető készségei hiányoznak (leggyakrabban nem tud fogni vagy rágni stb.),

	<p align="center">Körösladányi Általános Művelődési Központ „Zöldág” Napköziotthonos Óvoda 5516 Körösladány, Arany János utca 5. E-mail: zoldagovi@gmail.com Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996</p>
---	---

- a gyermek túlszelektál: csak bizonyos fajta, színű, állagú, forma, stb. ételt fogad el. A fejlesztés, a hiányzó készségek kialakítása ezekben az esetekben is az egyéni kognitív–viselkedésterápiás program keretében zajlik, és mindig gyógypedagógus, és asszisztens segítségével.

Öltözködés

Mivel az autizmus spektrum zavarral élő kis gyermekek kevéssé motiváltak az önállóságra, az öltözés megtanítása gyakori fejlesztési cél. A megfelelő szintű vizuális segédeszközök használata nagy segítséget jelent a gyermek számára abban, hogy kövesse a ruhadarabok felvételének sorrendjét.

Tisztálkodás

Az öltözéshez hasonlóan a tisztálkodási műveletek (kézmosás, arcmosás, kéz- és arctörölés, fogmosás, fésülködés, orttörölés) megtanítása is fontos fejlesztési feladatként jelenhetnek meg.

A feladat annyival nehezebb és összetettebb az öltözéshez képest, hogy a tisztálkodás esetében a szükséglet felismerése, és a tisztálkodás minősége is fontos összetevője a készségnek. Ezen utóbbi elemek kialakítása nagyon nehéz feladat lehet.

A pedagógiai és egészségügyi célú habilitáció és rehabilitáció

A fogyatékos készségek, másodlagos fejlődési elmaradás, viselkedésproblémák, és tünetek speciális módszerekkel történő kezelése tartozik bele a következő területeken:

- elemi szociális-kommunikációs készségek,
- viselkedésproblémák,
- figyelem, utánpótlás, kognitív készségek, énkép, önismeret,
- érzékszervek és testhasználat, nagy és finommozgások, testtartás korrigálása,
- elmaradt pszichoszomatikus elemi funkciók,
- önkiszolgálás, önellátás,
- saját speciális segédeszközeinek mindennapi helyzetekben való rutinszerű használata,
- lakókörnyezetben való közlekedés. tájékozódás, élethelyzetek begyakorlása,
- szociális tapasztalatszerzés. társas kapcsolatok formáinak kialakítása.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

Nem határozhatóak meg, mert az autizmus súlyossága, a gyermek mentális képességei és a fejleszthetőség korlátai együtt alakítják a képet.

7.3.6. A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem- vagy

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermek

Jellemzői:

- különböző súlyosságú és komplexitású részképesség-zavarok, vagy azok halmozott előfordulása,
- nehezebben viselik el a várakozás és a kivárás okozta feszültségeket, a váratlan zajokat,
- aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak,
- a kognitív, az emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése.

	<p style="text-align: center;">Körösladányi Általános Művelődési Központ „Zöldág” Napköziotthonos Óvoda 5516 Körösladány, Arany János utca 5. E-mail: zoldagovi@gmail.com Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996</p>
---	--

A fejlesztés feladata:

- a gyermek szakértői bizottsági véleményében foglaltakra alapozva a részképesség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása.

A tanulási akadályozottság már a beiskolázási időszak előtt jelentkezik, a problémák, mind az **észlelést**, mind a **kivitelezést–végrehajtást**, mind az **érzelmi szférát érinthetik**, felénk pedig jelzésértékkel szolgálnak:

- egyensúlyészlelés–bizonytalanság a nehézségi erő észlelésében (a gyermek nem meri elhagyni a talajt, forgás közben szédül, nem érez veszélyt, vagy nem szereti, ha ringatják, forgatják),
- **taktilis-kinesztétikus észlelés**– (a gyermek feltűnően kerüli az érintést, a tárgyakat alig fogja meg, vagy túlzottan simogatja társait, hiányosan észleli saját testtartását, nem tud másokat utánozni,

nem tudja megnevezni, hogy hol értek hozzá),

- **auditív észlelés**– eltérések mutatkoznak az irányhallásban, a hangok sorrendjének észlelésében,
- **vizuális észlelés**– eltérései mutatkoznak az alak-háttér észlelésében, esetleg látótér kiesés is lehetséges,
- **mnesztikus (emlékezeti) funkciók** terén problémát jelenthet a tartós figyelem, az emlékezeti teljesítmény csökkenése (a gyermek többnyire csak az utolsó elemre emlékszik egy hosszabb magyarázatból, a tanultakat nehezen tudja lehívni, memóriája gyenge),
- **izomtónus zavarai**– (kivitelezés, végrehajtás problémaköre) izomzat gyenge, petyhüdt, vagy az egész teste feszes, mozgása görcsös, a nagymozgások zavarai főleg az állásokban, a testtartásban, az egyensúlyreakciókban, a mozgások koordinációjában mutatkoznak meg,
- **finommotorikai probléma**– (remegés, görcsösség, tárgyak bizonytalan fogása, nehézkes a száj környéki izmok működtetése),
- a cselekvés tervezését befolyásolja a gyengén fejlett testséma, a saját testen való tájékozódás nehézsége, kialakulatlan a laterális dominancia, kétoldali koordinációjának nehézsége,
- **szociális- emocionális területen** mutatózó **eltérések**;

1. zavar az általános pszichés állapotban (levert, féktelen, szorong),
2. zavar a késztetések területén (passzivitás, hiperaktív: Kezével, lábával matat, fészkelődik; Felugrál a helyéről, össze-vissza rohangál; Nem tud csendben játszani; Előbb válaszol, mint ahogy a kérdés elhangzott volna; Nem bírja kivárni a sorát; Állandó mozgásban van; Sokat beszél,
3. zavar a munkavégzésben (hamar elfárad),
4. zavar az önirányításban (labilis, rövidzárlat a cselekvésben),

	<p align="center">Körösladányi Általános Művelődési Központ „Zöldág” Napköziotthonos Óvoda 5516 Körösladány, Arany János utca 5. E-mail: zoldagovi@gmail.com Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996</p>
---	---

5. zavar az önértékelésben (kisebbségi érzés, hiányos énkép, egocentrizmus),
6. szociális, beilleszkedési problémák (elszigeteltség, kapcsolatteremtési nehézségek, túlzott alkalmazkodás, a belátás hiánya, agresszivitás).

A tanulásban akadályozott óvodás gyerekek normál közösségben történő nevelése, oktatása az integrált nevelés tekintetében:

- a tanulásban akadályozott gyermekeket az óvodában kettes szorzóval számoljuk,
- a csoportban a megadott létszám függvényében vonható be az SNI tanulásban akadályozott (**szakértői** véleménnyel rendelkező) gyermek,
- életkoronként, fejlettségi szint szerint kell integrálni.

Az együttműködés területei a gyógypedagógussal és más segítő szakemberekkel:

- az egyéni fejlesztési terv céljainak, területeinek, feladatainak, és azok megvalósításának figyelemmel kísérése,
- rendszeres konzultációk,
- olyan nevelési, tanulási technikák kidolgozása, ami az ép gyerekek számára is hatékony,
- megvalósítás során folyamatos értékelés, a fejlődési folyamat haladásának megbeszélése, csoportban alkalmazható speciális fejlesztési gyakorlatok megtanítása az óvodapedagógusnak.

GYAKORLATI TEENDŐKA NEVELÉSI PROGRAM MEGVALÓSÍTÁSA SORÁN

1. A tanulás mindig játékos legyen.

Feladat:

- differenciált feladatadásra, tapasztalatszerzésre épüljön, az egyéni fejlődés üteme alapján tervezzenek a pedagógusok,
- a tanulásához szükséges pszichikus funkciók érvényesüljenek,
- az anyanyelvi nevelés kiemelten kezelendő,
- önismeret, önértékelés elősegítése,
- a kötetlen foglalkozásokat, lehetőség szerint a kötelező foglalkozások váltanak fel a tanulásban akadályozott, ill. az SNI gyermekek számára, mivel érdeklődésük nem olyan fokú, mint a csoport többi tagjának,
- a megfelelő, és elegendő hely, idő és eszköz biztosítása,
- pontosan meghatározott, a gyermek által is ismert következetes napirendhez való célszerű ragaszkodás,
- az óvodapedagógus megfelelő személyisége, nevelési stílusa (szeretetteljes, de határozott, következetes),

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

- a terem berendezésénél figyelni kell, hogy se túl ingerszegény, se túl inger gazdag ne legyen, mert a hiperaktív gyermek mindenre reagál, minden inger egyformán fontos számára,
- ésszerű szabályok megbeszélése, megkövetelése. A szabályok kialakítása lehetőleg a csoporttal közösen történjen (érdekeltek ezáltal),
- a hiperaktív gyermek érdeklődési körén keresztül jól motiválható, figyelme leköthető, aktívan együttműködő ilyen helyzetekben,
- többletmozgásokhoz hely, idő biztosítása,
- az alvásidő nyugodt, pihentető legyen, mert a hiperaktív gyerekek keveset alszanak, a legkisebb ingerre is reagálnak. a rossz családi háttérrel rendelkező gyerekeknek is fontos a nyugodt alvás (most egyedül alszik egy ágyban, nincs zaj).

Amennyiben nem integrálható a gyermek a csoportos foglalkozásokra, nem vesz részt ezeken, akkor egyéni fejlesztés javasolt számára.

3. Játék

- **Nagyon fontos a tanulásban akadályozott gyermeket „megtanítani játszani”, ehhez az óvodapedagógusok segítségére van szüksége!**
- a játék során szerezzon tapasztalatokat, gyakorolja be a képességeket, szokásokat, így a játék a személyiségfejlesztés alapvető eszközévé válhat,
- legyen komplex tevékenység,
- célja az életviteli és viselkedési szabályok megalapozása
- az anyanyelvi nevelés, és a nonverbális kommunikáció alakítására szolgál,
- szabad játéktevékenység legyen, a szabad játék emberformáló, gazdagító hatású,
- biztosítani kell az alapvető feltételeket-hely, idő, eszköz- és élményeket,
- pedagógusok megfelelő magatartásmintát adjanak,
- játék során lehetőség adódik az egyéni fejlesztés lehetőségeire,
- a klasszikus játékfajták: gyakorló, szerep, barkácsolás, dramatizálás, bábozás, építő, konstruáló, és szabályjáték,
- a játék szabályait vele is be kell tartatni.

3. Mozgás

Cél:

	<p align="center">Körösladányi Általános Művelődési Központ „Zöldág” Napköziotthonos Óvoda 5516 Körösladány, Arany János utca 5. E-mail: zoldagovi@gmail.com Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996</p>
---	---

- a mozgás megszerettetése,
- egészséges életmód kialakítása,
- mozgástapasztalatok, pszichomotoros képességek fejlesztése.

Feladat:

- amennyiben mozgása nem összehangolt, nem koordinált, nem megfelelő ritmusú, nem tudja felmérni a térbeli viszonyokat helyesen, így fejlesztésre szorul,
- finom motorika fejlesztése,
- legyen képes természetes mozgásokra,
- prevenció, korrekció feladatok tervezése, koordinált mozgás kialakítása.

4. Külső világ tevékeny megismerése

Feladat:

A gyermek érdeklődésének felkeltése, ébrentartása, megismerési vágyának kielégítése. Viselkedési és erkölcsi normák bevezetése játékos formában, az Ünnepeink megélésének lehetőségével.

5. Ének, énekes játék

Cél:

- A zenei anyanyelv megalapozása.

Feladat:

- zenei élményhez juttatás, érzelmek, hangulatok teremtése,
- zenei emlékezet fejlesztése, mozgásfejlesztés, képzeletfejlesztés,
- hallás, éneklés, ritmusérzék, zenei formaérzék fejlesztés,
- népi dalos játékok, tánc megszerettetése,
- kapcsolódjanak be, és szívesen vegyenek részt az ének, énekesjáték-foglalkozásokba a gyermekek.

6. Rajzolás, mintázás

A világ megismerését, feldolgozását, újraalkotását teszi lehetővé. Egyéni fejlettségi szintnek megfelelően szívesen alkotson, vegyen részt a foglalkozásokon, alakuljon ki az igénye a megtapasztalásra, megfigyelések megalkotására, más emberek alkotásainak rácsodálkozására.

Feladat:

- fejleszteni a vizuális észlelést, emlékezetet, képzeletet, gondolkodást, finommotorikai készséget,
- figyelniük kell alkotásaikat, mert visszatükrözik érzelmeiket is,

	<p align="center">Körösladányi Általános Művelődési Központ „Zöldág” Napköziotthonos Óvoda 5516 Körösladány, Arany János utca 5. E-mail: zoldagovi@gmail.com Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996</p>
---	---

- mintakövetés- segítségadás a változatos technikák, megoldási módok alkalmazásánál.

A nevelés célja értelmi fejlettség terén

- próbálja meg elsajátítani, majd betartani a szokásokat, szabályokat,
- próbáljon önállóan étkezni, önmagát kiszolgálni,
- próbálja meg környezetét, és személyes holmiját tisztán, esztétikusan tartani, merjen segítséget kérni,
- a sokoldalú érzékszervi megtapasztalás legyen tanulásának az alapja,
- elemi ismeretekkel rendelkezzen önmagáról, és a környezetéről,
- beszéde érthető legyen, tudjon kommunikálni, értesse meg magát fejlettségi szintjéhez képest,
- figyelmét bizonyos ideig le lehessen kötni, és legyen érdeklődő.

Érzelmi-akarati fejlettségi területén

- testi-lelki komfortérzésében akaratlagosan vegyen részt, vagy bátran kérjen segítséget,
- amennyiben tud, nyújtson segítséget a társainak, és a kisebbeknek,
- alakuljon ki az „én-tudat”, az önismeret, és a megfelelő viselkedési formák.

Szociális fejlettség területén

- vegyen részt a környezete rendbetartásánál, annak tisztaságának megőrzésénél,
- beszéde érthető legyen, egyszerű mondatokban tudja megfogalmazni azt,
- érezze a gyermek, hogy nyugodt légkörben van, szükség van rá a csoportban, vannak barátai, közös élmények, együttjátászás, együttdolgozás,
- a viselkedés alapszabályait próbálja elsajátítani.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

Felhasznált irodalom

- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról;
- 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről;
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról;
- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- Nagyné Réz Ilona (2001): Egyéni fejlesztési tervek gyűjteménye. ELTE BGGYFK. Budapest. On-line: <http://www.beszed.hu/repository/645.pdf>;
- Radicsné Szerencsés Terézia (2008): Minőségi munka a tanítási órákon. Módszerek a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztéséhez. APC - Stúdió, Gyula.
- Rosta Katalin (szerk.,2005): Add a kezed! A mentális fejlődés segítése sajátos nevelési igényű gyermekeknél. Logopédia Kiadó, Budapest.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

Záró rendelkezések

A Sajátos pedagógiai feladatok című dokumentumot a képviselő-testület.....számú határozatával elfogadta/ nem fogadta el.

P.H.

polgármester

A dokumentum módosítására javaslatot tehet bármely pedagógus, fenntartó, a szülők munkaközössége.

A dokumentum elkészítéséről és közzétételéről, mint óvodavezető gondoskodom.

Kelt: Körösladány, 2020. év 03. hónapnap

.....

Óvodavezető

P.H.

.....

ÁMK igazgató

Legitimációs záradék

A Nkt.tv. 25.§ szerint a köznevelési intézménydokumentumát a nevelőtestület az SZMK véleményének kikérésével fogadja el. A dokumentumok nyilvánosak.

1.Elfogadó határozat

Az intézmény nevelőtestülete a dokumentum tartalmát megismerte, nevelőtestületi értekezleten megvitatta, és elfogadta.

Kelt: Körösladány, 2020.év 03. hónap 02.nap

.....

a nevelőtestület képviselője

2. Véleményezési jog gyakorlása

A Nkt.25.§-a szerint biztosított jogánál fogva a KÁMK „Zöldág Napköziotthonos Óvoda, szülői munka-közössége (SZMK) nevében kijelentem, hogy az intézményi beszámoló tartalmát megismertem, annak tartalmával egyetértek.

Körösladányi Általános Művelődési Központ

„Zöldág” Napköziotthonos Óvoda

5516 Körösladány, Arany János utca 5.

E-mail: zoldagovi@gmail.com

Tel/fax: 66/474-061; OM azonosító: 201 996

Kelt: Körösladány, 2020.év 03. hónap 02.nap

.....
SZMK elnöke

FÜGGELÉK

“ZÖLDÁG”

KÖRNYEZETI NEVELÉSRE ÉPÜLŐ, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTŐ PEDAGÓGIAI PROGRAM

**A Körösladányi ÁMK Zöldág Napköziotthonos Óvoda
VISSZAMARADÓ NAGYCSOPORTOSOK ISKOLAI FELKÉSZÍTŐ PROGRAMJA**

2023.

Jogszályi rendelkezés:

- A köznevelési törvény (2011. évi CXCV. tv. a nemzeti köznevelésről) módosítása új értelmet ad az óvodák iskola-előkészítő szerepének:

45. § (1) Magyarországon - az e törvényben meghatározottak szerint - minden gyermek köteles az intézményes nevelés-oktatásban részt venni, tankötelezettségét teljesíteni.

(2) * A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti, tankötelessé válik. A tankötelezettség teljesítése a tanév első tanítási napján kezdődik. A szülő kérelmére a felmentést engedélyező szerv döntése alapján a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben vehet részt. Szülői kérelem hiányában a gyermek tankötelezettsége megkezdésének halasztását a gyámhatóság is kezdeményezheti. A szülő, a gyámhatóság a kérelmét legkésőbb az iskolakezdés évének január 18-áig nyújthatja be a felmentést engedélyező szervhez. Az eljárás ügyintézési határideje ötven nap. A szülő kérelme alátámasztására kérelméhez csatolhatja a gyermek fejlettségét alátámasztó óvodai dokumentumokat is. Ha az eljárásban szakértőt kell meghallgatni, akkor csak szakértői bizottság rendelhető ki. Ha a szakértői bizottság a szülői kérelem benyújtására nyitva álló határidő előtt a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben történő részvételét javasolja, a szülői kérelem benyújtására nincs szükség. Ha a gyermek az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget korábban eléri, a felmentést engedélyező szerv a szülő kérelmére engedélyezheti, hogy a gyermek hatéves kora előtt megkezdje tankötelezettségének teljesítését. A bíróság eljárására alkalmazni kell a (6b)-(6f) bekezdésében foglaltakat.

(2a) * Ha a felmentést engedélyező szerv azért engedélyezi a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben való részvételét, vagy a szakértői bizottság azért javasolja a tankötelezettség megkezdése alóli felmentésre irányuló kérelem benyújtására nyitva álló határidő előtt a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben való részvételét, mert a gyermek sajátos nevelési igényű, vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, akkor a gyermek számára az óvoda a szakértői bizottság által javasolt fejlesztéseken túl, **a tankötelezettség teljesítésének megkezdéséhez szükséges értelmi, testi, lelki és szociális érettség elérésére irányuló, az óvodai nevelés időkeretébe ágyazott célzott foglalkozásokat biztosít.**

A fejlesztés megvalósulásának módja az óvodánkban:

Évekre visszavezethető, hogy óvodánkban-jellemzően elsősorban a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési-, tanulási-, magatartási nehézséggel küzdő gyermekeket engedélyezi a szakértői bizottság további egy év óvodában való fejlesztésre. Határozott szakmai álláspontunk és sok éves tapasztalatunk az, hogy a maradó gyermekek értelmi képességeik hiányos fejlettsége mellett mozgáskoordinációjuk, idegrendszeri érettségük, valamint a mentális - és szociális készségeik is mutatnak hiányosságokat.

A további egy év itt tartózkodás során:

- kiváló lehetőséget kapnak arra, hogy a 4. évben megtanulják, hogyan viselkedjenek egy új közösségben, hiszen új csoportokba kerülnek. Így szociális készségeik fejlődnek.
- idegrendszerüknek több ideje lesz arra, hogy éretté váljon egy teljesítményorientált iskolai közegben is, ebből kifolyólag könnyebben boldoguljanak.
- egy évet nyernek gyermeki mivoltukban, továbbra is a játék marad a legfőbb és legfejlesztőbb tevékenységük.

A fejlesztés feladatai:

- sajátos nevelési igényű, vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek számára az óvoda a szakértői bizottság által javasolt fejlesztéseket megszervezi, az abban rögzített fejlesztési feladatokat ellátja
- valamint- minden visszamaradó gyermek számára- a csoporton belül az **363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjáról** által meghatározott „A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE” fejezetében foglaltak elérése érdekében a „ZÖLDÁG” KÖRNYEZETI NEVELÉSRE ÉPÜLŐ, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTŐ PEDAGÓGIAI PROGRAM-ban kijelölt módszerek és eszközök alkalmazásával az óvodapedagógus a legjobb tudása alapján végzi a többi gyermekkel együtt.

Az óvoda tudatos fejlesztő munkája eredményeképpen:

- szabálytudatuk, problémamegoldó készségük, tudatosan vezérelt viselkedésük fejlődik
- szándékos figyelmük- ami az év elején még rövid ideig tart- fokozottan hosszabb ideig fenntartottá válik.

- fáradékonyságuk csökken, játékosságuk fokozatosan átváltozik tudatossággá, motiváltságuk és kitartásuk fokozódik
- kudarc - és monotoniatűrésük fokozódik, szükségleteik késleltetésére képessé válnak, együttműködő - és alkalmazkodókészségük társakkal és felnőttekkel szemben egyaránt fejlődik
- mozgásuk összerendezetté, egyensúlyérzékük biztosabbá, finommotorikájuk, grafomotoros készségük pontosabbá, válik, egyre szívesebben rajzolnak, színeznak
- testsémájuk, téri, időbeli - és síkbeli tájékozottságuk, dominanciájuk kialakul
- szövegértési nehézségeik javulnak, szóbeli kifejezőkészségük pontosabbá válik, szókincsük választékosabbá válik, beszédfigyelmeük kialakul, bátran tartanak szemkontaktust
- gátlásosságuk, szorongásaik, érzelmi labilitásuk, még idegen környezetben is megváltozik, megérnek és képesek lesznek megnyílni, kiállnak saját magukért, komoly baráti kapcsolatokat könnyen létesítenek.

Záró rendelkezések

A A Körösladányi ÁMK Zöldág Napköziotthonos Óvoda VISSZAMARADÓ NAGYCSOPORTOSOK ISKOLAI FELKÉSZÍTŐ PROGRAMJA című dokumentumot az óvoda nevelőtestületeigen, nem, tartózkodás mellett elfogadta/ nem fogadta el.

A dokumentum módosítására javaslatot tehet bármely pedagógus vagy a szülők munkaközössége.

A dokumentum elkészítéséről és közzétételéről, mint óvodavezető gondoskodom.

Kelt: Körösladány, 2023. év 01.. hónap 30.nap

.....

Óvodavezető

P.H.

.....

ÁMK igazgató

Legitimációs záradék

A Nkt.tv. 25.§ szerint a köznevelési intézmény dokumentumát a nevelőtestület az SZMK véleményének kikérésével fogadja el. A dokumentumok nyilvánosak.

1.Elfogadó határozat

Az intézmény nevelőtestülete a dokumentum tartalmát megismerte, nevelőtestületi értekezleten megvitatta, és elfogadta.

Kelt: Körösladány, 2023. év 01. hónap 30. nap

.....

a nevelőtestület képviselője

2. Véleményezési jog gyakorlása

A Nkt.25.§-a szerint biztosított jogánál fogva a KÁMK „Zöldág Napköziotthonos Óvoda, szülői munkaközössége (SZMK) nevében kijelentem, hogy a pedagógiai program függelék tartalmát megismertem, annak tartalmával egyetértek.

Kelt: Körösladány, 2023.év hónap .nap

.....

SZMK elnök

FÜGGELÉK
"ZÖLDÁG"
KÖRNYEZETI NEVELÉSRE ÉPÜLŐ, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTŐ PEDAGÓGIAI PROGRAM

1-es típusú diabéteszes gyermek ellátása a KÁMK Zöldág Napköziotthonos Óvodában

Készítette: Kardosné Bödök Júlia
2023.

BEVEZETÉS

Diabéteszes gyermekek óvodai és iskolai ellátása

Az 1-es típusú cukorbetegség a hasnyálmirigy inzulintermelő sejtjeinek pusztulásával járó autoimmun betegség, amelyben a szervezet a számára szükséges inzulin pótlását külső forrásból igényli. A diabétesz tehát egyfajta anyagcsere-betegség, élethosszig tartó, folyamatos ellátást igénylő állapot, amely akár már csecsemőkorban is diagnosztizálásra kerülhet, így az érintett életét már kisgyermek korában is alapvetően befolyásolhatja. Mivel a gyermekek nem önállóak, csecsemőkorban és korai gyermekkorban a cukorbetegségük ellátása a szülei és az őket gondozók közvetlen napi feladata. Később, amikor bekerülnek a köznevelési-közoktatási rendszerbe, ellátásukhoz az intézményekben eltöltött időben az ottani dolgozók aktív részvétele is szükséges. Mivel az anyagcsere-betegség a gyermek értelmi és szellemi képességeire nincs hatással, így erre vonatkozó sajátos vagy speciális nevelést nem igényel. A diabéteszes gyermekekre az óvodai és iskolai ellátás tekintetében ugyanazok a törvények és jogszabályok vonatkoznak, mint nem diabéteszes társaikra.

Bár a diabéteszes gyermekekre kimondottan külön szabályozás nem létezik, az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (Ebkvt.) 8. § h. pontja értelmében egy személy egészségi állapota védett tulajdonságnak minősül és a védett tulajdonság miatti kedvezőtlenebb bánásmód kimeríti a közvetlen hátrányos megkülönböztetés tényállását.¹

Jogszabályi rendelkezés:

- A cxc. tv. a nemzeti köznevelésről 46. § (3) bekezdésének b. pontjában foglaltak szerint a gyermeknek joga, hogy a nevelési és nevelési-oktatási intézményben biztonságban és egészséges környezetben neveljék. A 46. § (3) bekezdés g. pontjában foglaltak alapján a gyermeknek joga, hogy az állapotának, személyes adottságának megfelelő, megkülönböztetett ellátásban – különleges gondozásban, rehabilitációs célú ellátásban – részesüljön, és életkorától függetlenül a pedagógiai szakszolgálat intézményéhez forduljon segítségért.²
- Az Oktatási Jogok Biztosának Hivatala 2009-es jelentésének közoktatási fejezetében közölt álláspontja szerint: „...az egészségügyi problémákkal küszködő gyermekek, illetve tanulók óvodai, iskolai ellátása járhat a pedagógusok számára olyan többletfeladatokkal, amelyekről a gyermekek egészségi állapotának megőrzése érdekében kötelesek gondoskodni.”³
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) 41. §-a szerint a gyermekek napközbeni ellátásaként életkoruknak megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és étkeztetését kell megszervezni. A Gyvt. 151. §-a értelmében a gyermekétkeztetés szabályait kell alkalmazni az óvodában nyújtott étkeztetésre is.⁴
- Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. számú törvényből (Eütv.) megállapíthatóan nem kötelezhető egészségügyi ellátás nyújtására, a pedagógusok illetve az ezzel kapcsolatos döntések felelősségének átvállalására sem. Azonban a 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet szabályozza, hogy az iskola-egészségügyi ellátást valamennyi nevelési-oktatási intézményre kiterjesztve kell megszervezni, így a nevelési intézmény vagy annak fenntartója köteles

¹ <https://diabetes.hu/junior/2020-2/diabetszes-gyermekek-ovodai-es-iskolai-ellatasa>

² <https://diabetes.hu/junior/2020-2/diabetszes-gyermekek-ovodai-es-iskolai-ellatasa>

³ <https://diabetes.hu/junior/2020-2/diabetszes-gyermekek-ovodai-es-iskolai-ellatasa>

⁴ <https://diabetes.hu/junior/2020-2/diabetszes-gyermekek-ovodai-es-iskolai-ellatasa>

gondoskodni a megfelelő szakszemélyzet biztosításával a fentiekben részletezett egyenlő bánásmód biztosításáról. Az Eütv. 42. § (2) bekezdés a) pontja az ifjúság-egészségügyi gondozás feladatául szabja többek között a krónikus megbetegedésben szenvedők egészséges közösségekbe történő beilleszkedésének elősegítését.

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 2021. szeptember 1-jétől hatályos módosítása értelmében az 1-es típusú diabéteszrel élő gyermekek és tanulók esetében az óvoda, valamint az iskola 1–8. évfolyamán az érintett intézmény gondoskodik a napközbeni alapvető speciális ellátásról: a vércukorszint szükség szerinti méréséről, valamint – szükség esetén, orvosi előírás alapján – a szülővei, törvényes képviselői történeti egyeztetési követően, az előírt időközönként a szükséges mennyiségű inzulin beadásáról.⁵
- 62.§ (1a) A nevelési-oktatási intézmény, többcélú intézmény vezetője a 14 évnél fiatalabb 1-es típusú diabéteszrel élő gyermek, tanuló részére abban az időtartamban, amikor az óvoda, az általános iskola, a fejlesztő nevelési-oktatást végző iskola, a kollégium, a hat és nyolc évfolyammal működő gimnázium vagy a szakgimnázium ötödik-nyolcadik évfolyamán az intézmény – beleértve az ilyen köznevelési alapfeladatot ellátó többcélú intézményt is – felügyelete alatt áll, az 1-es típusú diabéteszrel élő gyermek, tanuló szülőjének, más törvényes képviselőjének kérelmére, a gyermekkori diabétesz gondozásával foglalkozó egészségügyi intézmények szakmai iránymutatása alapján az (1b)–(1e) bekezdés szerinti speciális ellátást biztosítja.
- (1b) Az intézmény vezetője a pedagógus vagy érettségi végzettséggel rendelkező, nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatottja számára az (1a) bekezdés szerinti esetben és módon előírhatja
 - a vércukorszint szükség szerinti mérését,
 - szükség esetén, orvosi előírás alapján, a szülővel, más törvényes képviselővel, a megadott kapcsolattartási módon egyeztetve, az előírt időközönként a szükséges mennyiségű inzulin beadását.
- (1c) A nevelési-oktatási intézmény vezetője az (1b) bekezdés szerinti feladat ellátását
 - olyan pedagógus vagy legalább érettségi végzettséggel rendelkező, nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatott személy útján biztosítja, aki a hivatal által szervezett, a feladat ellátásához kapcsolódó ismeretekről szóló szakmai továbbképzésen részt vett, és aki a speciális ellátásban való részvételt vállalja, vagy
 - b) iskolaorvos vagy iskolavédőnök útján biztosítja.
- (1d) A szülő, más törvényes képviselő az (1a) bekezdés szerinti kérelmét az Eütv. 15. § (5) bekezdésével összhangban megtett formában nyújtja be.⁶
- Az nkt.tv. 62. § (1c) bekezdés a) pontja szerinti foglalkoztatott, aki a 62. § (1b) bekezdésében meghatározott feladatot látja el, a 8. mellékletben meghatározott diabétesz ellátási pótlékra jogosult. A diabétesz ellátási pótlék alapja - a feladatot ellátó foglalkoztatott besorolásától függetlenül - a mesterfokozathoz kapcsolódó illetményalap.

⁵https://www.oktatas.hu/kozneveles/aktualis_tanev_esemenyei/diabeteszrol_dietetikarol_ped_tovabbkepzes_2021

⁶

https://www.oktatas.hu/kozneveles/aktualis_tanev_esemenyei/diabeteszrol_dietetikarol_ped_tovabbkepzes_2021

A gyermekkori diabétesz gondozásával foglalkozó egészségügyi intézményei, valamint a tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek szakorvosával való kapcsolattartás

Kapcsolattartó: az intézmény vezetője

A kapcsolat formája: egészségügyi vizsgálat, konzultáció, dokumentumelemzés, a gyermekkori diabétesz gondozásával foglalkozó egészségügyi szakellátó intézmény szakmai iránymutatása alapján a jogszabályban foglalt speciális feladatellátás biztosítása.

Gyakoriság: nevelési évenként a hatályos jogszabályokban foglaltak alapján, illetve szükség szerint a gyermekek ellátása érdekében.

A diabéteszes gyermek óvodai ellátásának megszervezése

- A Nkt.2021.szeptember 1-én hatályba lépett módosítása révén az inzulinfüggő cukorbetegségben szenvedő tizennégy évesnél fiatalabb gyermekek vércukorszintjének mérését, az előírt egységnyi inzulin beadását az óvodában a szülő által kért és az egészségügyi szakellátó által meghatározottak alapján Óvodánk szükség szerint megszervezi.
- A speciális köznevelési feladatot óvodánk képzésben részt vett kollégák bevonásával teljesíti, amennyiben az Intézményben 1-es típusú diabétesssel élő gyermek jelentkezik felvételre, valamint, ha a nevelési év során derül fény a gyermekek valamelyikénél az eset fennállására.
- Intézményünkben jelenleg 1 fő óvodapedagógus, 1 fő pedagógiai asszisztens és 1 fő gyógy-pedagógiai asszisztens végezte el az Oktatási Hivatal által szervezett képzést, így szakmai szempontból is felkészülten tudjuk fogadni az 1-es típusú diabétesssel érkező gyermekeket.
- A gyermek rosszullete esetén speciális ellátási eljárásrendünk szerint járunk el.

Diabéteszes gyermek speciális ellátási eljárásrendje

Gyermekkori diabétesz tünetei:

A gyermekkorban jelentkező cukorbetegség tünetei is hasonlóak a felnőttkorban jelentkezőhöz, általában a tünetek specifikussága miatt könnyen felismerhető a diabétesz.

Cukorbetegség fő tünetei:

- szomjúság érzet
- fokozott vizeletürítés
- nehéz sebgyógyulás
- fogyás, ennek ellenére nagy étvágy, állandó éhségérzet
- acetonos lehelet

Gyerekkori diabétesz kezelése:

A gyermekkori cukorbetegség terápiája nagyban függ a diabétesz típusától. Az 1-es típusú diabétesz esetén a gyermek kezelőorvosa által meghatározott inzulinterápiára van szükség.

A gyermekkori cukorbetegség kezelésében három pillért állapítunk meg:

1. inzulinterápia
2. étrendi kezelés
3. helyes életmód

- A kezelés módját mindig diabetológus szakorvos állapítja meg, ami függ a diabétesz típusától, a gyermek vércukorszintjétől is.
- 1-es típusú cukorbetegség esetén elengedhetetlen az inzulinterápia, mert ebben az esetben a páciens hasnyálmirigye nem termel inzulint, így azt külső forrásból kell bevinni az erre kialakított inzulinadagoló pen segítségével, vagy inzulinpumpával (a kezelőorvos által előírt).
- Az injekciót általában a hasi zsírszövetbe érdemes adni.
- Az 1-es típusú cukorbetegség kezelésének szerves része az étrend, azaz a táplálkozási szokások megváltoztatása, a natív cukormentes étrend, illetve számolni kell az inzulinadaghoz kimért napi szénhidrát mennyiségét.
- A diétás étrend biztosításáról az Óvoda-szükség esetén- gondoskodik.
- Az 1-es típusú diabéteszes gyermekek kezelésében a rendszeres vércukor ellenőrzés, étkezések előtt és azokat követően is érdemes ellenőrizni a vér cukorkoncentrációját.

Helyes étrend:

- Kerülni kell a hozzáadott cukrot tartalmazó ételeket,
- Törekedni kell a napjában többszöri zöldség és gyümölcs fogyasztására,
- A teljes kiőrlésű gabonák fogyasztása javasolt a fehér lisztből készütekkel szemben.
- Biztosítani kell az elegendő folyadék fogyasztást.

A diabétesz során jelentkező kellemetlen (rosszullét) állapotok, annak kezelése

Hipoglikémia (vércukorszint leesés):

- a túl sok inzulin, vagy kevés szénhidrát hatására,
- a sokáig tartó testmozgás miatt alakulhat ki.

Az 1-es típusú cukorbetegéknél nagyobb eséllyel lép fel hipoglikémia, ami kezeletlenül akár igen veszélyessé is válhat.

Ilyen rosszullét több okból alakulhat ki:

- Ha a gyermek az inzulin beadása után nem étkezett,
- A gyermek későn étkezett,
- Túl sok inzulint kapott kimerítő testmozgás után,
- Rossz helyre, pl. izomba kapta az inzulint, ahonnan gyorsabban szívódik az fel.

Bizonyos gyógyszert (sulfanilurea) kapó gyermekeknél a Glukagon beadása tilos!!

Helyes inzulinadagokkal és étkezéssel a veszély lecsökkenthető.

Hipoglikémia tünetei:

- rosszullét,
- heves szívdobogás,
- szédülés,
- remegés,
- sápadtság,
- izzadás,
- látászavar,
- beszédzavar,
- gyengeség
- éhségérzet
- hányinger, hányás

Hipoglikémia esetén az eljárásrend

A hipoglikémia azonnali kezelést igényel, mert a cukorbeteg gyermek rosszul lehet.

- Rosszullét esetén szőlőcukrot, esetleg glükóztablettát kell a gyermeknek beadni, majd meg kell etetni vele egy kekszet.

A cél: Minél gyorsabban történjen meg a vércukorszint emelés, ugyanis, ha nem javul, akkor eszméletvesztés, rángógörcs is felléphet. Előfordul, hogy hirtelen alakul ki a tudatzavar. Ilyenkor, ha még

eszméleténél van a gyermek, és nyelni tud, nekünk kell megetetni, vagy feloldva megitatni a szőlőcukrot a beteggel. A szőlőcukor már a szájból elkezd felszívódni. Ezt követően kekszet vagy rostos levet, ill. tejet itathatunk, hogy az ezekben található összetett szénhidrátok lassabban, de emeljék a vércukorszintet. Az eszméletlen gyermeknek biztosítani kell mielőbbi szabad légutat. Stabil oldalfektetésbe, vagy az oldalára vagy a hasára kell fektetni, hogy az esetleges légúti akadály (pl. nyál) könnyen tudjon távozni, pl. kifolyni a szájüregből. Az eszméletlen vagy görcsölő gyermeknek a nála levő Glukagon injekciót kell beadni, ha azt kaphatja (a szülő felelős ennek biztosításáról, ha a gyermek kaphatja). A fecskendőben elő van készítve az oldószer, mellette van a hatóanyagot tartalmazó porampulla. Ennek a műanyag kupakját kell lepattintani, majd az oldószert a gumidugót átszűrve hozzáfecskendezni. Ilyenkor a por feloldódik. Ekkor vissza kell szívni az oldatot a fecskendőbe. Azt légteleníteni kell úgy, hogy a tűt felfelé tartva kinyomjuk belőle a levegőt, majd a test bármelyik izmába szúrva beadjuk a betegnek. Az injekció után a tudat elkezd kitisztulni. Amikor már nyelésre képes a gyermek, szájon át adunk neki cukrot a fentiek szerint. Ebben az esetben mindig értesítsük a mentőket a kórházba szállításhoz.

Hiperglikémia (tartósan magas vércukorszint)

Egyes esetekben a hipoglikémia ellentéte is előfordulhat, amit hiperglikémiának nevezünk.

Ebben az esetben a gyermek vércukorszintje tartósan magas lesz, ez főleg 1-es típusú diabéteszben fordul elő, inzulin hiányában.

Ennek veszélye: A ketoacidózis kialakulásával, amely azt jelenti, hogy a szervezet a zsíradék raktárak bontásából próbálja fedezni a szükséges energiát, toxikus hatású ketontestek keletkeznek.

A ketoacidózis fő tünete:

- az acetonos lehelet
- de jellemző ezek mellett a hányinger, hasfájás,
- szapora, mély légzés is.

A hiperglikémia azonnali ellátást igényel, kezelése kórházakban történik.

Ez a folyamat nem egyik pillanatról a másikra következik be, tehát, ha az elején beavatkozunk, a beteg nem kerül súlyos állapotba. Megelőzése a normális inzulin-cukor bevitelével lehetséges. A cukorbeteg gyermeknek minden esetben be kell adni az inzulint és tartani kell be az előírt diétát. Lázos megbetegedés idején a gyermek igyon bőségesen, kerülni kell a zsírok fogyasztását, de a normális szénhidrátbevitelt biztosítani kell. Az inzulin beadása elengedhetetlen. A szénhidrátbevitel ilyenkor pl. gyümölcslevek formájában is történhet. Ha a hányás kialakul, és a szájon át való folyadékbevitel nem oldható meg, mentőt kell hívni és kórházi kezelés szükséges, ahol infúzió segítségével tartják fenn a szervezet egyensúlyi állapotát.

intézményvezető feladata 1-es típusú diabéteszsel élő gyermek feivétele esetén

- A nevelési-oktatási intézmény vezetője a 14 évnél fiatalabb 1-es típusú diabéteszsel élő gyermek részére abban az időtartamban, amikor az óvoda felügyelete alatt áll, az 1-es típusú diabéteszsel élő gyermek szülőjének, más törvényes képviselőjének kérelmére, a gyermekkori diabétesz gondozásával foglalkozó egészségügyi intézmények szakmai iránymutatása alapján speciális ellátást biztosít.

A nevelési-oktatási intézmény vezetője a feladat ellátását

a) olyan pedagógus vagy legalább érettségi végzettséggel rendelkező, nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatott személy útján biztosítja, aki a hivatal által szervezett, a feladat ellátásához kapcsolódó ismeretekről szóló szakmai továbbképzésen részt vett, és aki a speciális ellátásban való részvételét vállalja, vagy

b) házi orvos vagy védőnő útján biztosítja.

Az intézmény vezetője a pedagógus vagy érettségi végzettséggel rendelkező, nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatottja számára előírhatja

a) a vércukorszint szükség szerinti mérését,

b) szükség esetén, orvosi előírás alapján, a szülővel, más törvényes képviselővel, a megadott kapcsolattartási módon egyeztetve, az előírt időközönként a szükséges mennyiségű inzulint beadását.

A szülő, más törvényes képviselő kérelmét az Eütv. 15. § (5) bekezdésével összhangban meg tett formában nyújthatja be.

Az intézmény vezetője az e § szerinti esetkörben egy esetleges rosszullét esetén az Eütv.-vel összhangban álló speciális ellátási eljárásrendet szerint járnak el.⁷

⁷ file:///C:/Users/Julcsi/Downloads/MUKSZAB202165_0.pdf részben történő adaptálás alapján

Záró rendelkezések

A A Körösladányi ÁMK Zöldág Napköziotthonos Óvoda **1-es típusú diabéteszes gyermek ellátása a KÁMK Zöldág Napköziotthonos Óvodában** című dokumentumot az óvoda nevelőtestületeigen, nem, tartózkodás mellett elfogadta/ nem fogadta el.

A dokumentum módosítására javaslatot tehet bármely pedagógus vagy a szülők munkaközössége.

A dokumentum elkészítéséről és közzétételéről, mint óvodavezető gondoskodom.

Kelt: Körösladány, 2023. év 02. hónap 01. nap

.....

Óvodavezető

.....

ÁMK igazgató

Legitimációs záradék

A Nkt.tv. 25.§ szerint a köznevelési intézmény dokumentumát a nevelőtestület az SZMK véleményének kikérésével fogadja el. A dokumentumok nyilvánosak.

1. Elfogadó határozat

Az intézmény nevelőtestülete a dokumentum tartalmát megismerte, nevelőtestületi értekezleten megvitatta, és elfogadta.

Kelt: Körösladány, 2023. év 02. hónap 01. nap

.....

a nevelőtestület képviselője

2. Véleményezési jog gyakorlása

A Nkt.25.§-a szerint biztosított jogánál fogva a KÁMK „Zöldág Napköziotthonos Óvoda, szülői munkaközössége (SZMK) nevében kijelentem, hogy a pedagógiai program függelék tartalmát megismertem, annak tartalmával egyetértek.

Kelt: Körösladány, 2023.év hónap .nap

.....

SZMK elnök